

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } డెన్ పట్టణము 1927-వ నం నెప్టంబరు నెల 29-వ తేది గురువారము } No. 151
నంపుటము ౧౫ } శ్రీ ప్రభవనామనందర ఆస్వీజమాన శుద్ధ చతుర్థి. } సంచిక ౧౫౧

అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారీలే చేలకు వేలు
అంగుళా తాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పులమాన్యును, నాయు పొట్టి
కాపును, శార్వపునొప్పుల బారదోలును,
బొట్టబొగ్గును, బెంటుల భేదించును,
కాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
చూరకను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
శరీర శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతంజనము అన్ని విధములకు
నొప్పులకు నంజీవిధంబిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొని
జూనము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0.1...
డెకా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.
అమృతంజనం డిపో
6, 7 తంబు శ్రీవీధి, మద్రాసు
తేజ
249, ఫేరోజ్, ఫోర్ట్, బాంబే.

నోటీసు

ఇందు సంబంధితులైన

మదరాసు జార్జిటౌన్ లో నన్న పెడారియర్ కోవెలపేది నెం. 29/30 యింటి నివాసియగు మాక్లయింటు, పి. రాజగో
పాలగ్రామణి ప్రజలకు తెలియజేయునదేమన:-

తనకుమారుడు, 20 వత్సరముల ప్రాయపువాడు. పి. బాలకృష్ణ అనునాతనికి, తన అధీనమందున్న ఆసియాంతయు
తనస్వార్థితమైనందున అందు తనకుమారునికి ఎట్టిభాగముగాని హక్కునుగాని లేదనియు, అతనికి తనవంటిమీదన్న వస్త్రా
భరణము లతిప్ప, మరెట్టి చరాస్తిగాని స్థిరాస్తిగాని లేదనియు, అందువలన పదమూడు బాలకృష్ణతో లావాదేవీయవారలు
మోసపోవడమట్లు అందరకు యిందుమూలముగా తెలియపర్చడమైనది అదియును గాక పదమూడు బాలకృష్ణ తనయింటి
సరిహద్దులనుండియు యిదివరలోనే వెడలిపోయినందున చెప్పినట్లుమాడ తెలియరచుచున్నాడు.

హెచ్చు బివిస్ అండుగో

పి. రాజగోపాలగ్రామణితరపున ఎటర్నీలు

WANTED.

Candidates for Telegraphy and Station
Master's Courses. Railfare Paid. Prospectus
on 2 annas stamp. Royal Telegraph College
Burn Bastion Road, Delhi.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Full particulars on 2 annas
stamp. Apply to:- Central Telegraph School,
Nai Sarak, Delhi.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరము

చరక చికిత్సాస్తానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1.
(2048) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, తెజవాడ.

శ్రీ ర బ లా తైలము 2128

శ్రీ ముఖ్యుల రాజాగారు తయారుచేయుచున్న
నమస్తా హాతవ్యాధిలకు గుఱువును. అనేకులు
వాడి మెచ్చియున్నారు. వివరములకు ప్రాయము
ఆర్థరసాయనశాల ముఖ్యుల, (కృష్ణా.)

ఉచితము

కల్పా శాస్త్రవిజ్ఞాన విశోదముల సమహర్షునది. "గంధర్వ"
మాసపత్రిక చందాపద్ధతిలేదు. తరుణము దాటకముందే మాత్ర
డనును పంపండి:-

గంధర్వమహల్-విజయనగరం.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తునుగూర్చిన 5 ప్రశ్నలకు ఉచితముగా జవాబులు
రు. 1-0-0. వైద్యప్రశ్నలకు 0-4-0 అవును. ప్రశ్నప్రాయము
కాలమును తెలుపవలెను. సర్వకార్యములయందును శుభము
పొందుటకు "జయవికరణ" తాయది 1 కి. రు. 2-0-0. వి. పి
శుభము. 0-4-0. 2598
వి. కే. శరణోపాచార్యులు తిరుత్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

వెలవడినది.

త్వరపడుడు.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఓంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తీశ్వర,
దాశరథి, రంగళాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క
శతకమునను పెక్కు మోతకలతో సరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతక కర్తల
చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులమగు పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు
గూర్చునట్లు వేలి క్యాలిగొనెండు చేసిన సంపుటము వెల రు. ౧ శ. ౦ మాత్రమే.

శతకములు విడిగను దొరకును.

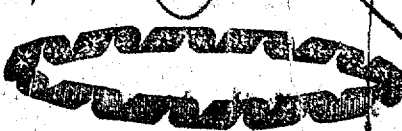
ఆంధ్ర గ్రంథ మాల,

తపాలుపెట్టే నెం 212 రు, చెన్నపురి.

రామబంగారమునకును, మంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చబిల్ దాను, బంగారు వెండినగల

వర్తకులు 487/3 టంకనాలపేది, సామలకూరుపేట మద్రాసు.

దరఖాస్తును పంపిన ఉచితముగ క్యాటలాగు పంపబడును.

శ్రీ కృష్ణభారతము

(దోర భీష్మపర్వములు గల నాల్గవసంపుటము 624 రామోద్ధృతియుగల మహాగ్రంథము. విక్రమమునకు సిద్ధముగా నున్నది. ఇది మూలముననుకూలముగా నున్నది. దీనిని పరిశీలించి నది. తిక్కనభారతములో లేని అనేకవిషయము లిందున్నవి. భగవద్గీతయు ఇందు చెందదు అశ్వాసముగా వ్రాయబడి నది. తిక్కన సంపుటముకంటె ఇది చాలెక్కు మెచ్చుగా నున్నది. మంచి నునుపైన కాగితము క్యాలోరీ బయిండు నెల రు 3-8-0 మాత్రము

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, రాజమండ్రి, 9985 అని వ్రాయవలెను.

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, విశ్వాక్ష, విస్మయము, కుక్ష నష్టము, అతిమూత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తిని, సంతోషమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు 1-4-0 పాలకుగ్ధి లేహ్యము—రక్తమృద్ధి, క్షేమమునది. సహమేహము, మేహపాదము, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు కీర్ణస్థిప్పలు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలుచాలును. 20 తుల డబ్బీ రు. 1-4-0 వి. పి ఖర్చులు వరు. 8851 కి.కె.వి. అంగు లో. అనుశ్చందసమాజం, పెరిచేపి. నెల్లూరు జిల్లా

క్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి

అము క్రమాల్యద
విష్ణుచిత్రియము నామాంతరముగల అము క్రమాల్యదా ప్రబంధము అచ్చుపడి విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది. దీనికి వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రిగారిచే వ్రాయబడిన విపులమైన వ్యాఖ్యగలదు. రామోద్ధృతి 900 పుటలు. నెల రు. 2-0-0 ఇందు బహువిషయములు చర్చింపబడియున్నవి.
అలంకారసారసంగ్రహము
కాళిదాసుని మృగసంభేదము, మల్లిహార నూరికృత సంస్కృత వ్యాఖ్యతోను, మృగము వేంకటరాయశాస్త్రి కృతపద ప్రయోజనవిమర్శనపూర్వకాంధ్రటికతోను కూడియున్నది. నెల రు. 2-8-0.
ఇది ఆంధ్రము, సజీకము. పద్యరూపముగా విక్రీయి వివరముగా వేంకటరాయ శాస్త్రిగారి విరచితము. నెల రు. 12.
వైమూడును మదరాస్ మల్లికేశ్వరశిధి 4-వ నెంబరు గృహమందు గ్రంథక రచనల దొరకును. కొలది పుస్తకములే కలవు. పోస్తేజ ప్రత్యేకము. మా యితరపుస్తకముల బాటికా తెప్పించుకొనుడు. 8988

శ్రీచంద్ర మాళేశ్వరస్వామి

ఆలయము-బెజవాడ 4019

శ్రీభ్రమరాంబా మల్లేశ్వరాలయమున విచ్చేసియున్న చంద్రమాళేశ్వరస్వామివారికి నిత్యనైవేద్య దీపారాధనలు కావ్య తముగను, నిర్విఘ్నముగను, జరుగుచుండుటకొరకయి 3-౬-౦ వాటాలను, వాటా ౧-కి రు ౨౦ వంతున, ఏర్పాటు చేయడ మైనది. వాటాదారుల కొక్కొక్కరి కొక్కొక్కదినము నియ మించి ఆయానాడు ఉదయము వారివారి గోత్రనామములతో మహాస్వామిపూర్వకముగ రుద్రాభిషేకము, నిత్యనైవేద్య దీ పారాధనలు, సాయంకాలము ప్రదోషపూజ కావ్యతముగా జరుగుటకు ఏర్పాటుచేయడమైనది. ప్రతి వాటాదారునకును ఒకకాశ్చర్యపట్టా యివ్వబడును. ఏయేదినములయందు ఏయేవా టాదారు వేరన పూజ జరుగుచునదియు ముందు ప్రచురింప బడును.
శరన్నవరాత్రులు తొమ్మిదిదినములు, శ్రావణమాస ము ముప్పదిదినములు, ప్రత్యేకము జరుగు అభిషేకము, సహస్ర నామపూజ నైవేద్యదీపారాధనలకు అసవ్యయము ప్రత్యేక ము ఒక్కొక్కదినమున రు. ౮-౦-౦ వంతున ఏర్పాటుచేయడ మైనది.
ఈ వాటాలమొత్తమును వాటాదారులు బెజవాడ పెన్షనులు మేజిస్ట్రేటుగానున్న కొత్తూరు వెంకటసుబ్బారాయుడు గారి పేర పంపవలెను.
శ్రీ భార్గవసంపదసరస్వతీస్వామిలవారు.
ధర్మకర్త: శ్రీయతులు కాళిదాసుని నాకేశ్వర రావు, చెన్నపురి; కొత్తూరు వెంకటసుబ్బారాయుడు, పెన్షన్ డ్ మేజిస్ట్రేటు; సిరిపురపు కుటుంబరావు, ఇవాందాదరు; చుండుర సీతారామయ్య, మునిసిపల్ కాన్సిలరు, వర్తకులు; వోరుగంటి మల్లికార్జునం, వర్తకులు, బెజవాడ; వెంకటకృష్ణ య్య(రమ్యపాద); ఇవాందాద-కొమ్మమూరు.
అద్దేవల్లి లక్ష్మయ్య వర్తకులు, బెజవాడ.

వృత్తాంతలేఖలు

ప్రయ్యూరు (కృష్ణా)

(ఒకవిలేఖరి)

మాపురమున ఘోరము నెల దినములనుండి శ్రీకారదా మనోవిసోదినీపథ అను మరళి ఘోర కంపెనీవారు భారత, రామాయణ, భాగవతపురాణాది నాటకములను బహురమ్యము గాను అతిమనోహరముగాను ప్రదర్శించుచున్నారు.
వీరు విద్యుద్దీపములతో నిర్మింపబడిన ట్రావిలింగ్ టిక్ రేకు నాటకశాల నేర్పరచినారు. విక్రీయి విలువగలిగిన దుస్తు లు అద్భుతమయిన సీనులు ఆకర్షకరముగ వైరు వర్కు యొ క్కువగ జూపించి భనుల నానందపరచుచున్నారు.
మాగ్రామములు, యీ కంపెనీ యజమానులును ఉ దార ధర్మగుణ సంపత్తి గలిగిన వారును నగు మహారాజ శ్రీ దనారస గోవిందరావుగారిని యీ గ్రామమునకు హైస్కూలు ను తెప్పించుటకు చేయు ప్రయత్నముల ఖర్చుల నిమిత్తం ఒక నాటకమునకు ఖర్చులుపోను వచ్చిన ఆదాయమును విద్యా దాన మొసంగమని కోరిరి. వారు దాని కంగీకరించి, 28-9-27 తేది శుక్రవారం నాటిరాత్రి శ్రీ కృష్ణలీలలు అను నాటక మును ప్రదర్శించి దాని రాబడిని విద్యాదానమొసంగిరి. ఈ నాటకమునందు కంపవేషధారియగు వనారస రామయ్యగారు విక్రీయి నేర్పరియని చెప్పటం కెంతయు సంకలించుచున్నాము.
శ్రీకృష్ణనిపాత్ర ధరించిన 8 సంవత్సరముల బాలిక వి. పూర్ణాబాయి అతిమనోహరముగా, తన ముద్దు పల్లెలతో అభినయమొనర్చి ప్రేక్షకుల నానందింప జేసినందులకు యీ గ్రామములు, ఆ బాలికకు ఒక బంగారు పతకమును బహుమాన మొసంగిరి.
మొత్తమున నాటకము యొక్క రసవంతముగా యు న్నది. భగవంతుడు యీ నాటక సమాజమును అభివృద్ధికి దెచ్చు గాత!

మంగళగిరి

(స్వకీయవిలేఖరి)

యూనియను బోర్డు

గుమారు 32 సంవత్సరములనుంచి మాయూనియను బోర్డు కానిటరీ మేష్ట్రీగా పనిచేయుచున్న వెనిగండ్ల సుబ్బారా యుని యూనియను బోర్డు (పెసిడెంటు ఆక్రమముగా డిస్టి సుచేయుటయు, ఆసుబ్బారాయుడెందు విషయమై యూని యను బోర్డువారికి అపీలు చేసికొనగా బోర్డువారు (పెసిడెం టును, క్యానిటరీ మేష్ట్రీని పూర్తిగా విచారించి (పెసిడెంటు ఆక్రమపు ఆర్డరును రద్దుచేసి కానిటరీ మేష్ట్రీ యుద్యోగము లో సుబ్బారాయుని తిరిగి నియమించిరి.
గ్రామపాలకుధ్యమునకై కక్షి వందనలేక పాటుపడన లసిన ఆవసరము విశేషముగానుండ, ఇప్పటికిని స్కా-వెంజరుల ను యింటిపన్నునమూలచేయు పుస్తకములను మొయిందు ప్రసి డెంటుగారి చర్య కడు కోపనీయము.

బడలాయింపు

గుమారు 11నూపములనుంచి మామంగళగిరి డివిజనుడిపూర్వ టీతాశీల్దారుగాయున్న శ్రీయతు సి.యస్. ధర్మరాజయ్యగారు రేపల్లెకు స్తవనరీ సబుమేజిస్ట్రేటుగా బదిలీకాబడిరి. ఇంత ఉ త్తమపురుషుని కడు స్వల్పకాలమే పరిపాలకునిగాగలిగియుండి న మాడివిజను దురదృష్టమునకు చింతిల్లుచు రేపల్లె పౌరుల నభి నందించుచున్నాము. వీరిస్థానే శ్రీయతు జయనూరిగారు నియ మింపబడిరి.

గుంటూరు డివిజనుకు డిప్యూటీ కలెక్టరుగా శ్రీయతు గా నియమింపబడిన యస్. వీరాస్వామి నాయుడుగారు 4, 5 లోజలనుండి యిచ్చట మకాము చేసియున్నారు.

శ్రీమూర్తి వింజమూరి భావనాచార్యులగారిపై లేబడిన ద్రవ్యాపహరణ క్రిమినలు కేసు మా డిప్యూటీ కలెక్టరుగారియె దుట విచారణకు వచ్చినది. ఫిర్యాదీయున్న, బవును హై స్కూలుకుమిటి సెక్రటరీగారైన శ్రీమూర్తి నేదాంతం నరసిం హాచార్యులుగారున్నా ప్రాసిక్యూషను తరపున విచారించబడి రి. వేదానుబ్రహ్మయ్యగారు, కోడూరు లక్ష్మీపతిగారున్నా ప్రా సిక్యూషను తరపుననున్నా, బెజవాడ కాపురములు జె.డి. సా

మ్యాలుగారు మద్దాయిరపుననున్నా పనిచేసిరి. కేసు తిరిగి వాయిదావేయబడెను.

కొత్తరైలు

ఆక్టోబరు 1 తేదీనుంచి 188 నెంబరు విక్సెడు రైలుబం డి దోనకొండనుంచి బెజవాడకు వేయబడినట్లు ప్రచురింపబడి నది. ఆరైలు దోనకొండనుంచి మంగళగిరికి పగలు సుమారు 12 గంటలకు వచ్చును. తిరిగి బెజవాడనుండి మంగళగిరికి సాయం త్రం 4-30 గంటలకు వచ్చును. ఈరైలు వేయుటవలన గుంటూరునుంచి యిచ్చటకు కోర్టుకువచ్చు స్టేషన్లకర్షములున్నా అట్లు వచ్చుటకు యిచ్చపడని స్టేషన్లకు మోటారుఖర్చులను తప్పక భ రింపవలసివచ్చుచున్న పార్టీలకర్షములున్నా గట్టెక్కును.

సికింద్రాబాదు

(ఒకవిలేఖరి)

18-9-27 తేదీన ఆదివారం సాయంత్రం కిక్రిదాబాద్లో మాక్రెట్టుపీథిలోనున్న, శ్రీమతి యస్. సీతమ్మగారిచే 14 సెం నుండి దినదివాళివృద్ధిగా నడుపబడుచున్న పరోపకారిణి బాలికాపాఠశాలయొక్క బాలికలకు, నూలు పోటీపరీక్షయు ను, పారితోషిక పంపకములును జెంషెడ్ హాల్లో శ్రీయతు రావుబహదూర్ ముత్యాల వెంకటకృష్ణయ్య నేటుగారి అధ్యక్షత క్రింద, మహాజయప్రదముగా నెరవేరెను.

సరిగా 3-0 ఘంటలకు బాలికలు రాటములమీదను, తక్కిలమీదను నూలు పోటీపరీక్ష ప్రారంభింపబడ, భావపూరి తములగు జాతీయగీతములతోను ఖద్దరు పాటలతోను నొక ఘంటకాలము నూలువడుకగా, శ్రీయతు యాదగిరి అంజయ్య వి. ఏ గారివలన నొసంగబడిన ఖరరు కాలవలను పండ్లెండు బహుమానములుగా నొసంగబడెను. వెంటనే బాలికలు గీతము లచే ప్రార్థనలు సజుప సభ ప్రారంభమయ్యెను. అధ్యక్షకోప న్యాసానంతరము, బాలికలచే ఖద్దరు ప్రాముఖ్యతనుగూర్చి సా వాదన జరుపబడి ప్రేక్షకుల మనస్సులందు జాతీయభావ ములు నెలకొల్పబడినట్లు లుండెను. పిమ్మట కోలాటప్రదర్శన ముచే సభాసదులు ఆనందమున మునిగిపోయిరి.

పాఠశాల వృత్తాంతమును నివేదించిన పిమ్మట, శ్రీయతు వామన రామచంద్ర నాయకుగారిచే కరుణతో నొసంగబడిన, జేజీయ బొమ్మలను, శ్రీయతు సోమసుందరం మొదలియార్ గారు కృపతో నొసంగిన పుస్తకములను అన్ని తరగతుల బాలి కలందరికి వారివారి శేర్వనకు తగినట్లుల బహుమతు లొసంగ బడెను. తరువాత శ్రీయతు వామన మొదలియార్ గారు నొసం గినమితాయిలను, శ్రీయతు జాగీర్ దారు దామోదరంపిళ్లెగా రొసంగిన ఫలపుష్పములను బాలికలకును శ్రీ ప్రేక్షకులకును నొసంగబడెను.

అధ్యక్షుని యుపసంహారోపన్యాస మైన పిమ్మట సదరు పాఠశాలను యిట్టి యున్నతస్థితికి దెచ్చి అధ్యక్షులుగా నున్న శ్రీమూర్తి టి. తాతాచారిగారికిన్నీ పాఠశాలభవన నిర్మాణమునకై ఒకప్రాతగృహమును వెలకు కొని దానమొసంగిన సభాధ్యక్షులకున్నా అన్నివిధముల తోడునీడగానున్న శ్రీయతులు వి. కృష్ణయ్యగారు వామన మొదలియార్ గార్లకు పాఠశాలాభివృద్ధికై ఎడతెగని కృషి సజువునున్న శ్రీయతులు యాదగిరి అంజయ్య వి. ఎ. బాపురావు నిరూడాగార్ల కున్నా ఉచితరీతిని పాఠశాలతరపున వందనపత్రార్పములతో సభ జయప్రదముగా ముగిసెను.

తిరుపతి

(స్వకీయవిలేఖరి)

సవరణ

సెప్టెంబరు 26: 24-9-27 తేదీన తిరుపతిపార్లమెంటు అను శీర్షిక క్రింద ప్రచురింపబడిన శ్రీ వెంకటాచలపతి (బ్ర) త్సనసందర్భములలో 21-10-27 తేదీ రాత్రి గరుడోత్సవము జరుగునని ప్రచురింపబడియుంట్లున్నది. 2-10-27 తేదీ రాత్రి గరుడోత్సవము జరుగును. 2-10-27 తేదీ అనగా ఆదివారము రాత్రి జరుగును. పాఠశాల 21-10-27 అను అచ్చుపారబా టును దిద్దుకొని 2-10-27 తేదీ రాత్రి అని చదువవలసిదిగా కోరడమైనది.

తిరుపతి. గొడుగులు

శ్రీ వెంకటాచలపతివారి గరుడోత్సవమునకు 4 జతలు గొడుగులును పేరుపడిన గొడుగులకెట్లు, మదరాసు సగరభువన

నడక గొడుగులతో వీధి మెరవాలి ప్రారంభించి యుంటున్నారు. వీరు ఈ గొడుగులను మదరాసునుంచి తిరుపతికి కాలి నడకతో సివిల్ కోడ్డురూడుగావచ్చి 1-10-27 తేది రాత్రి చేర దరు. మదరాసునుంచి తిరుపతికి వచ్చుటలోగా మగ్గ మగ్గ ఆ యాగ్రామములు, వారివారి గ్రామాదులలో మెరవణచేయించి గొడుగుల శ్రేణును వారితో కూడ వచ్చువారిని ఆదరించెదరు.

ఈ గొడుగులను తిరుపతి ఆలయమునగాపురం అను తిరుచానూరులోను దేవస్థానం రివాజులప్రకారము బాబాభజం శ్రీలతోడను ఎల్ల సరిహద్దుల ఎదుర్కొని వీధి మెరవణయే జరు గును. 2-10-27 తేది రాత్రి గడదోతన సమయమునకు గొడు గులు తిరుమలకొండచేరును. ఈ గొడుగులు చేరువరకు ఉత్సవము ప్రారంభింపబడదు. గొడుగులనుమీచు చాలకాలమునుండి ప్ర త్యక్షానుభవములో చూచుచుంటున్నాము.

వర్షము

పదిరోజులక్రిందట వర్ష తుంపరలు ప్రారంభమైనవి గాని పుష్కలము నీటిగొట్టములను నీళ్లు వచ్చియుండలేదు. ఈ మ హాత్సవసమయమున వర్షము వచ్చును, యాత్రీకులకును కొంత వరకు కష్టము తీరనని కొంద రనుకొనుచున్నారు.

మునిసిపల్ ఎన్నికలు

22-9-27 తేది 8-వ వార్డుకు ఎన్నికలు జరిగినవి. ఒక్క స్థానమునకు మ-రా-రా శ్రీ చేబియ్యం వెంకట్రామయ్యగారు కొత్తపు రాఘవులుశ్రేణిగారు కాసరం వెంకట్రామయ్యగారు పోటీచేసిరి. ముల్లరాల్ శ్రీ చేబియ్యం వెంకట్రామయ్యగారు ఎన్నుకొనబడిరి. 24-9-27 తేదిన రెండవవార్డు ఎన్నికలు జరిగి నవి. ఒక్కస్థానమునకు మొదట 5 గురు వామినేషనులు దాఖ లుచేసిరి. పిమ్మట ముగ్గురు ఎదుకొనిరి.

పోటీ ప్రస్తుత చేర్చుకొన్నవారు ముల్లరాల్ శ్రీ జరిగిరి రం గయ్యశ్రేణిగారికిని ముల్లరాల్ శ్రీ మాడబూకి శ్రీనివాసాచార్యు లు గారికిని జరిగినది. రంగయ్యశ్రేణిగా రెన్నుకొనబడిరి.

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయ విలేఖరి)

మున్సిపల్ ఎన్నికలు

సెప్టెంబరు 25:— నిన్న ఉదయం నూకోడయం కా గనే ఓట్లపందడి ప్రారంభమైనది. పిమ్మట కలవర మధికమై, ఎల్లాఅయిలేనేం ఎన్నికలన్ని ట్లో స్పార్ధంత్యజించిన వాళ్లకే జయంకలుగుతూఉంది. ఓటు తాలూకు విలువ ఓట్లర్లు దినదినమూ గ్రహిస్తునేఉన్నారు. ఈసారి ఎన్నికలు చాల అట్ట హాసంతో జరిగినవి. మామిడిపాడు కరపత్రాలు, ముఖ్య ముగా ప్రాముఖ్యం వహించాయి. అవి ముఖ్యంగా జాతీయ ముద్రణాలయాలనుండి వెలువడటం ఒక విశేషం. ఎల్లాఅయిలేనేం నిన్న సూర్యాస్తమంతో ఓట్లపందడి ఆస్తమించింది. ఈవేళ ఫలితం తెలిసింది. ఎంతయత్నం సాగించినాపాపం సీతారామ రాజుగారు గెలువలేకపోయినారు. మొత్తంగా ఈ క్రిందివా రెన్నుకొనబడ్డారు. శ్రీయుత మద్దిపట్టాభిరామయ్యగారు, ఈటె నరసింహస్వామిగారు (అల్లీపురంవార్డు) బలిశేఖర్ రామకృష్ణ శాస్త్రిగారు, (చెంగలరావుపేట) ఉయ్యాల రామకృష్ణగారు (గ్రంథిపర్వరాజుగారు (సీతారామస్వామి కోవిలవార్డు)గరుడా లక్ష్మీనరసయ్యగారు (గొడే రివార్డు) కొట్లారి సూర్యనారా యణప్రా (కాంగ్రెసు) దేవాలయంవార్డు.)

“ఆంధ్రవాణి”

ఇదివరలో తెనుగున నడుచుండే “ఆంధ్రవాణి” వారప త్రిక ఇప్పుడు నిన్నటిదినం ఆంగ్లమున పత్రికగా వెలువడిం ది. తెనుగులోనుండి ఆంధ్రవాణికి ఒక్కసారిగ ఇంగ్లీషులోకి మార్చబడినప్పటికి పరిస్థితులను సంపాదకుడు దన వ్యాసంలో వ్రాశారు.

కుస్తీ

ముద్ర తీరాన్ని కొన్ని కుస్తీలు ప్రతి ఆదివారం జరు గుటకొడున్నాయి. ఈదినం ఈ గ్రామవాసియు కుస్తీలో లాలా పేరుపొందినట్టియు, శ్రీయుత కూర్మయ్యగారిని పంజాబునుండి వచ్చిన ఒక పెస్తాడుకును కుస్తీజరిగింది ప్రైవేటుయేలు గుమారు 5, 6 వేలవరకు సాగాయి. పంజాబువస్తాడు గెలిచెను. ఈమాసం లోనే యింకొక గొప్పకుస్తీకూడ జరుగనున్నది.

కీ|| శే|| మల్లవరపు సత్యనీరాజుగారు

నీరు చిరకాలమునుండి శ్రీరాజా వద్దారాణి గారికడ దివాణగా పనిచేయుచుండిరి. మనూచిజాడ్యముచే వీరు మొన్న టిదినము స్వర్గస్థులైరి. వీరియాత్మకు కాంతిగలుగుగాక యని పరమేశ్వరుని ప్రార్థనము.

సికింద్రాబాదు

(స్వకీయ విలేఖరి)

బాలురకు విందు

సెప్టెంబరు 25:—దానశీలరగు రాఘవహూర్ లక్ష్మీ నారాయణరాం గోపాల్ శేలుగారు, మహాత్మా రామంత్ సాధువుగారి ప్రోత్సాహమునన, వారితోటలో సుమారురెండు ఘంటలకు ఇదివరలో ప్రకటించినవిధముగా 12 సం||లలోపు బాలుర కందరకు పూర్తిమిఠాయిలతోను తృప్తులగునట్లు భో జనములుపెట్టి బాలుర సంతోష పెట్టిరి. హైదరాబాదునుండి గూడ బాలురను ప్రోత్సహించి మోటారులపై తీసికొనివచ్చి రి. సికింద్రాబాదులో అన్ని ప్రాంతములనుండి సుమారు మూడు వేలమంది బాలురు విందునకువిచ్చేయుట మిగుల శుభదాయకము ఇంతసంఖ్యగల బాలురు సంతోషముగ్గులచేయుటకు శ్రీసాధు వువారే కారకలగటచే వారొనర్చుచున్న ప్రోత్సాహ మెంతయు కొనియాడదగియున్నది.

స్టేగు

కొండపిడి, నల్లగట్ట, ఇమాంబావిడి, పాన్ బజారు, రా జీగంజ్, రంగిరేజాబజారు, బోయగూడ, కొత్తబోయగూడ, మొదలగు ప్రాంతములలో స్టేగు వ్యాపించియున్నది. ప్రజలు ఆ యాప్రాంతములవారు గృహములకు తాళములుపెట్టి, కాంపుల లో వర్షముచే తడియుచుగడిగెలలో కాలముగడుపుచున్నారు. 24వ తేదీతో అంతమయ్యేవారములో 18 గురు వ్యాధిగ్రస్తులు ను, 22 గురు మృతులైనవారుగా కనబడుచున్నారు. ఈ దినమున కొత్తబోయగూడలో ఒకడుమాత్రమే వ్యాధి గ్రస్తుడై చనిపోయెను. మిగిలిన ప్రాంతములలో కొత్తకేసులు లేవు. వైద్యశాలలో యింకను నలుపురు మరణించిరి. ప్రతివారు స్టేగుటికాలు వేయించుకొనుచున్నారు. ఇంతవరకు 8597 గురు స్టేగుటికాలను వేయించుకొని యున్నారు.

కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రు. 0-6-0

ఈ కలరామాత్రలు లోపల ఇమిడిన వెంటనే విమ. పురుగుల జంప ప్రారంభించి వాంతిభేదల తగ్గించి మాత్రము పెడదించి నాడికి పుష్టికలుగజేయును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచి త్రాగుట యుక్తము.

అమృతాంజనంబిహో, బొంబాయి - మదరాసు

జీవామృతము

అను 1045

శ్రేష్ఠమైన బలవర్ధక 5 ప్రధాన లక్షణములు.

1. శ్రీపురుష భేదముగాని పెద్దవిన్న అను తారతమ్య ముగాని లేక ఎల్లరు నేవింపదగినదై దివ్యామృతముని ప్రసిద్ధి గాంచిన శ్రేష్ఠమైనబలవర్ధకావధము. గర్భిణులుగూడ నేవింప వచ్చును.
2. చిరకాలమునుండి వ్యాధిగ్రస్తులై క్షీణించియున్న వారికి ఎప్పటిసంపూర్ణ ఆరోగ్యమును ప్రసాదించగల అమృతో పమానమైన దివ్యరసాయనము.
3. రక్తక్షీణి, రక్తవృద్ధిగలిగించును. ఇతరమృతైన టాని క్కులనలేనిదిమలబద్ధియుచేయక, మలబద్ధకరోగమును హరిం పజేసి రాళ్లను తినిపించి, రాళ్లను హరింపజేయు సంతటి బీర్ల క్షేత్తి ఇందుగలదు.
4. పగలంతయు అమితమైనకృషి చేసి నిస్త్రాణ, తలది ముక్కు, నిరుత్సాహము, బలహీనత పొందులాయుదు, విద్యాగ్గులు, ఇతరవ్యాపారములు దీనిని నేవించుచుండిన యింక వెయ్యంతలు పని నమితోత్సాహముతో చేయగలరు.
5. ముప్పదిసంవత్సరముల అపూర్వాయుర్వేదశాస్త్రానుభవముతో అపరధ్యన్యంతరి యని ప్రసిద్ధిజేరిన, వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారిచే 1898 వ సంవత్సరమున స్థాపించబడిన

ఆయుర్వేదాశ్రమమునందు

తయారగుచున్నది. క్యాటలాగు కోరువారికి ఉచితము. యరుకైన వీజంటు కావలెను. 151, గోవిందప్పనాయక వీధి, తిలాలపెట్టె 297, మదరాసు.

గుంటూరుజిల్లా

తెనాలి శేషలితాలూకా రైతులసభలు

శే.లి.తాలూకా పెనుమాడిగ్రామమున గల బంగాళా లో ఆతాలూకా డి. పి. డబ్ల్యు. రైతులసభ జరిగెను. గొప్పభూ స్వాములందరు దయజేసిరి. యగ్నికృత్యిపు యింజనీయరుగా రాధిపత్యము వహించిరి. నూపరింపెం డెంటు యింజనీరుగారగు గ్రెగొరగారను, మద్రాసుకాసనసభా సభ్యుజను, జిల్లావాసు లకు నిరంతర కృషిజేయువారున నగు శ్రీయుత పిల్లలమర్రి ఆం జనేయులు పంతులుగారును ఉల్లిపాలెం జమీందారుగారును వచ్చినవారిలో ప్రముఖులు.

నీటిపారుదల మురుగు ఆయకట్టువిషయము లెన్నియో వారితో సంప్రదించబడెను. శేషేంద్రరామవర్ధ సున్న తూమును దింపవలయుననియు మురుగుకాలువలు బాగుజేయించవలయు ననియు ఆయకట్టులో చివరకున్న భూములగూడ జేర్చవలయు ననియు నివేదించబడెను. రెండవరోజున తెనాలిలోగూడ తెనాలి తాలూకా రైతులకై యొకసభగావించబడెను. శ్రీయు త ఆంజనేయులు పంతులుగారు ఆయకట్టును వృద్ధిజేయుటకై నియమించిన పార్టీవారి యుద్దేశ్య మెక్కుడియో చెప్పునుని గోరెను. శే.పల్లి ప్రదేయి ను బాగునుగూర్చియు పసుపు చేల కు నీటిసప్లయ ని గూర్చి యు వారు ప్రశ్నించిరి. రైతాంగమునకు గాలసిన యితరవిషయములగూ ర్చి గూడవల్లికాపురస్థులను, గొప్ప భూస్వామియునగు శ్రీ యుత కన్నెగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు ముచ్చటించిరి. ఇం జనీయరుగారు రైతుల కనుగుణ్యముగ జవాబునొసగెను. రెండు సభలు ను జయప్రదముగా జరిగెను. శ్రీయుత ఆంజనేయులుగారు రైతులకై కృషిజేయుచున్నందు లకై చాల సంతోషముగానున్నది. ఇతర కాసనసభాసభ్యులు యీవిషయముల యందు బోక్యము కలుగజేసికొనకబోవుట చాల విచారకరము. తెనాలిలో కొలదికాలములో యొక రై తులమహాసభ జరుగుననియు, అందు ఆంజనేయులుగారు గ్రామ పారిశుద్ధ్యమునుగూర్చియు, వ్యవసాయ సహకారమునుగూర్చి యు, గ్రామ పునర్నిర్మాణమునుగూర్చియు కొన్నియంతముల నివేదించెదరనియు, వాటివిషయమై కాసనసభలో యూదోళన జేసెదరనియు దెలియుచున్నది.

కాసనసభాసభ్యు లగు శ్రీయుత పిల్లలమర్రి ఆంజనేయు లు పంతులుగారు రాబోవు కాసనసభకు యీ తీర్మానము ల బంపిరి.

1. మతమున నెవమన దుష్ప్రవర్తనతో కాలము గడ పు దేవదాసీలను దేవాలయములం దుంచు యలవాటును కాసన ముల ద్వారా మాన్యపూరినదిగా యీశభవారు గవర్నరుగారికి సిఫార్సు జేయుచున్నారు.
2. ప్రజాభిప్రాయము చాల వ్యతిరేకముగా నుండుటచే నీలుసూపమును ప్రస్తుతమున్న ప్రదేశమునుండితొలగించి ప్రజా భిప్రాయమునకు భిన్నముగా యుండని మరియొకచోట బెట్టు వలసినదిగా యీ సభవారు గవర్నరుగారికి సిఫారసుజేయు చున్నారు.

గుంటూరుజిల్లా దివ్యజ్ఞానసమాజ సమ్మేళనము

ఈ సమ్మేళనము 24-25 తేదీలలో బాపట్ల తాలూకా పొన్నూరు గ్రామమున జరిగినది. గుంటూరు, బెజవాడ, బాపట్ల, తెనాలి, ఒంగోలు, బుడదు మున్నగు స్థలములనుండి సభ్యులు విచ్చేసి యుండిరి. యూనియన్ చేర్చునీ గారగు డి. పట్టాభిరామ య్య పంతులుగారు భోజనభాజనాది వసతుల సేర్పరచి బహు విచక్షణముతో ఆతిథ్యము కావించిరి. అడయార్ నివాసులగు చిట్టమారు రామయ్యపంతులుగారు రధ్యక్షత వహించిరి. రెండు రోజులు ఉదయమున భారతసమాజ పూజయు ఆంతరంగ సభ్యు ల సభలు జరిగినవి. దివ్యజ్ఞానసందేశమును గురించియు, జగద్గురుని సందేశమును గురించియు అధ్యక్షుడు బహు చక్కని ప్రసంగ ములను కావించిరి. శ్రీయుత వావిలాల శివానందాచార్యులుగారు ఋ ఋలు, వారిని పొందువిధానమును గురించి ప్రసంగించిరి. వీరే ప్రశ్నలకు వుత్తరములనొసంగిరి. దివ్యజ్ఞాన సమాజ ప్రచారకుడగు శ్రీయుత వెంకటరావుగారు కర్మనియమమును గురించి పు పవ్యసించిరి. ఇక తారకసభ జరిగెను. అందులో అధ్యక్షులు ప్రసంగించిరి. శ్రీనివాస శ్రీమై ప్రత్యేకముగా బుడదు వాస్త వ్యులగు శ్రీ మహాలక్ష్మమ్మగారు ఒక ఉపన్యాసముచెప్పిరి.

(కార్యదర్శి)

అభివృద్ధిశాఖ మంత్రి గారి పర్యటనము (పశ్చిమగోదావరి జిల్లా)

(స్వీయవిలేఖరి)

తాడేపల్లి గూడెం

గౌరవనీయులగు ఆర్కాటు రంగనాథమొదలియారుగారికి 28 వ తారీకు ఉదయము మొయిలలో తాడేపల్లిగూడెం విచ్చేసిరి. తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులగు తెలికిచర్ల జమీందారు గారను, కల్లిండి గంగరాజుగారును, నిడమర్తి లక్ష్మీనారాయణగారును తదితరులను వారిని స్టేషనువద్ద కలిసికొనిరి. బ్యాంకువాద్యములతో శ్రీ మంత్రిగారిని కల్లిండి గంగరాజుగారి చైరములగు తీసికొనిపోయిరి. పిమ్మట మంత్రిగారికి తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డువారును, పరపతిసంఘములవారు న.వి.రత్నలను, గ్రామ ఉద్యోగస్థులను స్వాగతపత్రముల సర్పించిరి. రంగనాథమొదలియారుగారు కల్లిండి గంగరాజుగారింటి వద్ద విందు ఆరగించిన పిమ్మట మోటారులో ఆటాటి మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు భీమవరము బయలుదేరిరి.

పెంటపాడు

త్రోవలో పెంటపాడులో సుమారు ఒకగంట మంత్రిగారు ఆగిరి. పెంటపాడు యూనియన్ బోర్డుసభ్యులను వ-రా-రా కిరిగినిడు సుబ్బారాయుడుగారు స్వాగతపత్రము సర్పించిరి. వారిబోర్డుకు 20 నేల విరాళము నిమ్ననికొరిరి. పెంటపాడునుండి ఆఫీసులను ఎత్తివేయకుండునట్లు చేయమనికొరిరి. మంత్రిగారు జవాబునిచ్చుచు యావిషయములను అందుకు సంబంధించిన అధికారులకు తెలియపరచెదనని చెప్పిరి.

పిప్పర

పిప్పరలో మంత్రిగారు పదినిమిషములు ఆగిరి. గ్రామ నలు మంత్రిగారికి స్వాగతపత్ర మొసంగిరి. పిమ్మట రంగనాథమొదలియారుగారు ఆచ్చటనున్న ఆయుర్వేద ఆసుపత్రిని దర్శించిరి. ఆయుర్వేద వైద్యఆవశ్యకతనుగూర్చి ముచ్చటించిరి.

గణపవరం

పిమ్మట మంత్రిగారు గణపవరమునకు బయలుదేరిరి. గ్రామస్థులు వారికి ఘనముగ స్వాగతమొసంగిరి. క్రొత్తగా సబు రిజిస్ట్రారుగారి ఆఫీసు ఒకటి ఆ ప్రాంతమున ఏర్పాటు చేయ జమననియు, ఆఫీసును తమ గ్రామములో పెట్టించమనియు, పిప్పరలో పెట్టుట ఆ న్యాయ మనియు చెప్పిరి. మంత్రిగారు చెన్నపురిపోయిన పిమ్మట కాగితములను చూచిన పిమ్మట గణపవరమునకు తగిన సదుపాయము చేయుటకు ప్రయత్నించెదనని చెప్పిరి.

భీమవరం

గ్రామ సరిహద్దులలో తాలూకా రెండు ప్రముఖులు శ్రీ మంత్రిగారిని కలిసికొని ఉత్సవముతో తాలూకాబోర్డు ఆఫీసునకు తీసికొనివెళ్లిరి. వెయ్యిమందికిపైగా రయితులు బోర్డు ఆఫీసు ఆవరణలలో మంత్రిగారిని వినుటకు వేచియుండిరి. పిమ్మట ఆవరణలలో బహిరంగసభ జరిగెను. తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులగు దంతులూరి లక్ష్మీనారాయణ రాజుగారు తాలూకా బోర్డుపత్రమును స్వాగత మొసంగిరి. పిమ్మట ఎ. కృష్ణమూర్తి గారు యూనియన్ బోర్డు పత్రమును స్వాగతపత్ర మొసంగిరి. తాలూకా రయితులపత్రమును సుందర రామరాజు బి.వి.స్మిడరు గారు స్వాగతపత్ర మొసంగిరి. తూర్పు గోదావరిజిల్లా పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా శెట్టి జట్టిసంఘమువారును కళాసంఘము వూడ స్వాగతపత్రముల నొసంగిరి పిమ్మట వివిధ స్వాగత పత్రములకు మంత్రిగారు జవాబుల నిచ్చిరి. ఆరు గంటలకు సభ ముగిసెను. పిమ్మట మిషన్ హాస్పాలుల హాల్లో దంతలూరి నారాయణ రాజుగారు మంత్రిగారి గౌరవార్థమై టిపార్టీ నిచ్చిరి. పిమ్మట డి.ఎస్.ఎస్.రాజుగారి సత్రములో తాలూకా రయితుల పత్రమును సుందర రామరాజుగారు విందుచేసిరి.

వీరవాసరం

24 వ తారీకు ఉదయము 6-30 గంటలకు మంత్రిగారు పాల్వకోట్లను మోటారులో బయలుదేరిరి. త్రోవలో వీరవాసరంలో 10 నిమిషములు ఆగిరి. బోర్డుస్థులను చూచిరి. శ్రీ శ్యామశ్రీ చలకమర్తి వరసింఘం పంతులుగారి జన్మ స్థానమున కలిసికొని గంతోపించిరి.

పాలకొల్లు

9 గంటలకు పాలకొల్లు చేరిరి. పూలపల్లి ఘాటీవద్ద పురస్థులు మంత్రిగారిని ఎదుర్కొని ఘనముగ స్వాగత మొసంగిరి.

తుపాకులను విడు ని ము వ ము ల వ ర కు చే స్పి రి. పిమ్మట ఉత్సవముతో చేరు మా ను గా ర గు యం. వి. సుబ్బారావుగారింటికిని పోయిరి ఆచ్చట మంత్రిగారి గౌరవార్థమై అల్పహారవిహారమును చేరుమనుగారి యింటి వద్దనుండి మంత్రిగారు మునిసిపల్ ఉన్నతపాఠశాలకు విచ్చేసిరి. అచ్చట బాలభటులు మంత్రిగారిని గౌరవించిరి. అచ్చటనుండి మునిసిపల్ ఆఫీసునకు విచ్చేసిరి అచ్చట పలువురు మంత్రిగారికి స్వాగతపత్రముల నొసంగిరి. అందు ముఖ్యమైనది మునిసిపల్ సంఘము వా రొసంగినది. చేరుమనుపదవిని ఎన్నికకు విడిచి పెట్టమనియు, కళాయిలను ఏర్పాటుచేయమనియు, ద్రయిశ్య స్త్రీమునుకూడ కళాయిలతో సరిపమానముగా ఏర్పాటుచేయమనియు మునిసిపాలిటీవారుకొరిరి. మంత్రిగారు వీటికి జవాబు చెప్పిరి.

అచంట

పిమ్మట రంగనాథమొదలియారుగారు అచంటకు విచ్చేసిరి. జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులగు వెక్కంటి దొరయ్యగారి యింటికి ఎదురుగావేసిన పందిరిలో మంత్రిగారికి అచంట యూనియన్ బోర్డువారును, నరసాపురం యూనియన్ బోర్డువారును, నరసాపురం తాలూకాబోర్డువారును, తాలూకారయితులను, తదితరులను స్వాగతపత్రముల నొసంగిరి. వీరి స్వాగతపత్రములకు జవాబునిచ్చినపిమ్మట మంత్రిగారు గ్రామములో క్రొత్తగా ఏర్పాటుచేయబడినసత్రమును తెలుచిరి. దొరయ్యగారిచ్చిన విందు వారగించినపిమ్మట మంత్రిగారు మారుచేరునకు బయలుదేరిరి.

మారుచేరు

సుమారు 3 గంటలకు మారుచేరు విచ్చేసిరి. బాలభటులు మంత్రిగారిని గౌరవించిరి. అచ్చట దొరతనమువారిచే ఏర్పాటుచేయబడిన ఫారమును చూచిరి. పిమ్మట పెనుగొండవెళ్లిరి.

పెనుగొండ

పెనుగొండలో యూనియన్ బోర్డువారు టి. నాగురెడ్డిగారి మేడమీద శ్రీ మంత్రిగారికి స్వాగతపత్రమొసంగిరి. టి. నాగురెడ్డిగారును, బి. లక్ష్మయ్యగారును మంత్రిగారి గౌరవార్థమై టిపార్టీ నిచ్చిరి.

తణుకు

తణుకు జేరునప్పటికి సుమారు 6-30 గంటలయ్యెను. ఉత్సవముతో మంత్రిగారిని బోర్డుస్థులను గొనిపోయిరి. అచ్చట యూనియన్ బోర్డువారును, తాలూకాబోర్డువారును, పరపతిసంఘములవారును, గ్రామపంచాయతీ సంఘమువారును, రహితులను స్వాగతపత్రములనొసంగిరి. పిల్లెలకు జవాబులిచ్చి సమిష్టుల మంత్రిగారు తణుకుపురమందెరుమునకు విచ్చేసిరి. గ్రామపంచాయతీసభ అచ్చట మురారిరామశ్రీ దండు నారాయణరాజు బి.వి.వి.యల్.గారి అధ్యక్షతన క్రింద సమావేశమయ్యెను. మంత్రిగారు సభాకార్యక్రమమును ప్రారంభించిరి. పిమ్మట యాక్రిండి తీర్మానములు సభలో అంగీకరింపబడెను. తాలూకాబోర్డులను ఎత్తివేసి వాటి అధికారములను గ్రామపంచాయతీలకు యిచ్చుటకు తీర్మానింపబడెను. 1920 వ సంవత్సరములో గావించబడిన పంచాయతీచట్టములో కొన్ని సవరణలు కూడనూచింపబడెను. ఆరాత్రి తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులును, జమీందారులును ముళ్ళపూడి తిమ్మరాజుగారు మంత్రిగారికి విందుచేసిరి.

వడ్డూరు

25 వ తారీకు ఉదయము 6-30 గంటలకు మంత్రిగారు తిమ్మరాజుగారును వడ్డూరువెళ్లిరి. చిరకాలమునుండి వడ్డూరు శత్రువైద్యమునకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. మంత్రిగారు అచ్చట క్షత్రియులు పూర్వకాలమునుండి నడుపుచున్న ఆయుర్వేదశత్రు వైద్యాలయమును చూచి సంతోషించి, 51 రూపాయల విరాళము నిచ్చిరి.

నిడదవోలు

సుమారు 11 గంటలకు నిడదవోలుచేరిరి. జనాభా అబ్దుల్ వాహేబుసాహెబు ఎం.ఎల్.సి గారి బంగళాలో బహిరంగసభ జరిగెను. దివ్యజ్ఞానసమాజమువారును, యూనియన్ బోర్డువారును, హెడ్డుక్వాటర్ల సంఘమువారును, తదితరులను మంత్రిగారికి స్వాగతపత్రముల నొసంగిరి. అబ్దుల్ వాహేబు సాహెబుగారును, దివ్యజ్ఞానసమాజమువారును మంత్రిగారికి విందుచేసిరి. మధ్యాహ్నము 1-40 గంటలబండిలో మంత్రిగారు ఏలూరు విచ్చేసిరి.

ఏలూరు

4 గంటలకు మంత్రిగారు ఏలూరుచేరిరి. మునిసిపల్ సంఘఅధ్యక్షులగు బడేటి వెంకట్రామయ్యగారును, మోతే గంగరాజుగారును, జిల్లాకలెక్టరుగారును మంత్రిగారిని స్టేషను వద్ద కలిసికొనిరి. 4-30 గంటలకు మునిసిపల్ సంఘమువారు

స్వాగతపత్ర మొసంగిరి. 5-15 గంటలకు జిల్లా దివ్యజ్ఞాన సమాజమువారు స్వాగతపత్రమొసంగిరి. వాటి రాత్రి జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు మ-రా-రా-శ్రీ పెనుకున్న పెద్దిరాజుగారు మంత్రిగారికి విందుచేసిరి.

26 వ తారీకు ఉదయము జిల్లాబోర్డువారును, ఏలూరు తాలూకాబోర్డువారును స్వాగతపత్రముల నొసంగిరి.

పిమ్మట మంత్రిగారు జ్యూటుమిల్లుకు, తంగళ్ల మూడిలో తివానీలవనిని, పశువుల ఆసుపత్రిని చూచినపిమ్మట చాలపర్రు విచ్చేసిరి.

చాలపర్రు

మంత్రిగారు చాలపర్రు విచ్చేయునప్పటికి సుమారు 12 గంటలయ్యెను. గ్రామస్థులు ఉత్సవముతో మంత్రి గారిని గ్రామచావిడివద్దకు తీసికొని వెళ్లిరి. గ్రామస్థులును, తదితరులును మంత్రిగారికి స్వాగతపత్రముల నొసంగిరి పిమ్మట మాగంటి సీతయ్యగారు మంత్రిగారికి విందుచేసిరి.

తిరిగి ఏలూరు

తిరిగి ఏలూరు మంత్రిగారు వచ్చునప్పటికి 3 గంటలయ్యెను. సాయంకాలము మంత్రిగారి గౌరవార్థము జమీందారులగు శ్రీమోతే సరసింహారావుగారు వారి భవనముందు టిపార్టీ నిచ్చిరి. సాయంకాలము మొయిలలో రంగనాథ మొదలియారుగారు చెన్నపురి విచ్చేసిరి.

రంగపల్లె గౌరవము

మొత్తముమీద పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ప్రజలు రంగనాథ మొదలియారుగారికి ఘనముగ స్వాగత మొసంగిరి. త్యాగపురుషులకు రంగపల్లె ప్రజలు వశికరణముచేసికొనెను. కాని రంగనాథమంత్రికాదని పాఠకులు గ్రహింతురగాక! ప్రజానరాగము, నిరాడంబరము, త్యాగము, గ్రామస్థులపై గల ప్రేమ రంగపల్లెగారిపై ప్రజలకు విశ్వాసము కలిగించెను.

మంత్రిగారి పర్యటనములో అడుగబడిన

ముఖ్యవిషయములు

మంత్రిగారి భావములు

1. ఫ్యాక్టరీ ఆస్తు:—ఫ్యాక్టరీ ఆస్తులై న సుమిల్లులవారికి చాలా బాధగా నున్నదనియు, అందు సవరణలను చేసి రైలుమిల్లు వారికి ఒత్తిడి తగ్గించమనియు తాడేపల్లిగూడెంలో కోరబడెను. అందుకు జవాబుచెప్పచు మంత్రిగారు ఆశ్చర్య అధికారులకు తెలియపరచెదనని చెప్పిరి.

2. పరిపతిసంఘపట్టము:—పరిపతి సంఘముయొక్క కష్టముల గూర్చి పలుచోట్ల మంత్రిగారికి విన్నవించిరి. భూమి తనఖా బ్యాంకుకు కావలసిన అన్నిచోట్ల కోరబడెను. మంత్రిగారు పరిపతిసంఘముల స్థితిని విచారించుటకు ఒకకమిటీని ఏర్పాటుచేసితిమనియు, వారిబోర్డు రాగానే పిలువబట్టి మన రాజధానికి వేరుగ పరిపతిసంఘముల చట్ట మొకటి ఏర్పాటు చేయవలసిన యున్నదనియు చెప్పిరి.

3. గ్రామపంచాయతీల చట్టము:—గ్రామపంచాయతీల వ్యవహారము త్వరలో తమచేతిలోనికి వచ్చుననియు, ప్రజలకు అనుకూలముగా నుండునట్లు ఆ ఆస్తును వీలైనంతవరకు మార్పులకు ప్రయత్నించెదననియు చెప్పిరి.

4. లోకల్ బోర్డు ఆస్తు:—లోకల్ బోర్డులకు సరిగా డబ్బు లేదనియు, ఈబోర్డులచేతిలో విరివిగా ధన ముండునట్లు చేయమనియు అన్ని బోర్డులవారును మంత్రిగారిని కొరిరి. తమతోడి మంత్రిలకు గాల్ డాక్టరు సుబ్బారాయ్ గారు త్వరలో లోకల్ బోర్డు ఆస్తులకు సవరణచట్టమును తీసికొని రానున్నారనియు ఈవిషయముల నన్నిటిని వారికి విన్నవించెదననియు రంగనాథ మంత్రిగారు నెలవిచ్చిరి.

5. హిందూ దేవాలయముల చట్టము:—హిందూదేవాలయ చట్టమును సవరించమనియు, కళావంతు దుస్థితిని బాపమనియు, 250 రూపాయలకు తక్కువగా రాబడివచ్చు దేవాలయములను కూడ దేవాలయబోర్డువారు తీసికొనుట మంచిదనియు, చాలచోట్ల మంత్రిగారికి విన్నవించబడెను. అన్ని పత్రముల వారిలో ఆ లో చింట్ల ఎల్లరకు సంకల్ప ప్రేరణగానుండునట్లు దేవాలయచట్టమును సవరించెదమనియు, 250 రూపాయలకు తక్కువరాబడివచ్చు దేవాలయములనుకూడ బోర్డువారు తీసికొనుట ధర్మమనియు, కాని తిట్టి దేవాలయములవద్దనుండి దేవాలయ బోర్డువారు ఎంతమాత్రము కంట్రిబ్యూషన్లు తీసికొనకుండునట్లు ప్రయత్నించెదననియు, కళావంతులకష్టములు తొలగునట్లు ప్రయత్నించెదననియు మంత్రిగారు చెప్పిరి.

6. విలేజ్ ఆఫీసర్లు:—తీర్థములను హెచ్చించి గ్రామాద్యోగులను పలుస్థలములలో కొట్టి, తాము యిదివరలో భాసన

భూమిని ప్రయత్నములను, దానికి ఫలముగా గ్రామీణులకు గల జీతములు పెంచుటయు, గ్రామీణులకు ఆనందమును లభింపజేయుటయు, పలువురు వంశపారంపర్యమును పొందుటయు మొదలగు విషయములను తెల్పి గ్రామీణులకు లోకట్టి, ఆత్మగౌరవమును పొందేటట్లు చేయుటయు సులభముగా తోలగలవని మంత్రిగారు సెలవిచ్చిరి.

7. రయతులు:—నీటిసప్తయ సరిగా లేదనియు, మురుగు కాలువలు లేవనియు, రోడ్లు సరిగా లేవనియు, పశువుల ఆసు పత్రులు కావలెననియు, వ్యవసాయపాఠశాలలు కావలెననియు, అన్ని వొట్టరయతులు మంత్రిగారినికొరెరి. పశువైద్యశాల లో సరిగా విద్యార్థులు లేరనియు, అదేవిధముగా వ్యవసాయ కళాశాలలో కూడ విద్యార్థులు లేరనియు, ఈ విషయములలో ఉత్సాహము కలుగునట్లు చాలమంది విద్యార్థులకు ప్రయోజనము కూడ యిచ్చునట్లుచేసెదననియు, ప్రస్తుత మంత్రవరకు చాలన నియు, మంత్రిగారు చెప్పిరి. వ్యవసాయకామ్రములో నూతన మగ కనిపెట్టబడినవిషయములను రహితు లెల్లరికి తెలియనట్లు యికా ఎక్కువమంది డిమాండ్ ప్రీటివుల కూడ నియమించెద నని మంత్రిగారు చెప్పిరి.

8. రాజకీయకక్ష లోకట్టికావలెను:—ఇప్పుడున్న రా జకీయకక్షలోకట్టికావలెననియు, ఇప్పుడు వీటివ్యవస్థను భేద ములు స్వల్పమనియు, అందరు వికలకక్షముతో పనిచేసిన కా ని పల్లెటూరి వీధిల కక్ష ము లు తో ల గ వ ని యు మంత్రిగారు పెక్కు స్థలములందు ఉపన్యసింపిరి. రానున్న చెన్నపురి భేదమున హాజరగుటకు విద్యమునుకొరెర ప్రతినిధుల పం పమని మంత్రిగారు పెక్కు స్థలములలో ఉపన్యసింపిరి. ఒక్కటే రాజకీయకక్ష ఏర్పడిన గ్రామపురస్మి ర్మాణము సులభసాధ్య మగుననియు, వీధిల కక్షముల మురుగుద్రానీయు వారి పర్యటన మందు ఘటాపథముగ మంత్రిగారు చెప్పిరి.

9. ద్వంద్వపరిపాలన:—ద్వంద్వపరిపాలనలో అనేక లోపములున్నను కొద్దిగనో గొప్పగనో వీధులకు సదుపాయము చేయుటకు లోబడుననియు, పంచభిక్షపరమాన్నములు లేవని ఏకాదశివ్రతమును అలంబించుట ధర్మమా యనియు వీధిసాదల దుస్థితి గుర్తించి మెలగుట మంచిదనియు మంత్రిగారు పెక్కు చోట్ల ఉపన్యసింపిరి.

10. యథోచితసహకారపక్షము:—పశ్చిమగోదావరి జిల్లా పర్యటనచేసిన తరువాత యథోచిత సహకారపక్షము నొ కటిని ఆంధ్రదేశములో ఏర్పాటుచేయుటకు ఎక్కువ అవకాశ ములున్నట్లు తోచుచున్నదని మంత్రిగారు ఏలూరులో ఉప న్యసింపిరి.

11. ఆంధ్రదేశమున స్థితి:—నూతన సంస్కరణములు వచ్చి నదాదినండి ఆంధ్రదేశము మిక్కిలి దుస్థితిలో నున్నదనియు, ఆంధ్రదేశ ప్రజలకు ఎట్టి ఉపకారము జరుగలేదనియు అర్పరా జకీయకక్ష లేకమై ఉద్యోగస్థితికరణముపై ఆంక్షను తీసివేసెట్లు రు ఆంధ్రదేశ ప్రభుభివృద్ధికి పాటుపడుట మంచిదని మంత్రిగా రు ఏలూరులో ఉపన్యసింపిరి.

12. ఆంధ్రరాష్ట్రము:—ఈమధ్య చెన్నపురి కాసనసభ లో ఆంధ్రరాష్ట్రసమస్య ధర్మకు వచ్చినప్పుడు తలస్థముగ వీల యుండెనని మంత్రిగారిని తలుకువారు ప్రశ్నించిరి. మంత్రిగారు ముందర, ఎక్కిక్యూటివు కాన్సిలరులను ఈవిషయమై ఆలో చింపగా ఆంధ్రరాష్ట్రవిషయములో కావలెట్లువారు వ్యతిరే కాభిప్రాయమును వెల్లబెట్టుటనుబట్టి ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు తా ము సానుకూలరయ్యి క్యావినట్లుపై గల మర్యాదనుబట్టి తల స్థముగా నడవలసినవైనని మంత్రిగారు సెలవిచ్చిరి.

13. ఏలూరు మునిసిపాలిటీవారును జిల్లాబోర్డువారును గవ ర్నమెంటు డి. పి. డబ్ల్యు ఉద్యోగస్థులచే బోర్డుపనులను చేయించి 15½ వంతు కంట్రీబ్యూషను జి.పి. నెం 150 వ ప్రకారము పు చ్చుకొనుట ధర్మకుననియు, అనుభవశీలగు తమ ఇంజనీరులచే అట్టిపనులను చేయించుటకు ఆనజ్ఞ నీయమనియు కొరెరి. ట్రంకు రోడ్డు మరపుతు వ్యవహారమును దొరతనమువారే పూర్తిగా భ రించుట న్యాయమనికూడ మునిసిపాలిటీవారును కోర్టువారును కూడ సూచించిరి. ఈవిషయములను సుబ్బరాయన్ గారికి తెలి యజేసెదనని రంగనాథ మొదలియ్యారుగారు సెలవిచ్చిరి.

దంతు మార్గము

డబ్బీ 1-కి ౦-2-0; 12-కి 1-4-0

ఈ దంతుమార్గముతో పండ్లును ములులను చిగుర్లు గట్టి తడును. చిగుర్లుండి రక్తమును తీయించును. నోరుదుర్బంధము లో యుండును. పండ్లు ముక్కుములవలె తెల్లగా ముడును. అన్నతాంజనం డి.పి. బొంబాయి - మదరాసు

తణుకులో స్వాగతము

గౌరవనీయులగు శ్రీ ఆర్కాటు రంగనాథ మొదల్యారు బి. ఏ. బి. యల్., మద్రాసు ప్రభు త్వ అభివృద్ధిశాఖా మంత్రిగారికి— ఆర్జీ లేమా!

తాము యెడతెగని వర్ష పుడినములలో యెక్కువ శ్రమ కోర్చి ప్రజల యిక్కట్లు దెలిసి కొనవలెనను కత్తూహలముతో పట్టణములలో తృప్తిజేందక పల్లెలకు గూడ దయచేయుట కుభావిహము. తాడేపల్లి గూడము విడిచి భీమవరము, ఆచంట, తణుకు గ్రామములు విచ్చేయనపుడు మార్గమధ్యమున కొన్ని పల్లెలు తాము చూచియేయండిగని మోటారు నడిచెడి రోడ్డున కంటిని యేపంచాయతీగ్రామమైనను నొక్కసారి బండి మీద దయచేసి చూచుట సంభవించిన మాగుర్తక కరతలామలక మగును.

భీమవరము, ఆచంట, తణుకు గ్రామములు మాకు పట్టణముల నంటివి. తాము దయతో చూడవలసిన పల్లె గ్రామము లనేకములు గలవు. అవి చేరుటకు కాలినడకయే గాని యితర సాధనమేమియు గానరాదు.

అట్టి పల్లెలలో ల్యాండు రివిన్యూ భారముచే క్రంకు చున్న పేదరహితుల యొద్దనుండి సాకార్యముల నొనగడమని సెస్సులు వసూలు చేయుచు తమ స్వంత సొమ్ముగా పరద్రవ్య ముల వెచ్చించు స్థానికపరిపాలనసాధన ప్రజలకు వీరు జేయు యపకారములు కన్నులార చూచుట కిదియే పల్లెలను దర్శించు సమయము.

ప్రస్తుత ముత్రివర్గము గ్రామపురస్మి ర్మాణమున కను కూలమును వివిధవిధములు, వ్యవసాయము, ఆరోగ్యము, వైద్య సహాయము, మార్గములు, మంచినీటిపనులు మున్నగువాని నెక్కుడుగా ప్రబలజేతురను వైద్యము వారి సహకారముల వలన దెలియచున్నది. అట్టి యపకారములతో సంతోష పెట్టెదనో కార్యకూపమున వారొసంగదలచిన మేల్కోక్కు సారి విజృంభింపజేసి ముఖ్యాంతి కలగచేసెదనో చూడవలసి యున్నది.

ఆర్కాటు పూర్వము రాజ్యాంగమునకు పునాదిగా నుం డెడిది గ్రామమే. ఇప్పుడు పల్లెలకు మారుగా పట్టణము వాడ బడుచున్నను నిజముగా ప్రభుత్వము జరుగుట కాధారభూత మైనది గ్రామమే ఈ దేశములో గ్రామములు పెచ్చు. పట్టణములు బహుస్వర్పుము రాజ్యాంగమునకు గ్రామమే పునా దిగా నడవలెనను విషయ మిపు డెల్ల రంగీకరించుచుండెరి.

(1) పల్లెలు మొదలు పట్టణములవరకు యిప్పుడు చదువు చున్న చదువు పరీక్షలలో గెలుపొందుటకును గూర్వోగముల కొరకును మన తలంపు విచ్ఛలించిగా పెచ్చు పెరిగినది రాను రాను పరీక్ష తెక్కువయినకాలిని కృతార్థుల సంఖ్య పెరుగుచూ వచ్చెనుగాని యుద్యోగములు నున్నచుట్టింపి. చదివినవారి కుద్యోగములు లేవు. ఇతరపనులు చేతగావు వ్యవసాయము చేసికొనుట అభిమానము. తత్ఫలితము ప్రత్యక్షమైనదన మే గాన విస్తృతమయిన వనవరములేదు.

ఈపల్లెలలోని పాఠశాలలలో యెల్ల మెంటరీవిద్యతో సమాప్తిచెప్పుకొను విద్యార్థులు తమయోగవనదశయందు తమకు కావలసిన అన్ని కార్యములయందు ప్రవీణులగుటలకు జ్ఞానవం తులకునట్లు పూర్వ మేర్పాటు కావలసిన పెద్దబాలశిక్షలో నూచించిన విధములగు విద్యలను యిప్పటి కనువరుయంత్రములు చేతిపనులు వ్యవసాయము శరీరపరిశ్రమ మున్నగు పద్ధతులను ప్రతి గ్రామములయందును ప్రవేశ పెట్టించుచు యెల్ల మెంటరీ విద్యను గూర్చిన ప్రణాళిక వెంటనే ఆచరణయందుకు కొర చున్నాము.

(2) పల్లెటి గ్రామములలో ముఖ్యముగా డెల్టా గ్రామ ములలో మేము త్రాగెడు నీరు పరిచేలనుండి ప్రసరించు ఊట నీరే. నీటియొక్క చెడుస్థితి గ్రామముందరికి తెలుసును బాగుచే సికొనుటకు డబ్బులేదు. తాలూకాబోర్డువారికి కనికరము కను పించదు. ఉండిన వారివద్ద చాలినంత రొక్కముండదు. ఆ నీరు త్రాగుటమానునపుడు గత్యంతరములేదు. ఇట్టివిషయస్థితి నుండి నమ్మకదరించుటకు మీరు దీక్షవహించుట గాక.

(3) మా గ్రామములన్నియు పల్లెగ్రామములగుటచే యే కొద్దివన్న మరసినను గ్రామముతయం జలమునుమే. ఈ గ్రామములకు యెంతమాత్రం గ్రామబోర్డోనులు లేవు. ఎచ్చు లునై వాయుండిన అవి సబుడివిజనుచేసి సాగుబడితో లేక యిర్లు కట్టుకొనుటకో యిచ్చివేయుచున్నార. అందులెల్ల యిప్పుడే

గ్రామము చూచినను ప్రతియింట పెరటిదొడ్డివరకు పల్లెపుసాగు ప్రదేశమే యెయ్యన్నది. అందలన పురుషులకూ పట్టున్నను, మాప్రతిగ్రామములోను అనుభవించుచున్న దుస్థితి చెప్ప నలవిగాకున్నది.

(4) గ్రామ పారిశుధ్యత విషయములో పట్టువాస ములకంటె గ్రామములే మేలని చెప్పవచ్చునుగాని వర్ష కాలము మాత్రము తద్వ్యతిరేకముగా మారుచున్నది. ఇందుకుకారణము తగిన మురికినీటి వనతులు లేకపోవుటయే.

(5) పల్లెటూర్ల ప్రజలబతుకంతయు పట్టణములయందు న్నది. తినుబండారపువస్తువులన్నియు సంతలించుచి తెచ్చుకొన వలెను. ఒకడబ్బుకావలెనన్నను గింజలుమ్మకొనవలెను గాని వేరువిధముగ వచ్చెడి ఆధారములేదు. ఆ గింజలు అమ్మకొనుటకు తగినమార్గములు లేవు. ఈ విషయముటూరింగదొరవారి కాల ములో డి 28-11-1919 సంవత్సరము 9 నెంబరున కృష్ణాడిస్ట్రి క్టుబోర్డువారు తీర్మానించిన తీర్మానములను దలచిన మా దుర్గత తోలగియుండును. గతజలసేతుబంధన మేల! ఇప్పుడు నిలువ యుండు రైలుసెన్సులనుండి సగమైనను యీ విషయములలో ఖర్చుపర్చుటకు తాలూకాబోర్డులకు, పంచాయతీలకు, యిప్పిం చుట యవసరమైయున్నది.

(6) పల్లెటిగ్రామములో తరణమునకు దగిన వైద్యసహాయము లేదు. తా మదివరకు గుర్తించియేయండిరి. పూర్వకాల ములో ప్రతియూరను తల్లెలములలో సంభవించు వ్యాధుల రోగనిర్ణయము చేసి స్వదేశ బోషణములను జరిపి రోగము నివారణచేయదగిన వారుండెడివారు. ఇప్పుడు అంతరించిరి గాన అధమము సిర్కా కొక్క యాయుర్వైద్యవైద్యశాల యేర్పర్చు టవసరము.

(7) గ్రామములోని విద్యావిషయమువైద్యసహాయము ఆరోగ్యము, మార్గ సౌకర్యములు, నీటివనతులు మున్నగు విష ములలో శ్రద్ధవహించి కార్యసాధనము చేసికొనుట కనువగు నటుల ఆ 1920 సంవత్సరములో శ్రీ గవర్న మెంటువారు ఒక పంచాయతి ఆక్టును ప్రసాదించినారు. పుట్టి యిప్పటి కేడెండ్ల యినను యింకను గుంటపూవులే పూయుచున్నది. ఇందుకు గల ముఖ్య కారణము ప్రజలయొక్క విద్యావిహీనత, అజ్ఞానము, అవిచేకము, అనుమానము, ఉదాసీనము, కక్షలు, అసహనము అని యూహించుచుంటిమిగాని చాలా పంచాయతీలలో ఆది మంధ్రులు, కెట్టి బలిజీ, ఎన్నుకొనబడుచుండుట వలన కక్ష లు అసహనము అడుగంటుచున్నను పంచాయతీలు దగినంత తృప్తికరముగ పనిచేయలేక పోవుటకుగల కారణము డబ్బు లేమి, రెండవది అనుభవము తక్కువగుట, మూడవది క్రమము గా నడిపించువారు రరుదగుట, నాల్గవది ఆక్టుయొక్క లోపము.

యీ ఆక్టులోని సెక్షనులు చాలా భాగము, అద్దాల వీరుచాలాని కొండపల్లి లక్కపళ్ళనలె అనుభవమునకు రాని అనందమును కలుగజేయుచున్నవి. అందుకు తార్కాణముగా గ్రామ వీధులకు తాలూకాబోర్డువారి సెలవు కావలెను. పోరం బోతులకు కలెక్టరువారి యంగీకార ముండవలెను. కాల్యగట్టుకు డి. పి. డబ్ల్యు. వారి పుత్తర్వులను లోబడవలెను. వీరి యుత్త ర్యులు కొరెన గానుగయం దాడి పారవైచిన చెరకు పిప్పివలె ప్రతివారును వారి యిష్టానుసారము కొంత రొక్కము పంచా యితీవారి రిచ్చుకొనునటుల చేయుచున్నార.

పంచాయతీలకు సొమ్ము యెక్కడిది? సెస్సులు బోర్డు లు పంపొకనుచున్నవి. ఎద్యుకేషనులు సెస్సులు విద్యాకాఖకు వేరగుచున్నవి మిగిలియున్న రైలుసెన్సు జిల్లాబోర్డువారి స్వం తమగుచున్నది. ఆక్షునం డెన్నో అధికారములు గలవుగాని ఆ ములు జరుపుట కన్నీ అడ్డములే. ప్రతి విషయములోను పంచా యతీవారు ఖర్చుపర్చవచ్చునుగాని వేటిమీదనై నా వచ్చు వరు మానము స్వతంత్రముగా బుచ్చుకొనుట కవకాశములేదు. ప్రతి దానికి ముప్పిచెంబు చేతబట్టవలెను. తాలూకాబోర్డు కలుగజేసి కొనదు. డిస్ట్రిబ్యుటర్లువారు వినిపించుకొనరు. ఏర్పాటుచేసిన యధికారుల నడిగిన, సగము సొమ్ము తెచ్చుకొమ్మనెదరు. ఇంబగల సొమ్మువివరకే నశించినది. పండిన పంటలు పన్నులకు పొట్టుకు సరిపడుట దుర్లభమగుచున్నది. ఇక మాన్ద నిలిచినది భగవంతు డనుగ్రహించిన కాళ్ళుచేతులు. ఇదియే మేమాధార పరమకొని ప్రతివిషయములోను కొంతవిలువగల పనిచేసెదమని వికాశములు కొరుచున్నాము. మీ రిచ్చు స్వల్పవిరాళములు చూడ, "మంచెడుబియ్యము గుమ్మడికాయ" కథ స్ఫుహకునచ్చు చున్నది. లోకల్ బోర్డువారు ఖర్చుపర్చుసొమ్ముతో వారికం టె నూటికి 25 పని యెక్కువగా యిచ్చుటకు పంచాయతీలకు గల సహకృత శ్రీ, రిజిస్ట్రార్ జనరల్ వారి రిపోర్టు సాక్ష్య మిచ్చు చున్నది.

గ్రామపంచాయతీలు పరమపూర్వముగా నుండవలెనన్న గ్రామపంచాయతీ అట్లు క్రమముగ అమలుజరుపుటకు పిలువనటుల చేయుటకు అక్టోబరు 8-6-7-8-11-14-15-28-31 తేదీల నుల సవరించవలెను. 16-15 లో కల్పవలెను. "కోటిహాలులు" అను పదము తొలగించవలెను. కొన్ని కొత్తతేదీలు చేర్చించవలెను. అప్పుడుబట్టి యిదిగర కనుగ్రహించబడిన విషయాల కొన్ని విషయ మార్పుకావలెను. కొత్తవిషయాల కొన్ని జతపరచవలెను. గ్రామములనుండు పిలువ పొరంబోప వుంతుల మురుగునీళ్లు కాల్చగల్గు మొదలగునవి పంచాయతీ వారికి చెందవలెను. పంచాయతీకి తాలూకాబోర్డును గల సంబంధము విడిచివేయవలెను. గ్రామములలో నియమావధులు పెనులలో కొంత పంచాయతీ పరం చేయవలెను. గవర్న మెంటువారిచ్చి కంట్రీబ్యూషన్ లో కట్ట బోర్డులకిచ్చుటకు మారుగా గ్రామపంచాయతీలకే యిప్పించవలెను. ఇదిగరకు పంచాయతీలకిచ్చు యపరాధపు రొక్కము వలెనే గ్రామములలో ఏదాపరాధకైం అపరాధపు శిక్ష విధించినను అది అంతయు పంచాయతీపరం కావలెను.

సాఖరియా నాములపై అధికారము పంచాయతీ కొనగవలెను. ధర్మాదాయములలో మతసంబంధమున వృత్తులు మున్నగు చాని కట్టుదిట్టము పంచాయతీ వారికి ఒక్కచెప్పవలెను. 1000 మందిగల గ్రామములన్నిటిలో పంచాయతీ ప్రవేశపెట్టవలెను. 5 దేసి 6 తేదీ గ్రామము లొక్కొక్కటా ఏర్పరచి అదట సివిల్ క్రిమినల్ యిరిగేషను ఫాక్టర్లు దేవస్థానము మున్నగు అన్ని పంచాయతీల యధికారము యేకముచేసి ప్రధాన పంచాయతీ ప్రధానకార్యస్థాన మేర్పరచవలెను. అట్టి పంచాయతీలన్నిటికి లోకల్ బోర్డులలోను విద్యావిషయకసంస్థలలోను చట్టనిర్మాణ సంఘమునందు ప్రాతినిధ్య మిప్పించవలెను. ఇట్టి సంఘములకు తమ సలహాల నిచ్చి కార్యక్రమము నడపుట కనుమలమరునటుల ఎప్పుడైనా అనరతి అన్వేషణ నేర్పించుచేసి వారివ్యయమున కొంత రొక్క మిప్పించుచు కొన్ని అధికారములు వారిపరము చేయవలెను. ఇట్లు అనుగ్రహించిన గ్రామపురస్థానాసమస్య అచిరకాలముననే ఫలప్రదము కాగలదు. అరేంజ్మెంట్ క్వీంసుమచ్చ పంచాయతీలకు ప్రస్తుతము మిగులగలవని తాము నెలవిచ్చిన నలలైలక్షలలో ప్రస్తుత మొక్కలక్షయైనను మా సంఘమునకు దయచేయకతప్పదు.

(8) మంత్రిపుంగవ! ప్రతిపల్లెయందును ముందుగా చేయవలసిన సదుపాయము పానీయకము. అనంతరము పాయిఖానా సదుపాయము. మూడవది గ్రామకోడ్లు. ఈ మూడుసదుపాయములతో విశేషభాగము ముక్తి చెందగలరు. రాబోవు చట్టనిర్మాణసంఘసమావేశమున లోకల్ బోర్డు అట్ట, మ్యూనిసిపల్ అట్ట, దేవస్థానఅట్ట సవరణకావలయుండుటచే గ్రామభివృద్ధి కుద్దేంపబడిన 1920 సంవత్సరపు నె 15 రు అట్టగా వైసవిన్నవించిన విషయముల కనుగుణముగా సవరణలు ప్రతిపాదించి యిప్పటివలె ఒకేవిషయమునం దొక అట్టలో యెవరికి యింకొకదానియందు దింకొకరికి యిట్టి ద్వంద్వధికారములు తొలగించి సమన్వయము చేయించి గ్రామములలో సమస్తవ్యాపారములు గ్రామ పంచాయతీలు చక్కబరుచుకొని పూర్వకాలపు అనుభవము తిరుగ కలుగ గలేసికొన దార్శనంతులుగా జేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

(9) అనేక దేవాలయములకు పూజాపురస్కారములకు ప్రవ్యాధారము కలిగియుండియు, ఉచితమైన పరిపాలన కొరత గుటచే సదు దేవస్థానము నానాటికి మిక్కిలి పీనవశనొంది కడపలు రూపుమాలుచున్నది. ప్రస్తుతము హిందూ దేవస్థానములు బోర్డు పరిపాలనకైం నుండుటచే తగిన చర్యలను పుచ్చుకొనుచున్నాడు. అయితే 200 రూపాయలకు తక్కువ నరుంబ కి వచ్చు దేవస్థానములు బోర్డువారిపరిపాలనకైం లేవు. అట్టి దేవస్థానములు పంచాయతీ పరిపాలనకు ఇప్పించుటకు అట్టను పరిపాలించు నరి ఏవిధముగానో సదుపాయమును కలుగజేయుటకు మనఃపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నాము.

(10) ప్రతి కో-ఆపరేటివుసొసైటిలోనుండి కామన్ గుడ్ ండ్ అను కొంతద్రవ్యమును గ్రామసమదాయరమిత్రము నియంించియుండుట సహజమైయున్నది. గ్రామపంచాయతీ సాధారణముగా ఆయా గ్రామజనుల కష్టసుఖములను కనుగొని తగు టలు గ్రామమునకు చేయు ఒక సహజ మనుమాట కల్గదు. అట్టి సర్వదా మేలుచేయు పంచాయతీకి ఆ కామన్ గుడ్ ఫండు యిప్పించిన ఆయా పంచాయతీ సవరు ఫండును సద్వినియోగము చేయునని తమకు విన్నవించుచున్నాము.

(11) అనేక పంచాయతీలు గ్రామములయందు (Cottage Industry) ముఖ్యమైన చేతిపనులు కాగితములు చేయు, గుండీలు చేయుట, యాలాటి చిన్న వృత్తులు దేశీయులకు

తెలిసియు సకాలమునకు ద్రవ్యసహాయము లేక మిక్కిలిక్షీణించి పోయియున్నవి. తమకు అట్టివారిమొత్తం కొని తమ ద్రవ్య సహాయము సమయమునకు చేయునట్లు వేడుచున్నాము.

(12) మిక్కిలి బాల్యదశయందుండు పంచాయతీలపై కరుణగై కొని 2000 రూపములకు లోబడిన లోకల్ ఫండు యావత్తు సర్వవిధములైన పనులను ఆయా పంచాయతీలకు సంబంధించిన వాటిని పెండ్లు లేకనే యెట్టి మేటురేటులకు ఇవ్వవలయునని ఉత్తరువు నొసగియున్నాడు. తద్విధముగానే మరలత దయకు పంచాయతీలపై బూని పి. డబ్లియు. పకల విషయములలోగూడ 2000 రూపములకు మించనియెడల సవరు పనులను ఆయా పంచాయతీ సరిహద్దులలోని పంచాయతీలకు పెండ్లు లేకనే ఎట్టి మేట్లు రేట్లకు యిప్పించెదరని, మేము ప్రార్థించుచున్నాము.

ఐ|| గో|| జి|| గ్రామపంచాయతీల సభ్యులు.

* * *

గ్రామోద్యోగుల స్వాగతపత్రము

మద్రాసు గవర్నరుగారి మంత్రిగారగు ఎ. రంగనాథమొదలగు బి. ఎ. బి. ఎల్ గారికి పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా భీమవరం తాలూకా మోగల్లు నివాసియు ఆంధ్రజిల్లాల విలేజ్ ఆఫీసర్ల జనరల్ శైక్ర పేరియున్న అగు అయ్యగారి తిరపతిరాజుసంతులు గారు తమకుతో దాఖలు చేసిన స్వాగతపత్రము మహాశయ! స్వాగతము! లోకోద్ధారకా! స్వాగతము!

మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీలోని ఆంధ్రజిల్లా విలేజ్ ఆఫీసర్ల సంఘములతరపున గాఢమున నిత్యభక్తిని దెలుపుచు హృదయ పూర్వకస్వాగతమును మీ కొసంగుచున్నాడను.

మీరు చెన్నపురిరాజధానిగవర్నరుగారికి ఆంతరంగిక కార్యదర్శిగా (మంత్రిగా) యేర్పడి యీ పశ్చిమగోదావరిజిల్లా పరిసితులు చూచుటకై మాయుడుగల ప్రేమచేత కష్టముల కొల్పి ఇక్కడకు దయచేసినందుకు మే మందరము పరమానందభరితులమై యున్నాము.

మీరాక జయప్రదముగా నున్నదని పశ్చిమగోదావరి జిల్లా కోరుచున్నది.

మీరు 1879 సం॥లో బళ్ళారిపురమున ఆరినదద్వంశమునందు జన్మించి మద్రాసు క్రైస్తవకళాశాలయందును పిమ్మట న్యాయకళాశాలయందును విద్య నభ్యసించియుండిరి. 1901 సం॥లోం (చతుర్వ్యోగ్యములో ప్రవేశించి 1913 సం॥రమున డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి. కాని ప్రజా హితోద్యమములందు తనజీవితమును ఉపయోగపరుప నెంచి ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి. 1917 సం॥లోం చెన్నపురి యువజనసంఘమునకు కార్యదర్శిగాపనిచేసి ముంజిరి 1924 సం॥ రంలో జ్యోపకారముకొరకు ఇంగ్లండునకు వెళ్ళివచ్చితిరి. ఆ 1919 సం॥లోం ఆంధ్రోద్యమమునందుండెను కుతూహలము చే మహామండిలో జరుపబడిన ఆంధ్రహాజనసభకు అధ్యక్షులగు సుండి ఆంధ్రమాతకు నేపకేసియుండిరి.

మా విలేజ్ ఆఫీసర్ల కుల ప్రస్తుతపు పరిసితులను యీ క్రిందివిధమున క్లుప్తముగ తెలియపర్చుచున్నాము.

(1) 1920 సం॥రపు లోకల్ బోర్డు అట్టనుసరించి స్థానికసంఘములలో గ్రామమునసబులతోపాటు కరణములనుకూడా మెంబర్లుగా చేర్చుమని 1925 సం॥ డిశంబరు నెలలో జరుగబడిన శాసననిర్మాణసభలో నొకసవరణబిల్లును పెట్టిరి గాని దానిని దొరతనమువారు నిరాకరించిరి. శాసననిర్మాణసభలో కూడ 18 గురు అనుమాలముగను 40 గురు ప్రతికూలముగను వోట్లు నిచ్చుటచే తీర్మానము ఒడిపోయినది గాన యీ బిల్లును తిరిగి శాసననిర్మాణసభలో ప్రవేశ పెట్టించి గవర్న మెంటువారు వారికి గల పరిష్కారే అధికారమును మాపెదరని కోరుచున్నాము. సర్కారు జీతములోగాని గౌరవములోగాని నొకరివిషయములో గాని మనసబుతో సమానహక్కుదారుడే గాన కరణములను కూడ స్థానికసంఘములలో చేర్చించుటకు కోరుచున్నాము.

(2) గవర్న మెంటువారు నూతనముగా యేర్పాటుచేసిన ప్రావిజనుల డిమెండు లేక్కెవ్వ కరణములకు పనికిల్లనయున్న గవర్న మెంటువారికి యందులన లాభము లేకపోవుటయు తటస్థమగుచున్నది గనుక యీలేక్కెను వెంటనే రద్దుపరుచుటకు కోరుచున్నాము.

(3) మనసబుకరణములకు తాలూకా ఆఫీసులకు పిలిపించినప్పు డెల్ల వారికి వ్రాయు తాళిదులలో పూర్వములే నే

మర్యాదగా వ్రాయుచుండుటను అగౌరవమైన పదములను తాళిదులలో వ్రాయుచుండా వుండుటకున్న వృత్తరువులు యిప్పించవలసిన దని గవర్న మెంటువారిని కోరుచున్నాము.

(4) గవర్న మెంటువారు 1920 సం॥రం లగాయతు క్లుబ్బింగు చేసిన గ్రామాదుల విలేజ్ ఆఫీసర్లను తిరిగి పునరుద్ధరించు విషయములో యిప్పుడు పనిచేయుచున్న గ్రామోద్యోగులు జీతములు తగించినారు. ఈబిల్లునిషయమై 1925 సం॥రం ఆగస్టునెల 25 తేదీని జరుగబడిన శాసన నిర్మాణసభలో రివిన్యూ సభ్యులు ఎన్. ఇ. మాడ్సుబాగ్లం దొరవారు యీ క్రిందివిధమున చెప్పియున్నారు.

తైతువారీప్రదేశములందు తలియారుల జీతము యథాప్రకారముగా వుండుటకు తలంచబడిన దనియు కరణములజీతములు రు 15 లనుండి మార్పుట కుద్దేంపబడలేదనియు కరణము ప్రధిక కాలము పనిచేయవలసియుండు ననియు మొదలగుసంగతులు సభలో వెల్లడిచేసి వుండిన్ని కరణములకుకూడా నెల 1-కి రు 1 చొ॥న జీతములు తగ్గించితిమని వృత్తరువులు జారీచేయించి వున్నారు. ఇటీవల 1926 సం॥రం జూలై 30 తేదీని జరుగబడిన శాసననిర్మాణసభలో బడ్జెటుమొత్తమును సరిపుచ్చుటకుగాను రయితువారీ ప్రదేశముల గ్రామమునసబులకు నెల 1-కి రు 2 చొ॥ నను కరణములకు రు 1 చొ॥నను నొఖరులకు రు. 0-8-0 చొ॥నను తగ్గించినామనిన్ని యెట్టేటు గ్రామాదుల మనసబుకరణములు పుభయలకు ఒక్కొక్క రూపాయిచొ॥న 1926 సం॥రం డిశంబరు నెల లగాయతు తగ్గింపదలచితి మనియు ప్రకటించియుండిరి. ఆప్రకారం ఆయాజిల్లాల కలెక్టరులు యీ వృత్తరువును వెంటనే అమలులో పెట్టిరి. ఇటీవల ది 14 మార్చి 1927 సం॥ తేదీని జరుగబడిన చెన్నపురి శాసననిర్మాణసభలో జమిందారీ అ. డి. గవర్న మెంటు గ్రామోద్యోగీయు లందరికి నెల 1-కి రు 15 చొ॥ నను గ్రామనాకరులందరికి నెల 1-కి రు 10 చొ॥నను కాన్సులు మెంబర్లు తీర్మానించినప్రకారం ది 1-4-27 సం॥రం తేదీలగాయతు అమలులో పెట్టెదరను ఆశతో వుండగా యిటీవల 1927 సం॥రం ఆగస్టు 26 తేదీని జరుగబడిన చెన్నపురి శాసననిర్మాణసభలో వెనుక చేసిన తీర్మానముప్రకారం జీతములు వృద్ధిచేయ పిలువేదని గవర్న మెంటు రివిన్యూ మెంబరుగారు జవాబు చెప్పియుండిరి.

క్లుబ్బింగుచేసిన విలేజ్ ఆఫీసర్ల జీతములు పునరుద్ధరించుటకు యిప్పుడు వున్న విలేజ్ ఆఫీసర్ల జీతములు తగ్గించుట న్యాయముగా వుండలేదు ప్రతిసంవత్సరము యిచ్చుచుండు జహబంది అలవస్సులకూడ తగ్గించిరి. ప్రభుత్వమువారు కేవలము తమ ఆదాయవ్యయపట్టికయందలి సంఖ్యతో జోక్యము గలుగజేసుకొనక విశాలభావముతో న్యాయభూతితో గ్రామోద్యోగీయుల పరిసితులను పిక్షింపవల యునని కోరుచున్నాము.

(5) 1920 సంవత్సరములో కొందరు విలేజ్ ఆఫీసర్ల జీతములు వృద్ధిజేసి అసిస్టెంట్ కరణములు గల గ్రామాదుల హెడ్డు కరణములకు అదివరకు యిచ్చుచుండు చారికి నెల 1-కి రు 15 లకుంబై వృద్ధి చేసి వుండలేదు. జమిందారీ గ్రామపురస్థానములు గవర్న మెంటుపనిన్ని జమిందారీపనిన్ని రెండుపనులు చేయవలసియున్నప్పటికూడ గవర్న మెంటు గ్రామాదులతో పాటు అయినను వృద్ధి చేసి వుండలేదు. గ్రామమున సబీలు గౌరవోద్యోగము లని చెప్పుటయేగాని గౌరవభృతికింద జీతములు హెచ్చుచేసియుండలేదు.

(6) మాసంఘములవారము మొదటినుండియు రాజభక్తి పరాయణులమై బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు లోబడి విశ్వాసముతో పుర్యోగధర్మములను నెరవేర్చుకొనుచున్నాము. తమతాళేగల డిపార్టుమెంట్లు అన్నిటిలోను బహుతక్కువజీతముతో హెచ్చుపనిని చేసేవారమై యున్నాము. ప్రస్తుతకాలమున మాగతి మిక్కిలి దుర్భముగా నుండి తల్లికిని దండ్రుకిని కొరగాని బిడ్డల వలె గుండపలసి వచ్చుచున్నది.

(7) గ్రామాదులలో పూర్వముందు వున్న కట్టుబాట్లు గాని ఆర్యసాంప్రదాయములుగాని లవాజుమాలు మొదలగునూ మూర్ఖుగాని పూర్వాచారములుగాని యిప్పుడు కానరాక గౌరవాది ప్రపత్తులు కాలవైపరీత్యముచే నడుగుంటి పోవుచున్నవి. మనుషటికంటె ఆహారపదార్థములవెలలు విపరీతముగా పెరిగి పోయినవి. మాకుటుంబములు దుర్భగస్థితిలో నుండవలసివచ్చుచున్నవి. మాగౌరవమర్యాదలు నిలుపుటయు మాటుంబములను పోషించుభారమును ప్రభుత్వమువారియందేయున్నది. దొరతనమువారు తాము పాలించు వివిధశాఖలయందున్న పుర్యోగీయుల అందరిజీతములు వృద్ధి చేసియుండిరి గాని స్వల్పజీవనాధారముతో గాలయాపనముచేయుచున్న మమ్ములకు తలపోసినవారు

లేదు. వందల వేల జీతములు గైకొనువారల యభివృద్ధి పదులు పదిపాములు గైకొనువారి అభివృద్ధికంటె వారి కిప్పుడును కొరతనమువారికి మిక్కిలి అనవసరముగా తలచబడినది. మాట లేజీ ఆఫీస్ల వృద్ధికి వలసినంతసదుపాయముకాకై యి కమిషి లినదే యితరకాఖులకు పుష్కలముగా ధనము వ్యయముచేసి తుదకు ధనాగారము వట్టిసాపుసమయమున మారిలేజీ ఆఫీస్ల బ్రతుకు తలపెట్టి సొమ్ములేదని సరిపెట్టుకొందురు.

(8) కాన మిమ్ములను కోరే ప్రార్థన యేమనగా? విలేజీయెస్టాబ్లిష్మెంటు అంగరి జీతములు యెప్పుటివలె యిప్పు టకున్న గ్రామపువ్విగోరులకు అధనము నెల 1 కి రు 30 లు అయినను యిస్తేనేగాని జీవనాధారము జరుగ నేరదు. ఆ ప్రకారం కాన్సులేయటుకు కాసననిర్మాణపథలో యాతీర్మామును పెట్టించి తగు సహాయము చేయించుటకును జమాబందీ అల చెక్కులకుడ యిప్పించుటకును పుత్తరపులు బాగి చేయించగలం దులకు కోరుచున్నాము.

(9) ఈ ప్రాంతములన్ని విభాషనప్రకారముగా తెలియ పరచుకొనుచున్నాము. మీయందు మాకును మాసంఘములకును గల రాజభక్తిని వెల్లడించుచు మీకును మీకులుంబులకును భగవంతుడు ఆయురారోగ్యైశ్వర్యముల నిచ్చుటకును శ్రీకృష్ణ ప్రభుత్వము ఆనందాన్నిగా నిర్ధిల్లుటకును ప్రార్థించు చున్నాము.

* * *

ఆంధ్రజిల్లాల విలేజీ ఆఫీసర్ల స్వాగతవ్రత్తు

24-9-1927 సెలరం తేదీని నాయంత్రము 5 గంటలకు పశ్చిమగోదావరిజిల్లా తణుకు గంగు మెంటు గర్లుస్కూలు లో అభివృద్ధికాఖామంత్రిగారు ఎ. రంగనాథం మొదలియ్యారు వి.వి., బి.యల్., యస్. టి. యస్. ఎం.ఎల్.సి. గారికి ఆంధ్రజిల్లాల విలేజీఆఫీసర్ల జనరల్ సెక్రటరీ శ్రీయుత అయ్య గారి తిరపతిరాజుగారు మంత్రిగారిని దర్శించి విలేజీ ఆఫీసర్లకు గల కష్టములను జీతములను వృద్ధిచేయించుటకు గురించి మా పద్యములలో యిమిడ్చి చదివి వినిపించిరి. స్వాగతవ్రత్తు నాబు లుచేయుటకు యారోజున తణుకులో వ్యవధిలేనందున 25-9-27 తేదీని నిడదవోలు నుకాంలో జరగబడిన సభలో మంత్రిగారికి యాస్వాగతవ్రత్తును దాఖలుచేసి విలేజీ ఆఫీసర్లు జీతములు 50 గురాలు వృద్ధినిగరించి మార్చాకిరి. ఆంధ్రమొదల వారు ప్రస్తుతం చేయవలసిన ఏమిన్నీ లేవనియు, మీరు మీ మొరలను గవర్న మెంటువారికి పంపించుకన్న మీదట పిలయి నంతవరకు సహాయముచేయుదుమనియు చెప్పి భోజనమునకులేచి వెల్లి 8. 25-9-1927 తేదీని మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు చైలుమీ ద యెలూరు వెల్లి.

ఆంధ్రజిల్లాల గవర్న మెంటు జమీందారి విలేజీ ఆఫీసర్లు అందరు తాలూకాసభలను జిల్లాసభలను గావించుకొని మన విలే జీఆఫీసర్ల జీతముల అభివృద్ధికొరకు పాటుపడే శ్రీయుత అయ్య గారి తిరపతిరాజుగారిని సభలకు రమ్మకమునకోరి వారినే చెన్న పురి పంపించుటకు ప్రయత్నింతురని కోరుచున్నాం. వారు మన తరపున కష్టములకు ప్రియపట్టివరకు పట్టుదలతో పనిచేయు చున్నారు. మన తీర్మానములల్ల యెప్పుటికైన నను జీతములు వృద్ధికాకపోవు. నిరతాస్పాదపరిపిన అనవసరములేదు.

చామర్తి హనుమంతరావు,

25-9-1927 కరణం, నిడదవోలు.

పెనుగొండవార్తలు

తాడి నాగి రెడ్డిగారి మేడలో

మద్రాసు ప్రభుత్వాభివృద్ధి కాఖామంత్రిగారు, గౌ రవశియులు ఆంధ్రమహాశక్తి ఆర్కాటు రంగనాథ ముద లియూరుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జగపబడిన మీటింగులో నుడి పబడిన ఒక యంపవ్యాసము 24-9-27 తారీఖు పెనుగొండ పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

సభ్యులారా! ఆగ్రాసనాధిపా!

మనదేశము చిరకాలమునుండి వ్యవసాయముతో సంబం ధించినదిగా నున్నది. పనిచేయగలిగినట్టియు పని చేయలేనట్టి యు తరపిలను సమానవృత్తితో చూసినది కనుకనే మాతృదేశ మనకు బిరుదాంకితమును సొంతియ్యున్నది. చిరకాలమునుండియు పంటలనే పిల్లలనేకములకు కనికని నాగికపుత్రులతోనికి పయ్యున్న దనకొనవచ్చును. కాని ఒకశ్రీకృష్ణ మనధూర్జవి కిని ఒక తేడాగలదు. ధూర్జవి ఎంతదుర్బలత్వమును నార్థకముచే

సాందినను ప్రయోజనకరములు జరించినతోడనే తిరిగి యా నవనతురాలు కావలగు. 60 సంవత్సరములక్రిందను నార్థకముచే రున్న గాలయియుండగా కాలము మహామృత్యుకు పట్టి ఆన ంట్టూ కాలాలు మొదలగునీయులను జేయుపనికి నుధూర్జవి యానవనతురాలయి సూక్ష్మవీచున పంటలనుపండించి తన పిల్లలను పోషించుకొనెను. తిరిగి కాలమనార్థకమైవారి రాకకు నిరీక్షించుసరికి నేనున్నాను దారిద్ర్యమును పారదోలే దను. ఈదేశమును తిరిగి యానవనతిగా జేసెదను" అని చె ప్పుమ-రా-శ్రీకూర్మా వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారు తన వాస్తవము వైకలెను. కాని వ్యవకాలములోనే వారి ధైర్య ముగియుటచే వారు ప్రారంభించిన కార్యములను తుదమట్టింద లేకపోయిరి. వారిపానేవచ్చిన ప్రస్తుత మంత్రిగారు తమనది విని పొందగానే అందులవిషయమై శ్రద్ధను యాచిరకాలములో తీసికొని తాము ప్రారంభించిన కార్యములను తుదమట్టిందు టకు సరిపడ సావకాశమునుతీసికొని పనిచేసి మనశీములను నివారించేయుటకు సమర్థుడయిన ఈమంత్రిగారు యిప్పుడు మ నకులభించుటకు మనయాశలు ఫలించుటకైయని కోను గట్టిగా నమ్ము చున్నాను.

కనుక వీరి ప్రియముగ వ్యవసాయమును వృద్ధిచేయుట యను యంశము మొదటిగా పెట్టుకొన ప్రార్థితులు. ఈవిష యములు.

(1) పుష్కలధూనులను మటుర పోవు మార్గములను వృద్ధిచేయుట - త్రొంగుతొ శక్తికము. మటురపోవు మార్గముల నేమిచే అనుకొన్నంతి పంట పండిక చాలా రయితులకు ఆ గా భింగము కలగుచున్నది.

మొదలుము బాగా జ్ఞాపకముంచుకొని రయితులకు ఎక్కువ యుభకంము జమగున. కనుక ంరొకవారి చెప్పుటకు తుంచుచేడెదం.

(2) అమ్మల ఖర్చుతో ఎక్కువ విలువైన ఏయెరువు లను సొంపులకు ఒరయికు చేరుగఁడో చూపు నార్థములను వృద్ధిచేయుట

(3) ఏనాటివెను యూప్సెన రయితు ఎక్కువ లాభము ను సొంగఁడో చూపు ఆధారములు ప్రారంభించబడింది. అట్టి వానిని దుర్బలములై సొంపులనువృద్ధిపెట్టి వృద్ధిచేయు.

(4) కొన్ని పంటకాలును సరియైన రిపేరులు లేక నీటికి రై తులు చాలాశ్రమపడుచున్నార. బుంబంతులు ముంగునబుసీను లు వెతుక నవసరమగునూ అరుచున్నారు. అట్టికాలులను Remodel చేయించి అందరును సమాన అనభవమును గలవారిగా చేయుట.

5 పూర్వము గోదావరి అనకట్టునద్ద కాలవలకు తూము లను కట్టుటలో మృగశికార్తిలో అధనపక్షము యిగవన గు మ్మల వర్త ముమరియననెగు అంచనా వేయబడినది. కాని యి ప్పడు అట్లు మరియకపోవుటచే నవసాయములు చాల ఆలస్య ములగుచున్నవి. కనుక కాలానుసారముగా తూములను వృద్ధి చేసి సాగు త్వరలో అగు సహాయములను ఆగించింబు.

6. తూములనుగా పంటకాలులగట్టుగా పెట్టుబడులు చే పనువులతోక్కుడులచే కదలి ఆధునులలో గంధుపక్షులను గనర్న మెంటుక్రిందినాకర్లు చూచి రయితు గండికొట్టినట్లుగా నెంచి వానికొంపలను కూర్చుచున్నాడు. ఇట్టి దౌర్జన్యములకు రయితులు ఆహారముకాకుండ మంగునార్థములను కనిపెట్టిరయి తు పండించుకొనిన పంటకు రయితే అనుభవించునట్లు చేయుట. ఇంకను మరెన్నియో బాధలు కలవు. ఈమంత్రిగారు మనబాధలను నివారించేయ బూనియున్నారని వీరి సంచార ములో మనచెప్పుటలను శ్రద్ధగా వినుటనుజ్జటి మనము స్పష్టము గా తెలుసుకొనవచ్చును. మనమిప్పుడు చెప్పుకోలేనిబాధలను అన్నిటిని నివారించేయవరకు తిరిగితిరిగి ఎన్నిటర్ననైనను వీలే మంత్రియు అనుగట్టును ఆయురారోగ్యైశ్వర్యంతు లగు నట్లును మన మెప్పుడును భగవంతుని ప్రార్థించి తముగా! ఈమారుయాలండే ఈపెనుగొండ నావానియుల వామరశ్మిచే పవిత్రవంతురాలుగా చేయబడుటకు ఈగ్రామము లో మొర్రాశ్రీ జవ్వార లక్ష్మయ్యగారు పుట్టుబయేకారణము వీరి వాకనకృత్యముచేతనే మన ప్రార్థనలను మంత్రిగారితో వ్య యముగా చేసుకోకొన గలిగితిమి. ఈ పురపాలనములో నేమి ఈపుర విద్యాభివృద్ధిలో నేమి అనేక విషయములలో ఈగ్రా మము వృద్ధిగాంచుటకు ఈయన పరోపకారచింతయే కారణము. కనుక వీరికి ఆయురార్థ్యాయును ఇచ్చి భగవంతుడు రక్షించు గారి.

తెన్నేటి వెంకటదీక్షితులు
పెనుగొండ, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

వాతావరణస్థితి

1 నెల నం. సెప్టెంబరు నెల 29-వ తేదీ గురువారము

మాఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో వర్షపాతము	తేదీ నుండి వర్షపాతము	తేదీ నుండి వర్షపాతము
అనంతపురం	88.4	78.4	...	42.15	+ 14.40
కాకినాడ	87.4	79.2	0.03	26.50	+ 5.42
కర్నూలు	88.2	76.1	0.18	23.63	+ 1.97
కృష్ణా	87.6	73.5	...	28.47	+ 4.59
పల్నాడు	87.0	74.6	...	19.84	+ 1.01
పశ్చిమ గోదావరి	85.6	71.4	0.03	9.28	+ 1.61
ఆంధ్రప్రదేశ్	0.06	17.76	+ 0.36
దత్త	94.6	72.8	0.24	17.98	+ 0.72
దస్తూరు	92.6	76.0	...	12.86	+ 0.95
కృష్ణా	92.0	76.3	0.94	11.47	+ 3.77
కర్నూలు	92.2	76.6	...	7.27	+ 8.18
కృష్ణా	90.1	71.9	...	26.56	+ 6.56
కర్నూలు	84.6	70.9	...	8.80	+ 1.82
కర్నూలు	83.4	75.4	...	12.39	+ 0.97
కర్నూలు	87.0	78.8	...	6.16	+ 4.24
కర్నూలు	92.2	75.8	...	12.94	+ 0.54
కర్నూలు	89.2	78.9	...	0.83	+ 1.67
కర్నూలు	1.11	+ 1.53
కర్నూలు	73.9	74.8	0.10	31.17	+ 4.81
కర్నూలు	81.0	75.3	0.03	75.64	+ 2.73
కర్నూలు	88.5	73.8	0.55	95.70	+ 9.24
కర్నూలు	8.33	78.6	1.29	115.85	+ 9.25
కర్నూలు	90.6	65.2	0.60	17.25	+ 1.85
కర్నూలు	68.1	61.2	0.23	119.01	+ 15.70
కర్నూలు	60.6	52.7	0.04	23.51	+ 0.45

సర్వములు:—కాకినాడలో 0.13" వర్షించెను. విశాఖపట్నములలో చిగురుపడెను. విశాఖపట్నములో ముప్పు ద్రవ్యముగా నున్నది. తక్కినవాల్ల పరిగయ్యున్నది. విశాఖపట్నములో ఆర్ధ్రత ఎక్కువ. వర్షియక సగతివేడిమి 23° నుండి 31° డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కా:—కడపలో 0.24" వర్షించెను. అనంతపురం బద్వారలో చిగురుపడెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కర్నూలులో పగటివేడిమి 31° డిగ్రీలు తక్కువ. బద్వారలో 5 డిగ్రీలు తక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూలుకము:—0.94" వర్షించెను. మద్రాసు కెల్లూరులో తప్ప తక్కినవాల్ల ముప్పు చల్లముగనున్నది. కడపలో ఆర్ధ్రత ఎక్కువ.

వి. ప. నారాయణ ఆచార్యులు
కర్నూలు వాతావరణ స్థితి.

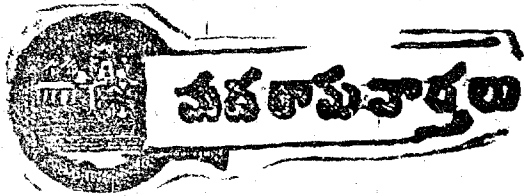
పెట్టి డేస్ (U.S.A.) పెనుగొండ

స్వచ్ఛమైన మారకాయలనుండి తయారుకాబడినది.

ఈ పెట్టిపెనుగొండ లోనికి పుచ్చుకొనిక జలము వస్తు. తలవోపు, కేసులు, ఆఫీసు, నెలకొని, కనుపునందు నుంచి ముదలనవి ను అనుకము. ఈ పెట్టిపెనుగొండ, అకర్మముగా గలగు నొప్పులు, క్షీణనోపులు, కనులగు, ఈ పెట్టిపెనుగొండ ముచే ప్రైవేటురవచేసిన మామములకు. పూర్తి వివరములకు ప్రతి లుడి

పెనుగొండ కాగితమును చూడవలెను. పెనుగొండ, 1-0 0. 4099 పురుషోత్తమదాసు షార్ట్స్ అండు సన్, III, నైనియప్పనాయక వీధి, పార్కుచౌడు, మద్రాసు

తపాలాపత్రము: 5-10-27 బుధవారం ఆయాధి పూజ గనుక తపాలా కచ్చేరీలకు నెలపుదినము.

రైలుక్రింద మరణము: ఘోరప్రమాదమునందే నౌక మునుపలపై కైలుక్రిందపడి నేటి ఉదయం మరణించెను.

రాకపోకలు: సి. వి. కో. పెరిట్ గారు మద్రాసు కు తిరిగి వచ్చిరి. సయ్యదు ముద్దబాసా హెబుగారు నేటి ఉదయం మద్రాసు వచ్చిరి.

మద్రాసు సీటింగ్స్: రెడ్ హిల్స్ వద్ద కొలది దినముల యామన్య వర్ష ములవల్ల. చెరువులో నీరు 28-9-27 తేదీ మధ్యాహ్నము 81-82 అడుగులన్నది. గత మంగళవారము 81-77 అడుగులుమాత్రమే యుండెను.

ఆరోగ్యవార్తలు: కలకాన గూర్చి మృతికు లాంతరు బొమ్మలతో సహా డా|| ఏ. యం. వై. యాపురీ మొదలయినవారు దుపస్యసింతురు. డేస్ మిషన్ వారు జూలై 1927 లో 30-9-27 శుక్రవారం సాయంకాలం 6-30 గంటలకు డా|| యం. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారి ఆధ్వర్యమున సభ జరుగును.

కలెక్టరు పరీక్షలు: మద్రాసు కలెక్టరు హై స్కూలులో నుపాధ్యాయులుగానన్న టి. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి కుమారులును, రామనాథపురం దివానుగానన్న టి. యస్. జయనాథయ్యగారి అల్లుడును అగు టి. యస్. స్వామినాథయ్యగారు యీ 1927 సం|| రము ఆగస్టులో లండను నగరమునందు జరిగిన కలెక్టరు పరీక్షలో (వి. సి. యస్. పరీక్షలో) చాలా ఉత్తములుగా ఉత్తీర్ణులైరి. వీరికి ఆర్కాడు జిల్లా వలసూరు కాపురములకు వి. టి. రామస్వామయ్యగారి కుమారులును ఆత్మపర్తి విశ్వవిద్యాలయములో చదివిన విద్యార్థులును అగు ఆర్. మీనాక్షి సుందరం గారు మాడ కలెక్టరు పరీక్షలో సుత్తీర్ణులైన తెలియుచున్నది.

కార్పొరేషను ఎన్నిక

కాంగ్రెసు సహాభిమాని విజయము

రాయపురమందు ఆంజిలోసతిగా రెన్నుకొనబడుట కాంగ్రెసు సహాభిమానియు, గత ఎన్నికలందు ఆ గ్రేడ్ హౌండు ప్రతినిధియు నగు హన్మక ఆంజిలోసతిగారు నిన్నటి దినము జరిగిన రాయపురము ఎన్నికలందు జయించిరి. ప్రత్యర్థియగు ఆర్. యస్. ధనపాలముదలియారుగారు 30 వోట్ల ధేనముచే ఓడింపబడిరి. నేడు ఉదయము కార్పొరేషను భవనముందు ఓట్లు లెక్కింపబడెను.

వోట్ల వివరము

మొత్తము: వోటుల సంఖ్య	680
శ్రీ హన్మక ఆంజిలోసతిగారు	842
శ్రీ ఆర్. యస్. ధనపాలముదలియారుగారు	812
రద్దు వోట్లు	19
మొత్తము వోట్లు చేసినవారు	678

అనంతపూరునందు కార్యస్థానము

గోవిందరావునాయుడుగారు బలపరచుట రాజమండ్రి, సెప్టెం 28: త్రివిక్రమరావుగారు నేటి సభ్యులకు ప్రాసిన లేఖనుగూర్చి జిల్లాబోర్డు ఆధ్వర్యము హాకల గోవిందరావు నాయుడుగారిని ప్రశ్నింపగా యిట్లు చెలిపిరి. గంగన్నగారు చెలిపిన యభిప్రాయముతో జిల్లా ప్రజలు ఏకీభవించుదు. ఆంగ్ల విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానము అనంతపూరులో నుండునని నేను యెన్నుకొని కొరకున్నాను. (స్వ. వి.)

నీలు సత్యాగ్రహము దౌర్జన్యమా?

మహాత్ముని వ్యాసము "చెన్నపురిలో నీలు కలెక్టరును నిర్మూలనము కొరకు సత్యాగ్రహమును జరుపుటవలన ఆంగ్లేయులపై భారతీయులకు ద్వేషము ప్రబలదా? అది దౌర్జన్యముకొందను రాదా? అని ఒక విశేషి వాక్యవ్రాసెను. "దీనివలన" ఆంగ్లేయులపై ద్వేష మధికపడెనను మాట నిజమే. సత్యాగ్రహ సంస్కర్త ప్రజలలో ద్వేషము ప్రబలకుండ చూడవలెనేగాని సత్యాగ్రహమును నిలిపివేయరాదు. ఇట్టి కలెక్టరులకు మల యుద్దేశము స్పష్టమే. (టిటి) ప్రభుత్వము ఖ్యాతీయును దెవరియటయును అసత్యములను నడుపుటయు నని యీ కలెక్టరుగారు స్పష్టపరుచుచునే యున్నది. ఈ మాటలు పరుషముగానే కనబడును గాని వానిలో నసత్యమే వియునులేదు. కావున నీరెంటిని ప్రతిఘటించుటకు భారతీయు లందరును మాత్రమేగాక నిజమున ఆంగ్లేయులందరునుగూడ పూనుకొనవలెను. అందులకు వారు గూడ నిట్టి బెదిరింపులను ప్రతీకారములను అసత్యములను సాధనములుగా గొనగూడదు. బెదిరింపులను అహింసతోను అసత్యములను సత్యముతోను వారెదిరింపవలెను. కావున నీలు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించినవారు అహింసాసత్యములను పరిత్యజింపకుండ నున్నంతకాలము వారిపట్ల సానుభూతిని చూపవలసినదే స్థానిక కాంగ్రెసు సంఘమునా రీతివలనను చేబూనుట చాల మంచిది. (ఆ. ప్రె.)

నీలు విగ్రహ నిర్మూలనము

5 సత్యాగ్రహుల అరెస్టు వారముదినములనుండియు, ఉద్యమమును నిలిపి యుంచి నిన్న సాయంకాలము 4-40 గంటలకు తిరిగి రెట్టించిన శాసనముతో విగ్రహమును నిర్మూలించుటకు 5 గురు సత్యాగ్రహులు విగ్రహమును సమీపించిరి. వీరిలో నలుగురు ప్రత్యక్షులనుండి వచ్చిరి. మిగిలినవారు మాన్యునందుండి వచ్చెను. జ్ఞాన సుందరం వయస్సు 28 సంవత్సరములు. వేలసామి రాజా 28 సంవత్సరములు, కన్నయ్యపద మాచి 28 సంవత్సరములు. గోవిందరాజు 20 సంవత్సరములవయస్సు. ఈనలుగురును ప్రత్యక్షులనుండి వచ్చిరి. పి. జి. శ్రీనివాసన్ 18 సంవత్సరముల వయస్సు. మాన్యునందుండి వచ్చెను. ప్రజలలో ఆల్లరి అలజడి కలుగునట్లుగా ప్రవర్తించుచున్నారను శ్వేతునబట్టి వీరు అరెస్టు చేయబడిరి.

నేటిదినము వీరు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుయొడుకు విచారింపబడిరి. ముద్దాయిలు తాము సదరు శ్వేతునబట్టి నేరముచేయలేదని చెప్పిరి. "పాలీసు ఇన్ స్పెక్టరు" సాక్షునిచ్చుచు నిట్లుచెప్పెను: ఈ 5 గురు ముద్దాయిలును విగ్రహమునందను రావలదని నివారించినను రాకమానము అని సమీపించిరి. అందువల్ల ప్రజాందోళనము, నడిపిధిలో ఆల్లరి జరుగుననియు, ప్రజాశాంతిని, రస్తానాపాదాకిని భంగముకలుగగలదని వీరిని అరెస్టు చేసితిమి.

సాక్షులను క్రాసుపరీక్ష చేయవలయునని ముద్దాయిలు చెప్పిరి.

వీరికందరికిని 1 మాసము కఠినశిక్ష విధింపబడెను. సత్వ్ర వర్తనకై ఒక్కొక్కరు రు 100 ధరావతు కట్టవలసినదిగా కొరి నందునను ముద్దాయిలు ధరావతుకట్టుటకు నిరాకరించినందునను 1 సం|| రము విడిపైదు అనుభవించుటకు విధింపబడినది.

ముద్దాయి మేజిస్ట్రేటునుటల చెప్పిన వాక్యములలో తాము యీవిగ్రహనిర్మూలనముకొరకే మద్రాసు వచ్చితిమని చెప్పిరి. తాము జైలులోనుండి తిరిగివచ్చినవీమ్ములగూడ యీ విగ్రహ మిచటనేయున్నచో తిరిగి నిర్మూలనయత్నము చేసెదమనిచెప్పిరి.

నడిపిధిలో ఆల్లరి చేయవలెననుతలంపుతో వచ్చెడిత్రాగుబోతులకును పలుగాకులగు ఆల్లరియొకకును వర్తించుటకై ఏర్పడిన 75-వ శ్లెక్షనును, కేవల దేశభక్తిపూరితులై సాత్విక నిరోధాధ్యమును సంపన్నులై మునుపచ్చిన సత్యాగ్రహులకు వర్తించేయుట దుర్మయమని 1 వ ముద్దాయి కోర్టువారియెదుట చెప్పెను.

లక్ష్మీ, సెప్టెంబరు 28: ఆలిగరు పోలీసు సూపరింటెండు నెలలవరకు లాఠీలను కర్రలను వీధులలో గొంపోవరాదని 144 క్రింద నిషేధించెను. (ప్రీ ప్రెసు.)

మహాత్మునిసంచారము

మధుర మ్యునిసిపాలిటీ వారు సన్మానశ్రీయు నొసగుట

నిన్న 28 వ తేదీ సాయంకాలము మధురలో మ్యునిసిపాలిటీవారు మహాత్మునకు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. 62 మ్యునిసిపలు పాతకాలలలో 5915 మంది బాలురకును 1927 మంది బాలికలకును ఉచితముగ ప్రాథమికవిద్య నేర్పబడుచున్నది. వారిలో ఆదిద్రావిడ బాలురు 119 మందియును, బాలికలు 75 మందియును కలరు. ఉపాధ్యాయులలో పురుషులలో 100 కి 10 మందియును స్త్రీలలో 100 కి 25 మందియును ఆదిద్రావిడులున్నాగు. ఈ పాతకాలలలో అస్పృశత నెంతమాత్రమును పాటించుటలేదు. 1925 లో కొన్ని పాతకాలలలో రాట్నములపై నూలువడుకుట ప్రారంభింపబడినది. పని బాగుగా జరుగుచున్నది. ఈ సంవత్సరమున ముందు నెల అనగా ఆక్టోబరు నెలాఖరున నేతమగ్గు ములుగూడ యేర్పగుపడున్నాము. ఈ పట్టణము పురాతనకాలమునుండియు నేతమగు రంగులను చాల ప్రఖ్యాతమైనది" అని విశిషితమున వివరింపబడెను. (ప్రీ ప్రెసు.)

మహాత్మా గాంధీగారి ఆకారపటము

సత్యముార్థిగారు బహిరంగపరచుట

నిన్న సాయంకాలము తిరుచిక్కోటలో తులసింగపెరు మాన్మకోనెల వీధిలోని కార్పొరేషను పాతకాలయందు మహాత్మా గాంధీగారి ఆకారపటమును బహిరంగపరచుచు నిట్లుపన్యసించిరి:—

గాంధీమహాత్ముడు అహింసాధర్మదేవతయొక్క ఆపరావతారము. అట్టి మహాత్ముని ఆకారపటమును బహిరంగపరచు మహాభాగ్యము సామాన్యులకు దుర్లభము.

కార్పొరేషను పాతకాలం దింకను లోపము లుండుట కోచనీయము. విద్యార్థులకు తగినంత స్థలము లేదు. సుబ్రహ్మణ్యభారతివంటి మహాకవులచే రచింపబడిన జాతీయగీతముల బోధింప వీలులేనన్నది. మొదటిలో పమును కార్పొరేషనువారు త్వరలోనే సరింపగల రని నానమ్మకము. జాతీయగీతములు నేర్పు విషయములో అధికారులు ఆత్మపించుటయే తబ్బిగిడుచో, నేనుపాధ్యాయుల పక్షమై నిలచెదను. గాంధీగారికిని నాకును రాజకీయములం దెన్నియోభేదా భిప్రాయములు గలవు. అయినను గాంధీగారు భారతదేశ స్వాతంత్ర్యసంపాదనకై జన్మించినమహాపురుషుడని నానమ్మకము. సత్యము అహింస యను ధర్మములు మహర్షుల తత్వమందలి ప్రధాన లక్షణములు. గాంధీమహాత్ముడే యీ ధర్మములయొక్క ప్రత్యక్షవారతరూపి. రాజకీయములందు ప్రమేయమును గల్గించుకొనక పైకెక్కిన రెండుధర్మములనే లోకమున కుపదేశించుచుండినచో గాంధీమహాత్ముడు నిజముగా నొక మహర్షియై వెలసియుండెడివాడు. ఆయన తనతపస్సును జీవితమును అంతయును దేశమాతయెదుట అర్పించినారు. ఎక్కడనో పురాణములలో శివవక్తవర్తి తనశరీరమును కోసియిచ్చియుండెనని చదువుచున్నామేకాని నేడు మనకంటియెదుట తన దేహమును, బుద్ధిని, సర్వస్వమును లోకోపకారమై ధారపోయుచున్న త్యాగియును గాంధీమహాత్ముడు ప్రత్యక్షముగానున్నాడు. మహాత్ముడు సర్వదా మాడేవిషయముల నుపదేశించుచున్నాడు. 1 ఆత్మశుద్ధి-సంఘటన 2 వివిధసంఘముల వికమత్వము రిఖిద్దకుప్రచారము. ఆయన మూర్తిభవించిన ధైర్యగుణము, గాంధీగారివలెనే పైకెక్కిన సుగుణపుంజముల నలవరచుకొని దేశమయొక్క సుపుత్రులై వెలయుటకుగాను విద్యార్థులకు నిరంతరము జ్ఞప్తికెచ్చుచు హెచ్చరింపుటకై యీపట మిచట ప్రతిష్ఠించబడినది. శభ ముగిసెను.

పగుళ్లకు తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు 0-6-0; వి. పి. తో 0-11-0 ఆరికాట్లు, అజుచేటులు, చర్మము కారకములను, శిశిగాలివలన పగిలి నీరుకారుచుయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్లు మాని జల పోయి మంచినరము రాగలదు. పగుళ్ల నొప్పియు నయిదును. వ్యవక్రయము. ఆమ్మతాంబూలం డిపో, మదరాసు లెక బొంబాయి

రాజపాలుని కత్తితో పొడుచుట

ఖుదాభక్షుకు 7 ఏండ్ల కిక్కిరింపు

జవతిరాయి, మహమ్మదు షాఫీగార్

యభిప్రాయములు

లాహోరు, సెప్టె 28:— ఖుదాభక్షుగారిపై కేసు తిరిగి విచారణగా ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షుల అడ్డంకాల్గు వేతువా యని ముద్దాయినిగ ముద్దాయి తన అయిదవయస్సు తెలిపెను ప్రతివాదమును పెట్టి నిర్దోషుడనై ప్రాసిక్యూషన్ చరణ జరిగెను. బావాబజిరాముగారు సాక్షులమధ్య నీట్లు తెలి పిరి. ఔలేఫానలో సందర్భముల తెలిసికొని వెంటనే యచ్చటి కేగితిని. రక్తస్రావముచే బాధపడుచున్న రాజపాలుని చూచి తిని. ముద్దాయి పోలీసుల చేతిలోనుండెను. రక్తసిక్తమైన కత్తి మహమ్మదుదాలియను కాస్తేబులు చేతిలోనుండెను. కావలసిన చర్యలజరిపి ముద్దాయిని పోలీసుజేవకును గాయము పడిన వారిని వైద్యాలయమునకును పంపితిని. షాఫునకు తాళమువైచి గుంపును తోలివైచితిని. చాపమాదను నేలమీదను రక్తచిహ్నములుండెను. కాగితములు చెల్లాచెదరయ్యెను. వెదుకగా కత్తి గొలుసు విరిగిపోయినమక్కలు గనుపడెను. రాజపాలు తనకు ప్రాణభయము గలుగుచున్నదనగా అగస్టు 10 వ తేదీనుండి ఒక కాస్తేబులును కాపలాపెట్టితిని. ఈ ఘోరము జరిగినపుడు ముద్దాయిదుగుల సాక్షులు గుర్తించెను. సాక్షులు స్వతంత్రానందు వేదానందుగార్ల దుస్తులను రక్తసిక్తమైనవి మహమ్మదు అక్రండేహముందుగూడ రక్తపుగుర్తులన్నవి. స్వామి స్వతంత్రానందుని మాతిపై చిన్న గాయమున్నది. అదియు ఈకొట్లాటలో తగినది.

జగత్రాం సాక్షులు

నేను హెడ్మానిస్తేబులు. ముద్దాయిని వైద్యపరీక్ష గా వింటిని. ఆతనికి గాయములు ఏవియులేవు. తల నేలను గోడను కొట్టుకొని ముద్దాయి అత్యుత్తమ గావించికొన ప్రయత్నించెను.

అంత లక్ష్మీదాసు ఇట్లు తెలిపెను. నేను రాజపాలును వైద్యాలయమునకు గొనిపోయి ఆతని రక్తసిక్తములగు దుస్తులను స్వాధీనము చేసికొంటిని. తరువాత చంద్రమూర్తులగుడ దుస్తుల గుర్తించెను.

లాలా నానక్సందు

రాజపాలు దుకాణమువెంట మరెయ్యక దుకాణదారుడైన లాలా నానక్సందు అను బట్టలనర్తుడు ఇట్లు తెలిపెను. 8,14 వారములక్రిందట రాజపాలు ముద్దాయిని నాకు చూపి ఈతడు అనుమానము. చాలసార్లు ఇచట తిరుగాడుచున్నాడు. నావైపే చూచుచుబోవును అని చెప్పియున్నాడు. అప్పుడు ఆతడు తన్ను హింసించ నుద్దేశించుచున్నాడని యాతడు నాతో చెప్పెను. నేను ముద్దాయిని ఏమిపనిమీద వచ్చినావని యడిగితిని. ఆ ప్రదేశముందు దుకాణమున కొకగదిని పెదకు కొనుచుండెనని తెలిపెను. నేనిది రాజపాలునకు తెలుపగా తన ప్రాణముమీదికి ఎచ్చినదనెను. అంత నేను దుకాణదాయిని ఈవిషయమును ముద్దాయికి తెలుపవలదని కోరితిని.

రాజపాలు

అంత కోర్టువారు వైద్యాలయమున కరిగి రాజపాలు స్టేట్మెంటును తీసికొనిరి. “ఆదివారము ఉదయము 8, 8/30 గంటలకు షాఫులో పనిచేసికొనుచుండగా స్వామి స్వతంత్రానందు, వేదానందులు వచ్చిరి. ఆ సమయమున షాఫునకు కొంత దూరములో నొకనిని చూచితిని. లెక్కచేయక పనిచూచి కొంటిని. నా తాత్కాలిక నాపై ముద్దాయి కత్తిపుచ్చుకొని గుండెపై పొడిచెను. నేను వెనుకకు తగిలితిని. నన్ను షాఫులోనికి త్రోసి క్రిందపడగొట్టి నామీద నిలువబడెను. స్వగతుకొరకు ప్రయత్నించితిని. భాధను తేకపోయిను. నాపై ఆరుసార్లు కత్తి ప్రయోగించెను. అంత స్వతంత్రానందుడు ముద్దాయి కడు తగిలెను.

అంత ముద్దాయి నన్నిట్లు ద్వేషించు పలికెను. నేటికి నాచే జరిగితిని. నీన్ను చంపవలెను. స్వతంత్రానందుడు పట్టుకొనబోన నోటితో కరువసాగెను. అంతలో పోలీసువచ్చి ముద్దాయిని పట్టుకొనిరి. అ త నేను ముద్దాయిని చూచితిని. మొదట నే ననుమానించినవాడే ఈతడు. నేను హెడ్మానిస్తేబులు ఎన్నడును రంగీలార నూలు పుస్తకమును ప్రదింధనని తెలిపితిని అంజనూను ఖుద్దా

ముద్దాయి సాక్షుగూర్చి ఫత్వావాసిప్రచురించిరి. ఈ నాపై డీమాండు రంగీలారనూలు చర్య కారణముని తెలచుచున్నాను. వైద్య సాక్షుము
వైద్యసాక్షుము గాయముల వివరమును తెలిపిన తరువాత ముద్దాయి స్టేట్మెంటును తీసికొనవలెచిరి.
ముద్దాయి

ముద్దాయి నడుగగా రాజపాలును చంపవలెననియున్న యెడల ఆయనబాబుడనైయే వచ్చియుండును. నేను రాజపాలును కొట్టలేదు.

అంత న్యాయాధికారి తీర్పుచెప్పెను.
7 ఏండ్ల కిక్కినవరకము

ముద్దాయిపై 807 వ సెక్షను క్రింద కేర మాకోపించి 7 ఏండ్ల కిక్కినవరకమును మూడునెలలు ఏకాంతవాసమును విధించిరి. తిరిగి విడుదలైన వెనుక 5 వేల రూపాయలకు మూడు బామినదారులు చూపబడవలెను. లేకున్న మూడేండ్ల విడితైదనుభవింపవలెను.

నాయకుల అభిప్రాయములు

సర్ మహమ్మదు షాఫీ
సఖ్యతాసంఘ మేర్పాటైనజనువెంటనే ఇట్టినిజకృత్యము జరుగట చాలవిచారకరము. దేశభక్తియుతుడైన ప్రతివహమ్మదీయుడును దానిని నిరసించెను. ఇట్టి చర్యలవలన ఎట్టిలాభమును లేదు. సంఘద్వేషమును పెంపుడుచేయును. దీని కికారణము బహుశః రంగీలారనూలు హిందీకరప్రయత్న ప్రచారితమునుచున్నదను వదలికానోవు. మనమందరమును ఇట్టి చర్యల ఖండింపవలెను. మహమ్మదీయుల కుట్రఫలితములే. ఈచర్యలను ప్రతికఘోషము నిరసించవలెను. అట్టి విషయములు ప్రచారితమగుటవలన సంఘవైషమ్యములు దొలగజాలవు.

లాలా లజవతిరాయిగారు

ఈ ఘోరమును ఇట్టి ఇతరములకు క్రద్ధానందుని. హత్య నాటినుండి జరిగిన ఘోరములను బ్రతిష్ఠ రాజ్యవైభవము తేటతెల్లముగ చూపగలవు. ప్రభుత్వము ధనప్రాణమానరక్షణగావించుచున్నవిధము తెలియగలను. నిష్పక్షపాతియగు సాక్షికి అట్టి రక్షణ ఈమధ్య కొన్ని సంవత్సరములనుండి లేదని తెలియగలదు. సంఘనాయకులపై ప్రభుత్వము కోపమును వెల్లడిచేయుచున్నను తనబాధ్యతను గుర్తించు. ఏవాగరిక ప్రభుత్వము నుండియైన ఆ ప్రజలు కోరదగినట్టి రక్షణ నీయజాలకపోయిరి. వ్యక్తులను అరెస్టుచేసి శిక్షించుట వారికి సులభము. దానివలన పోలీసు వారికిగాని న్యాయాధికారిలకుగాని గౌరవాతిశయము గానేరదు. ఇట్టిఘోరములు జరుగకుండ చేయలేకుండుటకు గారణము కుట్ర ఏవిధమైనదియు లేదనుకొనుటయే. రాజపాలుచేసిన కేరమునంటి కేరమునకు ఇస్లామికు శాసనము ప్రకారము మరణమే శిక్షయనుచు గావింపబడుచున్న ప్రకటనలు యావన్యాసములు ప్రభుత్వము గమనించుటలేదు. కేరస్థులకు వ్యక్తులను నే నిందింపను. గ్రంథకర్త వెతుకుచున్నాడు. వారిచేతి కీలుబొమ్మలు. వారు దూరముగనండి శాసనమిట్లు స్పదనిమాత్రము తెలుపుదురు. ప్రభుత్వవిధి నిర్వహించబాలక పోయిరి. అందువలన నే కేరములు ఎక్కువయ్యెను. రంగీలారనూలు హిందీముద్రణము గావించినవారిని నిందించుచున్నాను. (అ. ప్రె.)

ప్రకటన

గుంటూరు జిల్లా వంగోలు గ్రామములో పుండు బయిరాగివతమునకు పుండుకున్న ఆస్తి విషయములో చేరుబడిన అన్యాయకాంతములను రద్దుచేసి ధర్మకర్తలకు ఆస్తిస్వాధీనము చేయునిమిత్తము ఈ మతమునందు హక్కుగల అందరితరపుక శివల్ ప్రాసీజరుకోర్టు 1 ఆర్డరు 8 రూలు ప్రకారము హనుమాన్ గడి వెంకటలూలు వగయ్యరాలు బాపట్ల నబుకోర్టులో అనలు 102/27 నెంబరున దావా తెచ్చియున్నారు. గాన యీవిషయములు యెవరికి యెట్టి ఆక్షేపణలున్ననూ వైకోర్టువారి యెదుట వాయిదా 14-10-27 తేదిన తెలుపుకోవలసినదిగా యిందుమూలముగా తెలియచేయడమయినది.

యమ్. కాళిదాసుపంతులు,
వైకోర్టు వకీలు
26-9-27

లక్నో, సెప్టె 28:— దొంగ కొకేనువ రక్తుని 25 తులముల కొకేనుతో పట్ట కొనిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 28:— పోలు పత్రికాధిపతికి తిరిగి 9 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడెను. (అ. ప్రె.)

కాశీలో నెల రోజుల నుండి తీవ్రముగ ఎండలు కాచి 29 ఉదయము గంటన్నరసేపు పెద్ద వర్షముపడెను.

బారిసాలు, సెప్టెంబరు 28:— రత్నాగ్రహ నాయకుడు సత్యేంద్రవాదనేను పోలీసువారికి లొంగిపోగా సంవత్సరము విడితైదు ననుభవించుటకు ఆలిఫూరు జైలులను కొనిపోబడిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

బీహారు శాసనసభ్యుడగు రాజా మహమ్మదుయాకూబు ఖానుగారు సకాలమున ఎన్నికఖర్చుల వట్టికను దాఖలు చేయలేదను కారణముచే ఆతనిపై గల ఆంక్షను గవర్నరుగారు తొలగించిరి.

కాశీ, సెప్టెం 28:— రాస్సాలో ప్రజాసేవచేయుచున్న భవానిప్రసాదుగారిని ప్రభుత్వమువారు బామినీయనునిరి. బామినీచ్చి స్టేట్మెంటు మ్రోచుచేసిరి. అక్టోబరు 10 వ తేదిన విచారణ జరుగును. (ప్రీ ప్రెస్.)

నాగపూరము, సెప్టెం 28:— రామచరణివారిని కత్తితో పొడిచిన హిందుమిశు పింజారాయను మోటారు డ్రైవరును అరెస్టు చేసిరి. 10 వ తేదీ న విచారణ జరుగును. తగు సాక్షులుగూడ దొరకినటులున్నది. (అ. ప్రె.)

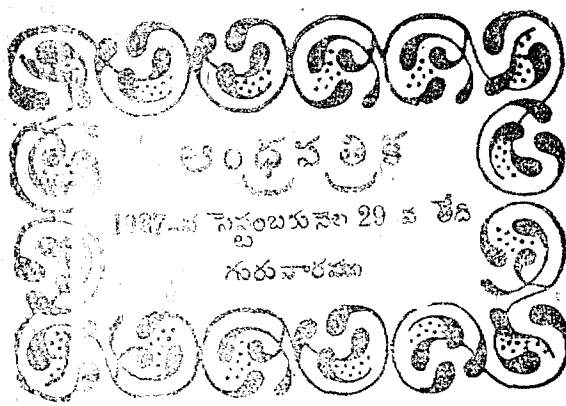
నాగపూరము, సెప్టెంబరు 28:— కచ్చిహత్యసంవర్ధమున మువ్వగు హిందువులు అరెస్టుచేయబడిరి. ఒక హిందువు 6 నెలలు శిక్షింపబడెను. ఆతడు తెలుపుచే విడుదలయ్యెను. ఇంకొకవరకు 12 మహమ్మదీయులు 58 హిందువులు అరెస్టు చేయబడిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

ద. ఇండియా రైల్వే పనివాండు

తిరుచనాపల్లి, సెప్టెంబరు 28:— దక్షిణఇండియా రైల్వే ఇంజనీరింగు వర్కుషాపు కార్మికులు మైదానముపై సభ జరిపి యీడిగవ తీర్మానము గావించిరి. గోల్డెనురాక్షనందు కేంద్ర కార్యగారము నిర్బంధించుచే 8000 మంది పనివాండును తొలగించెదనని ఏజంటుగారు ప్రకటించిరి ఈ కార్మికులు కేవలము రైల్వే పనిమాత్రమే జేయుచు వేరొకపని యెరుంగనివారగుటచే అధికారులు వారికి యీ కఠిన యిక్కట్టును తెచ్చిపెట్టక పనులయం దుంచవలెనని యీ సభివారు కోరుచున్నారు. (ప్రీ ప్రెస్.)

బాపట్లనబార్డినేట్ జడ్జికోర్టులో

వి. పి. నెం. 29/1927
పెటిషనరు:— (ముగ్గురు) బుభద్రపాత్రుని కోటయ్యకొమారుడు శేషగిరిరావు, బ్రాహ్మణులు, మాస్వామి. అంగలకుదురు, తెనాలి తాలూకా.
కొంటరు పిటిషనరు:— (ముగ్గురు) వారుమంచి వెంకటేశ్వర్లు, మిరికొండరు.
పైన తెలుపబడిన పెటిషనరు 1920 జూలై 5 వ ఆక్టులోని 80 వ సెక్షను ననుసరించి, 1927 సెల్ సెప్టెంబరు 24 వ తేదిన యీ కోర్టువారిచే ఇన్ నాన్స్యూలు తీర్మానింపబడెను. ఋదాతలు తమహక్కులను సులూదు అఫీషియల్ రిసివర్ గారి యెదుట నిర్ధారణచేసికొనవలెనని యిందుమూలముగా తెలియజేయడమైది. విడుదలకాలము 24-9-27 తేదీ నుండి 1 వ. నిరకు.
సభ కోర్టు, బాపట్ల } వ. ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యర్,
27-9-27. } ప్రీసిడెంట్ సభాధిపతి.

రాజపాల్ కేసు అనంతరము

హిందూ దేశము

రాజపాల్ కేసు చంపుటకు యత్నించిన కుదాబ
కుదు లాహారు జ్వాలామేజుపై గారు విచా
రించి, వారిపై ఏడు సంవత్సరముల కఠినశిక్షను విధిం
చిరి. కాని ఇంతటితో హత్యప్రయత్నము లాగిపోవు
నా యనునదియే శ్రద్ధ. శ్రద్ధానందుని హత్య జరిగి
ఎంతకాలమో గాక ముందే, తిరిగి మరెయొక హిం
దువుని చంపుటకు ప్రయత్నము జరుగుటవలన,
హిందువులలో నశాంతిజనించుట వింతగాదు. రాజ
పాల్ గారు ప్రచురించిన రంగీలారసూత్రపత్రమును
బాధ్యతగల హిందూనాయకులెల్లరు నిరసించిరి. వారి
యభిప్రాయములను ఖండించిరి. కాని, అభిప్రాయభేద
ములచే దౌర్జన్యమునకు బూసకొనుటకన్న హేయ
మగు కార్యము వేరుండదు. ఇట్టివనులను మహమ్మ
దీయ నాయకులు ఖండించుటయగాక, స్వనంఘము
వారిలో సంతతప్రబోధము గలిగింప వలయును.
లేనియెడల ఏరిపై ప్రచండబాధ్యత నిలిచియుండును.
తాత్కాలికోదేకమువలన కలహించుటకన్నను
బుద్ధిపూర్వముగ నొకరిని వధింప బ్రయత్నించుట
అధికదోషమని చెప్పవచ్చును. నేను ఒక సంఘము
వారు దౌర్జన్యమును చేట్టుచో, పిమ్మట రెండవ
సంఘమువారు ఆమార్గము ననుసరింప కుతూహల
మెర్పడును. ఇట్టి చెడుబీజములను వెంటనే పెక
లింపనిచో, అవి పెచ్చుపెరిగి బీభత్సమునకు తావా
నగును. ఒకమూల హిందూమహమ్మదీయసఖ్యము
నకై ప్రయత్నములు జరుగుచున్న సమయముననే
వేరొకమూల నిట్టిదుష్కృత్యములు చెలరేగుట,
దేశదండవ్యవస్థముతప్ప వేరుగాదు.

ఇట్టి దౌర్జన్యములకు వెనుక కుట్ర యొకటి
గలదా లేదాయను విషయమును చర్చింపబూనము.
ఒకవృత్తియొక్క దురాగతములకు సంఘమునంతను
నిరసించుట పాడిగాదనుట నిశ్చయమేకాని, ఇట్టి
సంఘటనలు జరుగకుండ నివారించుటకు, ప్రయ
త్నింపవలసిన బాధ్యత మహమ్మదీయనాయకులపై
గలదనుటకు సందియము లేదు. తప్ప జేసిన
వారిని చట్టమే శిక్షించునని, “ముస్లిము బెట్
లుక్కు” సత్రికవలె భావించుటమాత్రము పాడి
గాదు. ఇట్టి దౌర్జన్యమును తామందరమును నిర
సింపవలెనని, సర్ మహమ్మద్ షాఫీగారు నుడివిరి.
ఇంతటితో తృప్తిజెందక, షాఫీ బోలు నాయకులు
సంతతప్రచారము గావించి, ద్వేషపహ్నిని చల్లార్చ
వలెను. మహమ్మదీయుడు దోస మొనర్చినను,
హిందువు దోస మొనర్చినను, భరతమాత
భలచాల్చవలసియేయుండును. ఇట్టి దుస్సానులను

మహమ్మదీయులకును హిందువులకును గూడ అవ
మానకరమే. ఈ సందర్భమున ఆల్వారు మహా
రాజగారు సఖ్యసమావేశమువారియెదుట జేసిన
ప్రసంగమును ఇంచుక పరికింపవచ్చును. సాంఘిక
కలహములగూర్చి వీరు సూచించిన అభిప్రాయ
ములు విశాల భావ భరితమై
యొప్పుచున్నవి. ఇట్టి కలహములను
పరిష్కరించుటకు రెండే మార్గములు గలవని మహా
రాజగారు పలికిరి. దౌర్జన్యమార్గమువలన
క్రోధము వెలువడునుగాని సఖ్యము గుడురుట
దుర్లభము. హిందువులను మహమ్మదీయులను
ఒక్కదేశమున కలసిమెలసి యుండవలసినవారగు
టచే, ఈమార్గము నవలంబించుట ఆత్మహత్య
దప్ప వేరుగాదు.

రెండవ మార్గము ప్రేమమార్గము. ప్రేమ
మూలమున హిందువులు మహమ్మదీయులను
మహమ్మదీయులు హిందువులను జయింపవచ్చును.
దీనికన్నను ఉత్తమమార్గము వేరుండదు. ఒక్క
దేవునే హిందువులను మహమ్మదీయులను గూడ
కొలుచుచున్నారు. ఒక్కదేశమునందే నివసించు
చున్నారు. ఇట్టివారిని బంధింపగల సూత్రము
ప్రేమయేగద. ప్రేమనిధి యగు గాంధీమహాత్ముడు
చెలిపిన హితవును నిరాకరించుటచే ఉభయసంఘ
ములను ప్రేమబంధమున కట్టివేయగల వ్యక్తి మరి
యొకరు గనపించుటలేదు. ప్రేమనాపుట సాధ్య
పడనిచో సహనము నయినను జూప
వలయు నని ఆల్వారుమహారాజగారు సూచిం
చిరి. ఇది మానవుల కసినధర్మము. సహనమును
బెంచుకొనుట కయినను తగిన యేర్పాటులను జేసి
కొను శక్తి గలుగకపోవుట శోచనీయము. ఇట్టి సంద
ర్భములలో సఖ్యప్రవర్ధమునకై ఎల్లరును గలసి
పరమేశ్వరుని అయిదునిముసల కాల మయినను
ప్రాథ్నింపవలయునని ఆల్వారు మహా
రాజగారు కోరిరి. పరమేశ్వరుని
యనుగ్రహ మున్నచో, ఎంతటి విషమసమస్యలయి
నను సులభపరిష్కారములు కాగలవు. పరమేశ్వరుని
లీలలు అతివిచిత్రములు. హిందూమహమ్మదీయ
కలహములుగూడ ఆ మహామహుని లీలలలో నొక
భాగమేయని నమ్మువానికి ఆశ యడుగంటజాలదు.
ఆధ్యాత్మికవిషయమై ఉభయసంఘముల మధ్య
ఏకీభావము గుడురకున్నను, దేశమాతృరక్షణకార
కయినను ఉభయసంఘములును పరస్పర వైష
మ్యములను విడనాడవలయు నని, ఆల్వారు మహా
రాజగారు రొంగినహితవు అమూల్య మయినదను
టకు సందియము లేదు. దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికై
కృషిసలువవలసిన యీ సమయమున, భారతీయు
లొందోరులు కలహించుకొని, మాతృవృద్ధను
అతిశయింపజేయుట న్యాయమా? వివేకమా? ఈ
ప్రశ్ననుగూర్చి ప్రతి భారతీయుడును మననము
జేసికొనుట యవసరము.

చిరకాలమునుండియు కలసిమెలసి ప్రవర్తించు
చున్న హిందువులును మహమ్మదీయులును ఊరే
గింపులకొరకై యింత తీవ్రముగ కలహింపనేల?
దీనికి రాజకీయకారణము గలదని, ఆల్వారు మహా
రాజగారు నమ్ముచున్నారు. రాజ్యాంగసంస్కర
ణము లొనగిన బూటకపు అధికారములకొరకు,
ఒందోరులు పెనగులాడుటయు, తుదకు దీనిని మత

ముతో జతజేర్చుటయు, మిగుల విషాదకరములు.
ప్రత్యేక నియోజకవర్గముల ఏర్పాటును
తీసివేయవలయునని ప్రాజ్ఞులగు హిందూ మహమ్మ
దీయ నాయకులు ఢిల్లీలో అంగీకరించి యుండిరి.
వైషమ్య ప్రవర్ధనమున కిట్టి ఏర్పాటు మూలకారణ
మయ్యెననుటకు సందియములేదు. కాని ఢిల్లీనూచ
నలు కొనసాగకుండ ఇతరులు అడ్డుబెట్టుచున్నారు.
ఇట్టివారి ప్రయత్నములకు లండను పైమును మున్న
గు పత్రికలు తోడ్పడుచున్నవి. సర్ తియోడోర్
మారిననుగారు మార్నింగు పోస్టు పత్రికకు
వ్రాయుచు, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును సమర్థింప
దొడంగిరి. మహమ్మదీయు లిట్టి ఏర్పాటును వదలు
కొనదలచినను బ్రిటీషు ప్రముఖులు కొందరు వదలు
కొననీయరు. కాని భావికర్తవ్యమును నిర్ణయించు
నపుడు దేశక్షేమమును ముఖ్యముగ విచారించ వల
యును. ప్రత్యేకసాంఘికక్షేమమును దీక్షి లో బడ
జేయవలయును. తమ విభేదములను పరిష్కరించు
కొనజాలకపోవుట భారతీయులకు గొప్పలోపమయి
నను, ప్రస్తుతదృష్టికి పాలకులబాధ్యత మొడుగ గల
దని లజపతిరాయిగారు చెలిపిన సత్యమును నిరాక
రింప ఏరులేదు. బ్రిటీషుపరిపాలన ప్రారంభమై
యింతకాలమునను మతకలహము లింకను జరుగు
చుండుట పాలకులకు గౌరవప్రదము కాజాలదు.
ధనప్రాణరక్షణ సుస్థాపిత మయ్యెనని చెప్పట కిం
కను అవకాశము గలుగలేదు. అందుచే బ్రిటీషు
వారు భారతీయులను అధిక్షేపింపకముందు తమ
లోపములను ముందుగ నొప్పుకొనవలయును.

హిందువులును మహమ్మదీయులును సఖ్యప్రవ
ర్ధనమునకయి సలుప దగిన ప్రయత్నములను సలు
పుట యవసరమయినను, మేమిదివరకు పలుమార్లు
సూచించినటుల దేశస్వాతంత్ర్య సంపాదనావశ్యక
తను మరువరాదు. స్వపరిపాలనము లేకుండుటచే
హిందువులేమి, మహమ్మదీయులేమి వ్యర్థవిషయ
ములపై తమదృష్టిని నిగుడించుచున్నారు. మూడవ
వారు, వీరిదృష్టిని ఉన్న తాదర్భముల వంకకు ద్రి
ష్టపటలేదు. ఏదేశమునం దయినను, స్వపరిపాలన
ము లభించిన పిమ్మటనే అంతఃకలహము లడు
గంటినవి. కెనడా, దక్షిణాఫ్రికా, మున్నగుదేశముల
చరిత్రయే యిందులకు తార్కాణము. ఇంగ్లండు
నందయినను, స్వపరిపాలనాభివృద్ధియే మతకలహ
ముల సంతరింపజేసెను. హిందూదేశము దయినను
పరిణామము అన్యథా జరుగజాలదు. ఉభయసంఘ
ముల సఖ్యమునకయి ప్రయత్నించెడి దేశనాయ
కులు ప్రజుదృష్టిని స్వరాజ్యసంపాదనమువంకకు
ద్రిష్టి, కేవలము నీడలకయి పోరాడవలదని బోధిం
పవలయును. బోధించుటయ గాక, స్వరాజ్యసంపా
దనకయి దృఢమగు ప్రయత్నములను నాయకులు
తదేకదీక్షతో కొనసాగింప వలయును. 1920 మొ॥
22 సంవత్సరము వరకు చేకూరిన వికమత్యము,
పిమ్మట నన్నగిల్లుటకు స్వరాజ్యాదర్శము వెనుక
బడుటయే ముఖ్యకారణము. మార్వారి
కోటీశ్వరులగు బిర్లాగారు ఇటీవల ఇంగ్లండుకు
వెడలివచ్చిరి. బిర్లాగారు అతివాదులుగారు. అట్టి
వారు చెలిపెడి యభిప్రాయములను ఎల్లరును విచా
రింపవచ్చును. స్వరాజ్యమును హిందూదేశమున
సంపాదించవలయునుగాని, ఇంగ్లండునందు గాదని
వీరుఖండితముగ చెలుపుచున్నారు. స్వశక్తివలననే,

స్వరాజ్యము చేకూరునని, వీరు గ్రహించిరి. బ్రిటీషువారి స్వలాభమునకును, హిందూదేశలాభమునకును సంఘర్షణము గలిగినపుడు, హిందూదేశాభిమానుల మనస్సు లిట్లు కెడి బ్రిటీషు ప్రముఖులు గూడ ఇంగ్లండు వత్తుమనే బూనెడ రని వీరు అనభవపూర్వముగ కనుగొనిరి. బ్రిటీషువారియందుండు ఆత్మవిశ్వాసము, కార్యదీక్ష, సాహసము మున్నగు సుగుణములను మాత్రము భారతీయులు అనుకరింపవచ్చునని, బిర్లాగారు నడిపాడెప్పిరి. బిర్లాగారి నలహా సత్యమును దెలుపుచున్నదనుటకు సందియములేదు. జాతిమత భేదములు కత్తికమించి, జాతీయభావముతో స్వరాజ్యోద్ధైకై కృషి సలుపదగిన సంస్థ కాంగ్రెసు సభయొక్కటియే గనుపించుచున్నది. ఈసభవారు చురుకుగ పాటుబడుచో, ప్రస్తుతదస్థితి తొలగుట కవకాశము గలదు. కాశీలోని కాంగ్రెసు కమిటీవారు, చురుకుగ పనిజేయ నారంభించిరి, వార్తయొకటి చేరినది. ఇట్టివార్త కొంతకాలముక్రిందట, అప్రామఖ్యముగ కనుపించెడిదేగాని, కాంగ్రెసు పనులు స్తంభించియున్న ఈరోజులలో ఆశాజనకముగ గనుపించుట సహజము. అన్ని ప్రదేశములందలి కాంగ్రెసు సంఘములును ప్రజాశక్తిని పెంపు జేయుటకు దీక్షబూనుచో, అచిరకాలములో ప్రస్తుతవాతావరణము మార్పజేసి స్వాతంత్ర్యభావము తన సహజతేజముతో ప్రకాశింపక మానదు.

ఎన్ డిఎస్ నాటకశాల

ఎన్ డిఎస్ నాటకశాలను తీసివేయవలయునని మిలిటరీ అధికారులు దెచ్చిన వ్యాజ్యములో క్రింది కోర్టువారు డిక్రీయిచ్చిరి. వీరితీర్పున, హైకోర్టువారు నిన్నటిదినము ఖాయపరచిరి. ఇట్టి ఫలితమునకు మద్రాసుపేరు తెలియు విచారింపకమానరు. ఇక రెండు నెలలలో, నాటకశాల నెత్తివేయవలయును. మద్రాసుమెయిలు పత్రికకు మాత్రము, నిన్నటి తీర్పు పట్టరాని సంతసము గలిగించెను. నాటకశాల నెత్తివేయవలయునని యీపత్రిక చాలాకాలము నుండియు విచారించి దోషము సలుపుచుండెను. పాపలలో సహాగలిగింప ప్రయత్నించెను. అధికారులలో ప్రతికూలాభిప్రాయమును బుట్టించెను. నాటకశాలకొరకట్టినలము నొసగుటయే తప్పని, యీపత్రిక విచారించుచున్నది. కాని నాటకశాలను ప్రారంభించినపుడు, అధికారులు దీని నాశీర్వదించిరి. అప్పుడెట్టి యాక్షేపణ వెలువడలేదు. నాటకశాలను ప్రారంభించిన నాటినుండియు, హైదరాబాద్ నాటకసంఘములు దీని నుపయోగించుచున్నవి. విశాలముగ ప్రదేశమున నుంటచే, చక్కని గాలివెలుతురులు ప్రేక్షకులకు లభించుచుండెను. అన్నిప్రాంతములకును చేరువుననుటచే, నాటకములను తిలకించుటకు పలువురు విచ్చేసి యానందించుటకు వీలుగనుండెను. భారతీయులు నయోగించెడి యిట్టి నాటకశాల మెయిలు పత్రికకు కంటకముగ నుండుట వింతగాదు. యూరప్షియనులే దీని నుపయోగించుచున్నచో, ఈపత్రిక యింతటిసాహసము జూపియుండదు. నాటకశాలను ఎత్తివైచుటకు, మిలిటరీ అవసరము గలదని తెలు

పుచున్నారు. కాని రివిన్యూ అధికారులు అట్లే యొడంబడికను అంతరింపజేయవలె నని మిలిటరీ అధికారులను ఒత్తికి జేసినట్లు, సాక్ష్యము గలదు. కాని ఇట్టియొత్తిడికి మిలిటరీవారు లొంగిపోలేదని, న్యాయమూర్తులు సందేహపడుచున్నారు. కోర్టువారియెడలకు వాదులు దస్తావేజుల నన్నిటిని తీసికొనిరాకబోయిరి. అన్నిటిని తీసికొని వచ్చుచో అసలు కారణము వేరుగనుండునేమో నని న్యాయమూర్తి కర్ణము వెనుకగు ఊహించుచున్నారు. ఏదియెట్లున్నను మద్రాసుపాపలు అనకూల ప్రదేశమున నాటకములను తిలకించి యానందించు నవకాశము త్వరలో తొలగిపోగలదు. పౌరు లింతటితో సూరకొనక ఎల్లరకు పిలగు ప్రదేశమున సర్వాంగ శోభితముగ నాటకశాల నొకటి త్వరలో నిర్మితమగునట్లు ప్రయత్నించుటమేలు. ప్రస్తుతనిర్ణయమునకు పాలకుల సభినందింపజాలము.

కలకత్తా కార్పరేషను: సత్యేంద్రుని గౌరవించుట

కొంతకాలముక్రిందట నిర్భాగవిముక్తులయిన భారతజాననసభ్యులగు సత్యేంద్ర మిత్రగారికి కలకత్తా కార్పరేషను అధ్యక్షులు స్వాగత మొసగియుండిరి. బెంగాలు నిర్భాగములపట్ల అసమృద్ధి జూపుటకును దేశభక్తుని గౌరవించుటకును అధ్యక్షులు గావించిరి. ఇందుకుగాను 437 రూపాయలు ఖర్చయ్యెను. ఈమొత్తమును మంజూరు చేయువిషయమై కలకత్తా కార్పరేషనుసభలో దీర్ఘచర్చ జరిగెను. స్వరాజ్య పక్షేతరులును, యూరప్షియను సభ్యులును ఖర్చును భరింపనూడదని వాదించిరి. కాని తుదకు స్వరాజ్య పక్షమువారి పట్టుదల నెగ్గెను. కార్పరేషను సభవారి వ్యయమును మంజూరుచేసి, తమగౌరవమును నిలుపుకొనిరి. ప్రాత కార్పరేషనువారు పాలకులను గౌరవించుటకు వేలకొలది రూపాయలను వెచ్చించినపుడు, దేశభక్తుని గౌరవించుట కీమాత్రము సామ్యము వ్యయపరచుట న్యాయమని, స్వరాజ్యపక్షమువారు వాదించిరి. ఇట్టి వ్యయము చట్టమునకు ప్రతికూలము గాదని, కార్పరేషను న్యాయవాది అభిప్రాయమొసగెను. స్థానికసంఘములు దేశసేవకులను గౌరవించుట కసీసధర్మ మగుటచే, దీనిని నిర్వర్తించుట ముఖ్యవశ్యకము.

బెంగాలుమంత్రులు

మహమ్మదీయసభ్యులు క్రొత్త బెంగాలు మంత్రులకు తోడ్పడజాలరని, కలకత్తాలో జరిగిన మహమ్మదీయసభ తీర్మానించినట్లుల నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. వీరి తీర్మానము ఆచరణలోనికి వచ్చుచో, నూతనమంత్రివర్గ మైనను చిరకాలము నిలువజాలదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు, ఎట్టి మంత్రివర్గముపట్ల నయినను ఒక్కరితినే ప్రవర్తించెదరు. మహమ్మదీయమంత్రి తమ కోర్కెలకు భిన్నముగ ఉద్యోగమును స్వీకరించినందులకు బెంగాలు మహమ్మదీయు లాగ్రహము జూపుచున్నారు. సర్ అబ్దుల్ రహీంగారితో జేరి పనిజేయనిరాకరించిన సర్ పి. సి. మిత్తరుగారితో, నూతన మహమ్మదీయమంత్రి చేరుట వీరి కష్టములేదు. ఇట్టి సందర్భముల గాంచిన ద్వంద్వప్రభుత్వము నేతీరున నయినను కొనసాగించుటకు లిట్టను ప్రభువుగారు చేసిన ప్రయత్నములకన్నను, క్రొత్తగవర్నరుగారు

చేసెడి ప్రయత్నములు ఎక్కువ విజయము గాంచునని నమ్మ వీలులేదు.

సహసమా?

కింగ్సుబరీ యను క్రైస్తవచార్యుడు, ఏనుక్రిస్తు బాప్టిసము అయినప్పటికీ పరిశుద్ధుడయ్యెనని చెప్పినందుకు, వారిని ఉద్యోగమునుండి సస్పెండుజేసిరి. ఇటీవల జరిగిన క్రైస్తవసంఘసభలో కింగ్సుబరీ గారు తమ యభిప్రాయమునకు జర్రును, అమెరికను పండితులవాక్యముల నుదాహరించిరి. కాని, క్రైస్తవసంఘమువారు వీరిసమాధాన మంగీకరింపనందున కింగ్సుబరీగారు రాజీనామా నీయవలసి వచ్చెను. అమెరికాలో క్రైస్తవచార్యులొకరు డార్విను పరిణామసిద్ధాంతము నామోదించినందులకు శిక్షింపబడిరట. స్వల్పాభిప్రాయభేదముల నింకను క్రైస్తవసంఘమువారు సహించుటలేదు. ఇట్టిస్థితిలో ఇతర సంఘములవారు అసహనపరులని క్రైస్తవులు నిరసించుట వింతగ దోషకమానదు.

చమకలాల్ గారి ఇంటిసోదా

భారతజానన సభ్యులగు చమకలాల్ గారి ఇంటిని సోదాచేసిన విధము సక్రమముగ కనుపింపదు. చమకలాల్ గారు చెలిపిన వివరములు వింతగలిగింపకమానవు. పోలీసువారు సర్పివారంటు లేకుండనే వీరి ఇంటిని సోదాజేసిరి. తాళము బ్రద్దలు గొట్టి లోపల ప్రవేశించిరి. పోలీసువారి కేమియు చిక్కలేదని చమకలాలుగారు దెలుపుచున్నారు. ఏమియు దొరకకున్నను తుదకు రెండుకు శానంపిన పొత్తము దొరికినట్లుల పోలీసువారు ప్రభుత్వమునకు చెలిపిరిని చమకలాలుగారు సూచించిరి. ఇట్టిస్థితిలో చమకలాలుగారి ఆరోపణ తెలివరకు నిజమో విచారించి సత్యమును కనుగొనుట పంజాబు ప్రభుత్వమువారి ధర్మము.

మతధర్మాదాయచట్టము: కళావంతులు

మతధర్మాదాయచట్టమును సవరించునపుడు కళావంతుల కష్టములు తొలగునట్లు ప్రయత్నించెదమని, మంత్రిరంగ నాథమొదలిగారు పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో జెప్పినట్లు, మా ప్రతినిధి తెలుపుచున్నాడు. కళావంతుల సంఘమున కీవాగ్దానము సంతస మొనగునని నమ్మెదము. చట్టము నేరీతిని సవరింపవలయునో, కళావంతులసంఘమువారిదివరకే తెలిపియున్నారు. దేవదాసీల కిచ్చిన యీనాములను నేరీలుగ జేసి, వారు తమ జీవితములను చక్కబెడుకొనుట కవకాశమిచ్చుట, మంత్రిగారి ముఖ్యధర్మము.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము: గౌ. రంగనాథ మొదలిగారు

ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానము శాసనసభలో చర్చకు వచ్చినపుడు మంత్రి రంగనాథ మొదలిగారు సుముఖులయ్యి, తాటస్థ్యము వహించిరి. ఇందుకు కారణమేమని ఇటీవల తెలుగులో ప్రక్షింపగ, ఇతరప్రభుత్వసభ్యులు ప్రతికూలముగ నుండుటయే కారణమని మంత్రిగారు సమాధాన మిచ్చిరట. మంత్రిగారు అవలంబించిన వైఖరినిచూచి మేము చర్చింపదలంపలేదు. కాని ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానముక్రింద మంత్రి తెలివైన నిస్సహాయుల చూపుట కిది యొక నిదర్శన మని చెప్పవచ్చును.

విదేశవార్తలు

రైలు వడి

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 27:—ఇంటివరకు లండన్ నాన్ థ్రీస్టర్క్ ట్రైన్ల సర్వీసు న్యూకాస్టిల్ నుండి లండన్కు 269 మైళ్లు పోవు చుండెను. లండన్ ప్రింట్స్ లోన్ గ్రేటు బ్రెస్టర్క్ రైలు 225 మైళ్లు సర్వీసు పోయెను.

ఇప్పుడు క్రొత్తగా లండన్ మిడ్లెండు స్టాచిరైలు సర్వీసు కార్మికులు నుండి లండన్కు 299 మైళ్లు పోయెను. స్టాచిరైలు నుండి రాను పోను ప్రతిదినము గంటకు 52 మైళ్లు పయనము చేయుదురు.

బ్రిటిష్ ప్రతివర్తకుల సభ

తీర్మానము తీలలేదు

లండన్, సెప్టెంబరు 27:—నిన్న మరల ఒకడుగులకు వాగ నూలు సభయ్యువారు సమావేశమైరి. మూడు గంటలు చర్చించి ఆ ప్రతిపేషి. సభకు బుధవారము మరిల సమావేశమైనది.

సీనియర్ ముస్లిం లిసిగారికి

పుత్ర సంతానము

రోమానో నామకరణము

రోమా, సెప్టెంబరు 27:—సీనియర్ ముస్లిం లిసిగారికి స్వగృహమున కొడుకొకడు పుట్టెను. 'రోమానో' నామకరణమున తేనెదయి.

స్వయంసేవలో మోటారు పోలీసులు

మ్యూచిడ్, సెప్టెంబరు 20:—మ్యూచిడ్ నుండి ఇరవయ్యే ప్రత్యేకముగ మోటారు బుడ్ల పోవుటకు 250 మైళ్లు పొడవు 40 అంగుల వెడల్పుగల మార్గమును వేయ నిశ్చయించిరి. మ్యూచిడ్, వెలంకా, గిజ్జి ఓండి వరకు వేయుటకు ఆలోచించుచున్నారు. ముమ్మారులకు మ్యూచిడ్ ఇరవయ్యే మైళ్లు 125 మైళ్లు పోవలెను. వయనముగూడ అయిదుగంటలు తగ్గును. ఒక్క డేరోవు బుడ్లకు 5 గంటలు కలిపినప్పుడు. ప్రయాణించి లాన్ గొంపో బుడ్లకు 8 లేక 10 గంటలు కలిపివచ్చును. ఈ మార్గము బాగుపడెనప్పుడు లూర్రీకుగల 24900:000 సిసిటన్ (నాణెములు) అగునది అంచనా వేసిరి.

జర్మన్ వైమానికుడు బగ్దాదు చేరెను

బగ్దాదు, సెప్టెంబరు 20:—జర్మన్ వైమానికుడు కొనెక్ గారు బగ్దాదు చేరెను.

ఫ్రాన్సులో కిమ్యూనిస్టులకు శిక్ష

పారిస్, సెప్టెంబరు 27:—పారిసులో సైనికులకు తిరుగబడు, డిని క్రెకెంచెరిని కిమ్యూనిస్టు పార్టీ మెంబరు పభ్యలకు కఠిన శిక్షలను విధించిరి.

లీజెను వైమానికుడు

రోమును వెర్మననుండి పోవు వాతావరణము ప్రతి గంటకుగల నుండుటచే రేపిడగర్ల దగవలసినట్టెను.

పోలీసు కాన్స్టేబులును జంపుట

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 27:—రాత్రి మోటారు బండి పోవు చుండుగా లాన్ ఆండులో నున్న వా క్రాడికి పోవుచున్నారని యిరువయ్యే సభయ్యులను ఆ పోలీసు కాన్స్టేబులును బండి నుండి నెత్తివదిలించి తుపాకీతో కాల్చెను. హంతకులను వెదకుచు న్నారు. కల్చర్, ముస్కా, డెవిలోను, ఇతర వాళ్లును వెబ్బులు తెలిపెను. వీలువు ప్రకారము, సెప్టెంబరు చేతితో పట్టుకొని పోరాడటం కష్టమయినట్టెను, పొందెను.

రాష్ట్ర నరకాచారపున కేగుట

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 27:—యూరపు రాజధానిలను జూదులకు డిలెయర్ ప్రారంభములో ఆఫ్ఫెరా రాజ ఆఫ్ఫెని పోను నుండి బయలుదేరునట. బంధువుల గూడ పోవునట.

ఫ్రాన్సులో రైల్వేను ధ్వంస మొనర్చుట

రైలుగట్టిన బాంబులు కనిపించుట

సకోగంజెట్టి యభిమానుల కృత్యమునుట
లండన్, సెప్టెంబరు 28:—పారిసులో రైల్వే వినాశ నము భయంకరముగ నున్నది. బాంబులను క్రేస్త్రీ రైల్వేను తగల జెట్టుచున్నారు. ఆమెరికను సైనికులు మొత్తము ప్రక్క పోవు చుండ బాంబులను రైలును గ్రమము తెట్టిరిగాని ఆవి ప్రేలలేదు. లేనిచో ఆమెరికను సైనికులును రైలు మునుపుకే వుండినట్టె. ఈ ఘాతములు సకోగంజెట్టి యభిమానుల మున్నగురు.

సెర్బియాలో తుపాను-గొప్పకృత్యము

బెల్గ్రేడ్, సెప్టెంబరు 27:—బెల్గ్రేడ్ లో గొప్పకు పాను విడగండ్లకు పాను బుట్టుచే గొప్పకృత్యము గల్గెను. చెల్లు మొదలంట కూలినది. ఇంటికప్పు తెరిచి పోయి.

ఫ్యాక్టరీ హాగ్ బుట్టు, రోమును కాల్చి ముద్రాకృత్యము విరిగిపడి పోయినది.

సర్ ప్రాన్సిస్ హార్మన్ గారు బార్ని సార్వభౌమునితో మాట్లాడెదరు.

గంటకు 114 మైళ్ల కంటే ఎక్కువగా వీయింగ్ బండి ని మార్చుచు మారెలు కరిలావుగాను నడిపించెదరు.

అమెరికను కప్తాను క్రూరకృత్యము

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము జారీచేసిన విశ్వసనీయమోపుట
రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 27:—యూనైటెడ్ స్టేట్స్ ఫెడరలు జ్యూరీ నాడు అమెరికను కప్తాను క్రూరకృత్యమును జూడ తేదని వదలివేసిరి. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునాడు అతన్ని సరి గాద నియు చాంబర్లకు గారిదగ్గర నన్ను సంగమమే ఇంకొక విధముగ నన్ను ననియు వివరమున్నట్టిది దెలుపవలెననియు యూనైటెడ్ స్టేట్స్ నారిని కోరిరి.

జాతీయమిత్ర అసంబ్ధి

అధ్యక్షుని ఆంతోపన్యాసము

జినీవా, సెప్టెంబరు 27:—సంవత్సరాంతమున తమపనులలో నిర్దిష్టముగ ఆయా కమిటీలు పనిచేయునటుల సామరస్యభావముతో ప్రతిఘటించునని పనివేసిరి. జినీవాలో జేసికొన్న ఏర్పాటులను ఎవరును తప్పించుకొనుటకు వీలులేదు. ఇదియే ప్రాపంచిక వికమత్యమునకు జాతిసమితి చేసిన యుపకారము.

పత్రికావ్యాఖ్యలు

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 27:—సంవత్సరాంతమున తమకు కేట్రువులయ్యుపద్రవ ముండుననికొనువారు మధ్యన ర్తి ఒడంబడిక లను అలంబించవచ్చునని డాక్టరు న్యాన్ గారు నూదించిన తీర్మానము ఎంతయు బాగున్నదని బ్రిటిష్ పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. దీనినిబట్టి అసంబ్ధిచర్చలు సామ్యముగ జరిగినవని గ్రహించవలె ననుచున్నవి. అందరును చాంబర్లకు గారి యుపన్యాసము నచ్చినది. జాతిసమితి నుండా ప్రాపంచిక శాంతిని ఆభివృద్ధి చేయుటకు (బిలును గత 9 సంవత్సరములనుండి పడిన శ్రమను సరిగా ఆమోదించలేదని కొందరికి సహజముగ కోపము రావచ్చును. జాతిసమితి పుట్టినప్పటినుండి బిలును చేయాలని నొసగుచు నేయుండెను. సర్వవిధముల బిలును ఎక్కువ బాధ్యతలను కావలసిన నెత్తిమీద వేసి కొన్నది. క్రొత్త బాధ్యత సంగీకరించి ప్రాతీవాటిని వదులుకొన అన్యములేదని బిలు ననుకొనుచున్నది.

జాతీయమిత్ర సభ ముగియుట

ప్రతినిధులు ఇంటికే బయలుదేరిరి

(ఆంగ్లపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, సెప్టెంబరు 29:—జినీవా వార్తల్ని దెలుపుచున్నది:—జాతిసమితి సభ పూర్తి అయినది. ప్రతినిధులు చాల ఘంధి ఇంటికే బయలుదేరుచున్నారు నేడు.

వైమానికాశయము

దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వము

(ఆంగ్లపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

డర్బన్, సెప్టెంబరు 20:—టాంగాలుదగ్గర దర్బనుకు 80 మైళ్లు దూరములో వైమానికాశయమును నిర్మించుటకు సామాజ్య వైమానికసంఘముతో యూనియను ప్రభుత్వము వారు ఒడంబడికను చేసికొనిరి. ఇవల గొప్ప వైమానికాశయము నెలకొల్పబడును.

జర్మన్ వైమానికుడు

(ఆంగ్లపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

బగ్దాదు, సెప్టెంబరు 23:—బగ్దాదు చేరుటకు ఆలస్యము తురుష్కుల మార్గమును గూర్చి చెప్పిన సంగతులే కాని వేరొందుకాదనిరి. మట్టు తిరిగి పోవుచుండు జెప్పిరి. తురుష్కు రాష్ట్రములో కొన్ని చోట్ల విదేశీ వైమానికులు రాగూడదను నభిప్రాయముతో తురుష్కులు ఇట్లు మట్టు తిరుగుడు మార్గమును జెప్పియుండుననియు గురువారము యుద్ధముననే బగ్దాదు నుండి బయలుదేరి కరాచికి సరాసరిగ పోవలెనని యున్నదనియు జర్మను వైమానికుడు కొయిగుగారు చెప్పిరి.

ట్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్

జనరలు కవున్సిలు సభ

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేతగవు

ట్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెసు జనరలు కవున్సిలు సభలో బెంగాలు నాగపూరు రైలు తగవుల గూర్చి ప్రమేయము కలుగ జేసికొనవలెనని అభిప్రాయత రైల్వేసంఘమువారు ట్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ జనరలు కవున్సిలుకు తెలిపినవని లండన్ తెలివార్త దెలుపుచున్నది. ఈ విషయమై విచారణ సమితుకు నిశ్చయించిరి. రానుబారములకు జరిపి సఖ్యతకొరకు ప్రయత్నించవలెననియు దానివలన పరిశ్రమకు శాంతికలుగని యు డెకలగురుగారు చెప్పిరి. ఇతడు ఎడింబరోలో జరుగు ట్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడెను. శేతపనివాండ్ర జాతీయసంఘాత్తు డిటెడు.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

ముఖ్యముగ ముసల్మానుల కవనరము

భియదోరు మారినకొగారి యభిప్రాయము

హైందవ ప్రాతినిధ్య మెక్కువగా నుండుట

ప్రమాదకరము

లండన్, సెప్టెంబరు 27:—మార్క్సింగ్ పోస్టు పత్రికలో భియదోరు మారినకొ గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

డిల్లీ పథలోను, శాసనసభలయందును ముసల్మానులు తమ ఆశయములనుగూర్చి భయపడుచున్నారు. అందుచే ముసల్మానులకు సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మవసరము. బ్రిటిష్ పార్లమెంటు వారు రాజ్యాంగవిధానమును గూర్చి ముసల్మానుల ప్రాతినిధ్యము నెత్తివేసి హిందువుల దాక్షిణ్యమునాడ ఆధారపడుటలు చేయవచ్చును. పంతు అహ్మదుఖానుగారు, సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభలో సభ్యుడు డెయిలీ టైమిగ్రాఫు పత్రికలో ఇట్లు వ్రాసెను:—బ్రిటిష్ పార్లమెంటు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును ప్రవేశ పెట్టుటకు పూనుకొనిరి. ఇండియాలో అధికసంఖ్యాకులు ఇది అవసరమునుచున్నారు అది లేనిచో వారి ఆశయములకు గతిలే దనుచున్నారు.

బాంబాయిలో మద్యనిషేధము

ఎక్సైజు శాఖా మంత్రిగారు సతంజిల్లో మద్యనిషేధవిధానము ప్రారంభించెదనని వార్త యింకను రూఢికాలేదు. మంత్రిగారు రా|| బ|| కేలు, బి|| వి|| బాధ్యుగావత్తోను మదరాసు మద్యరష్ట్రముల ఎక్సైజు మంత్రిలతోను జిల్లావారిగా నిషేధవిధాన మనుసరించుటగూర్చి సలహాదించుచున్నారు.

(శ్రీ ప్రెస్)

వికమత్యమహాసభ

(నిన్నటి తేదీ నాడు)

హిందువుల సూచనలు

హిందూసభ్యులపక్షమున దివానచదుగారు కొన్ని సూచనలుగావించిరి — జంతువధకాల యందు మాత్రమే గోవధజరుగవచ్చుననియు, బలికి గోవులను తీసుకపోయినప్పుడు యెట్టిఉత్సవముగాని యూరేగింపుగాని జరుగగూడదనియు, ఆవుమాంసము యెద్దమాంసము అమ్మబతుకొరువారికి లై సెన్సుల నివ్వవలెననియు వాదనూచించిరి. మహమ్మదీయసభ్యులు యీ సూచనల లంగీకరింపక మరుసటిదినము యాదినవసూచనలను గావించిరి. సంఘ బలముసానిక సంఘముల తీర్మానములు శాసనములు కొద్దొకతైరువులనుసరించి గోవధను ఆపవచ్చునని హిందువులు ఉద్దేశింపగూడదు. రహదారులకు దూరమున ప్రదేశములందును జంతువధకాలందును గోవులను బలియిచ్చుటకు మహమ్మదీయులకు సంపూర్ణాధికార ముండవలెను. బలియిచ్చుటకై గోవులను రహదారుల యందు ఉత్సవముతో తీసికొనిపోవు అధికారము మహమ్మదీయుల కుండవలెనుగాని వారు సాధారణముగ అట్లుచేయుగూడదు. ఈ సూచనలపై చచ్చ ప్రారంభమయ్యెను. కేవలము జంతువధకాలందు మాత్రమే గోవధజరుగవచ్చుననియు యింట్లలో జరుపరాదనియు కేవల నాథుగారు పట్టుదలతో వాదించిరి. ఏ సంఘమువారైనను సరే తమకుతోచిన జంతువును బలియివ్వవచ్చుననియు, కాని గోవులను జంతువధకాలయందుమాత్రమే బలి యివ్వవలెననియు డా॥ కిష్టాగారు ఒక సూచన గావించిరి. మహమ్మదీయసభ్యులందరు యీ సూచనను ఆమోదించిరిగాని హిందువులుమాత్రము ఆమోదించలేదు. ఉత్సవములు జరుగగూడదనియు సూతనగరము తేర్చడినపుడు ఆ నగరవాసుల ఆహారము బడసియే మహమ్మదీయులు గోవులను బలి యివ్వవలెననియు సిక్కుల అనుకూలముగా ఆవసరమనియు పండిత మాలవ్యాగారు కొన్ని కఠినపరతులను సూచించిరి. మూడుదినములు యీ విషయమై చర్చజరిగినను యెట్టి రాజీతుదురలేదు. అందుచే యీ విషయమును గూర్చి ఆలోచించుటకు యీ దినవ పేర్కొనబడినవారు ఒక ఉపసంఘముగ నియమింపబడిరి. పండిత మాలవ్య, కేదరి నాథు డా॥ మూంజి, దివానచదుగారు దోలరాము, సర్దారు శర్మలసింగు, హాకిము అజ్జులుఖాను, అన్నారి, అబ్దులుకలాం అజదు, మహమ్మదాలి, కిష్టాగారు గోవులను బలియిచ్చుట మేళములను వాయింతులనున్నగు విషయములందు రెండుమతముల వారికిని మతభేదములనుసరించి ప్రవర్తించుటకు సంపూర్ణాధికార ముండవలెనని శ్రీ శ్రీవాసయ్యగారు సూచించిరి. గోవులను బలియిచ్చు విషయమున మహమ్మదీయులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము, మసీదులయెదుట మేళము వాయింతులు, హిందువులకు స్వాతంత్ర్యముండుట, సరసము రాజీతునియు, అప్పుడే రెండు సంఘములవారు తమ బాధ్యతలను గుర్తెగి యితరుల హక్కులను ఆవరించెదరని అశ్వంగారు సూచించిరి. ఈ సూచనను మహమ్మదీయులందరు అంగీకరించిరి. కాని హిందువులలో అధిక సంఖ్యాకులు యీ సూచన వర్జించుటకుగూడ అర్హ మున్నది కాదని వాదించిరి.

మసీదులయెదుట వాద్యములు

గోవధవిషయమై యెట్టిరాజీతుదురకబోయెను. మసీదులయెదుట మేళముల వాయింపెడి విషయమై మహమ్మదీయసభ్యుల పక్షమున మహమ్మదాలిగారు కొన్ని సూచనలుగావించిరి. రహదారులయందు మేళముల వాయింపదు ఉత్సవముల జరుపుటకు అన్ని సంఘములవారికి అధికారముండవలెను. కాని ప్రార్థన సమయములందు మాత్రము మసీదులయెదుట మేళమువాయింపగూడదని మహమ్మదాలిగారు సూచించిరి. మహమ్మదీయుల ప్రార్థనలు సాధారణముగ పావుగంటలలో మగియుననియు, అందుచే యీవధతుల యెవ్వరికి యిబ్బందికలుగదనియు వారు తెప్పిరి. ఈ సూచనలను సిక్కులంగీకరించిరిగాని హిందువులంగీకరింలేదు. ఈ సమస్య విషయమై తమసూచనల ప్రకటింపమని అధ్యక్షుడు హిందువులను కోరెను. దేవాలయములందును రహదారులందును మేళములతో ఉత్సవములు జరుపుటకు హిందూ సిక్కు సంఘములకు సంపూర్ణాధికార ముండవలెను. కాని ప్రార్థనసమయములందు మాత్రము డిల్లీ జామ్యామసీదు మున్నగు ప్రాచీన మసీదులయెదుట దేవతా ఉత్సవము లుండలేవు. ప్రమాదములు తలబడినచో భయముగల్గినచో ముందుగ అధికారుల శాసనమునకు బద్ధులై యుంపవలెను ఏసంఘమువారు గూడ స్వతంత్రించి శాసనమును ధిక్కరింపకూడదు. అని ఎస్. సర్వేగారు సూచించిరి.

మరల ఉపసంఘముల సమావేశము జరిగెను. ఈ సమస్యలగూర్చి ఓరుగల్లుజరిగిన సిక్కుల వికమత్యమహాసభ సమావేశమయ్యెను. మహమ్మదీయులు తమ యింట్లలో గోవుల బలికేసు గూడదనియు సూతనముగ నేర్పడు నగరములందు హిందువుల యొక్కయు సిక్కులయొక్కయు అనుమతి పొందియే గోవులను బలియివ్వవలెననియు, బలియిచ్చుటకు పూర్వము ఉత్సవము జరుగగూడదని హిందువులు పట్టుబట్టిరి.

ఈరీతిగా గోవధమగూర్చిన విషయ మేమియు నిర్ణయింపకుండనే ముగిసెను. గోవధమగూర్చిన స్థానిక తగవుల మాన్పుట కెన్నెన్నివిధానములు గలవో అన్నియుజూచి విచిరిమి. కాని హిందూసభ్యులలో యెక్కువమంది యీ తగవుల మాగొట్టుటనుగూర్చి విచారింపక అసలు మహమ్మదీయులవలగ గోవధమగూర్చునే తీసివేయజూచిరి

మసీదులయెదుట వాద్యములు

సెలెప్టెమిటీయందు యీ విషయముగూడ నేమియు ఒడంబడికకుదురలేదు. సెలెప్టెమిటీవారి రిపోర్టును జనరలుకమిటీకి అధ్యక్షుడు అందజేయుగ నే డా॥ మూంజిగారు యాదిన తీర్మానమును ప్రతిపాదించగా హిందూసభ్యులుబలపరచిరి:— గోవధ, మసీదులవద్ద వాద్యములగూర్చి హిందువులవాదమును మహమ్మదీయుల వాదమును సముగమిటీవారు అతివాగ్రత్తగ విచారించిరి. కొన్ని అంశములందు ఒడంబడిక కుదురవచ్చును. కాని సులభముగ ఒడంబడిక కుదురని అంశములు కొన్నిగలవు. కావున ప్రధానసంఘమువారు వేరొక అనుమతిపైన సమయమున నెలరోజులు గడచినపిమ్మట సమావేశము కావలెనని ఉపసంఘమువారు శిఫార్సుచేయుచున్నారు.

హిందూనాయకులచర్చను ఖండించుట

సభలోని హిందూసభ్యులు ఉద్దేశపూర్వకముగ ఒడంబడికకు సహాయపడు ముఖ్యులగు పెద్దలను వదలి ప్రత్యేకముగ నొకతరగతివారి నే కమిటీసభ్యులగ నియమించిరి. ప్రధానసంఘమునుండి తొలగించి అంతకన్నతక్కువ వారిని నియమించిరి. సభలోపాల్గొనిన హిందూనాయకులు యేకాగ్రణముచేత నోగాని మహమ్మదీయ నాయకులతో ప్రైవేటు సంభాషణలకు ఆహ్వానింపగా రాలేదు. ఉపసంఘసమావేశముల కై నను ఆలస్యముగ వచ్చుచుండిరి. దీనిబట్టి ఒడంబడిక కుదురుటగూర్చి వారంతపట్టింపుగ లేరని తోచుచున్నది. వారు హాజరయినసభలలో వారుదాసిన అభిప్రాయములగూర్చి వారినూచనలే యున్నవి. కాని, మేము వేరుగ నేమియు జెప్ప నవసరము లేదు.

సభ వాయిదావేయుట

ఇట్లుంటే మహమ్మదీయసభ్యులకు డా॥ మూంజిగారి తీర్మానము గూర్చి ఉత్సాహము లేమండదు. హిందూనాయకులు వైఖరిని మార్చుకొనవలెనని యెట్టి రాయబారములు జరిపినను లాభములేవు. కాని యీసభ విఫలము గాగూడదని మాత్రము మహమ్మదీయులు వాంఛించుచున్నారు. కావున మహమ్మదీయసభ్యుల కాకాభంగము కలిగెను. ఇకముందు మరల యీ సూచనలనేగావించి అంగీకరింపగోరుటకై తమకు హిందువుల హావ్యోచించినచో అంగీకరింపజాలమని చెప్పుచున్నారు. హిందువులు వేరుగ నేమియు సూచనలు గావించినయెడల వారి ఆహ్వానమునంగీకరించి, మర్యాదగ ఒడంబడిక కుదుర్చునపుడే ముతో జాగ్రత్తగవిచారించుట ఏమృదు యాదినతీర్మానము అంగీకరించబడెను. — “ఈసభ ముగింపబడెను. ఈ దినవపెద్ద మనస్సులందరు యేకగ్రీవముగ కోరెననో ర వారములలోపున జిన్నాగారు మరల వికమత్యసభను సమావేశపరచెదరు:— మాలానా అబ్దులు కలాము అజదు, హాకిము అజ్జులుఖాను, డా॥ అన్నారి, మహమ్మదాలి, డా॥ కిష్టాగారు, పండితమాలవ్యా, లాలాలజపతిరాయ్, డా॥ మూంజి, రాయీకేదారవాద్, జనురామదాసు, సర్దారు ఉజ్జులసింగు. ఈశాపుగ హిందువులను మహమ్మదీయులను తమతగవులకు స్థానిక శక్తి బోర్డుల ద్వారా పరిష్కరించు కొనుటకు ప్రయత్నింపవలెను. ప్రమాదములు తలబడినచో భయముగల్గినచో ముందుగ అధికారుల శాసనమునకు బద్ధులై యుంపవలెను ఏసంఘమువారు గూడ స్వతంత్రించి శాసనమును ధిక్కరింపకూడదు. అని ఎస్. సర్వేగారు సూచించిరి.

సభ ముగియుటోపున ప్రధానసంఘమువారు తీర్మాన రూపమున యాదినవ పేర్కొనెను గావించిరి:— “ఈసంఘము నియమింపబడిన పిమ్మట అనేక సాంఘిక కొట్లాటలు జరిగినందున యీసభవారు యంతయు చింతించుచున్నారు. అందువలన అనేకమంది హిందువులు మహమ్మదీయులు ఛనిపోవుట

ఆస్తులు పోవుట మున్నగునవ్వములు కలుగుచున్నవి. (ప్రజలు నానుటలును యికముదిట్టి కొట్లాటలు జరుగవలెనని స్వమతస్తులవారిని హెచ్చరించుటయు, ఎంతటి ఉద్దేశము కలిగినను వ్యాప్యమున గడంగరాదనియు బోధచేయువలెననిగా యీ సభవారు కోరుచున్నారు. తగవుల పరిష్కరించి అల్లగులు జరుగవలెనని ఆచార్యవ్రత ప్రబలజేయుటకు స్థానిక సంఘములను స్థాపించవలెను. (అ. వె.)

బి. ఎ. రైల్వేసమైక్యము

యానియనువారి తీర్మానము

ఖర్గపూరు, సెప్టెం 28:— సుమారు 12 కేలపంది వి. వి. గిరిగారి అధ్యక్షతక్రింద నిన్నను ఆత్మవసరసభ జరిపిరి. రైల్వే అధికారులు వెంటనే వెడలగొట్టునున్న ఛనివాండ్లకిచ్చిన నోటీసులు తొలగించి వారి యిబ్బందులగూర్చి విచారించుకొనుచో సమైక్యట్టుటకు నిశ్చయించిరి.

రైల్వే అధికారులకు సమైక్యగూర్చి యింకను యానియను ఆఫీసువారెము తెలియలేదు.

సంతకగాచ్చిలో 28 వ తేదీ ఉదయము గిరిగారి ఆధ్యక్షతక్రింద సభజరిగెను. గిరిగారు కార్యపూర్వము ఉపన్యసించిరి. పనివాండ్లను వెడలగొట్టు పద్ధతిని నిరసించుచు యానియను అధికారులు సమైక్యట్టులెనని ఉత్తరు చెప్పకుడేయుచురాయని వేచియున్నా మని పనివాండ్లుజెప్పిరి. అత్యంతఉత్సాహము చెలరెగినది. (ఫీ. వెసు)

సంస్కృతభాష నభ్యసించువారలకు

మందితరుణము

సంస్కృతభాషను సంపూర్ణముగా నభ్యసించుటకు నీ ప్రాంతమున దగు వనతులు లేనందువలన నట్టి లోపములను పూర్తిజేయుటకునై చాలకాలమునుండి ప్రయత్నించుచు నేటికి నెరవేర్చినాము. అదిన్ని మహాత్మాజీ యజ్ఞానుసారము పల్లెటూరులయందే నిట్టి విద్యావ్యాపకము చేయుట ముఖ్యావసరమని తలచియు మహారాజరాజశ్రీ రేపల్లె తాలూకా తహశీలుదార్లుగారు శ్రీహక్ పన్నాచ రామకృష్ణగారి విప్రుభావముల విమర్శించియు శ్రీ ధర్మాదాయ బోర్డువారి చేయూతి నందియు గుంటూరు జిల్లా రేపల్లె తాలూకా ముత్తుపల్లి అగ్రహారమున శ్రీ సీతారామస్వామివారి దేవస్థానముతరపున సంస్కృత పాఠశాల నొకదానిని నెలకొల్పి అందు ప్రాచీన నవీనపద్ధతుల కనుసూచునటుల కావ్యనాటకాలకార సాహిత్యకృతీదాంత వ్యాకరణములు పాఠములు గరపబడుచున్నవి. ఇప్పుడు సూతన ప్రజాళిక నవసరించి తర్క శిరోమణి వ్యాకరణ శిరోమణి సాహిత్యశిరోమణి విద్యాక మొదలగు పట్టపర్తితులకు తయారు చేయుటకునై విప్రులప్రయత్న మాచరించి కాలేజిగా మార్చుచేయుచున్నాము. ఉన్నత కక్ష్యులు (అనగా) శిరోమణి విద్యాక వగైరాలను చదువువారలకు భోజనసౌకర్యములన్నా చేయబడుచున్నా; గాన నీ పాఠశాలయందే వారివారి కనుసన్న మైన యాగమపాఠములన్నా కక్ష్యవిధాన మేర్పఱచి తనభిజ్ఞులచే గరపింప ప్రయత్నిములు జేయుచున్నాము. త్వరలోనే పూట్లు కాగలవు. చదువరుల కింకములముగా విశేషకరించడ మేము నగా 1928-వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 1 తారీఖులో గా సాహిత్య శిరోమణి తర్క శిరోమణి వ్యాకరణశిరోమణి విద్యాక వగైరాయున్నత కక్షుల జరుపగోరు వారలు దరఖాస్తులు పెట్టుకోవలెననిది. మేము నిర్ణయించుకున్న సంఖ్య పూర్ణమైనచో నంగీకరించబడవు గాన సదరు కక్ష్యులయందు ప్రవేశించువారలు వెంటనే దరఖాస్తులు పెట్టుకోవలెననిది.

యో. వెంకటప్పలాచార్యులు,

శ్రీ సీతారామ సంస్కృత పాఠశాలా కరస్పాండెంటు రేపల్లె తాలూకా, ముత్తుపల్లి అగ్రహారము, నిజాంపట్నంబాష్ట.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రు 0-4-0 వి. పి. సహా 0-7-0
ఈ కాటుకను విడువక కొద్దిదినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుసికట్టులు, కంఠంఅంటుకొనుట, కంటి దురదలు, కంఠ ముసక లు మొదలగునవి మానును. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుకమాత్రమే యుండును.
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

మేయోకన్యయొక్క వ్రాతలను

ఖండించుట

చన్నపురి శ్రీనివాసరావు

సంఘ సంస్కరణావళ్యకత

అమెరికన్ దేశపు యువతి మేయోకన్య "భారతమాత" యను పేరిట భారతీయులను మానవహక్కులను వ్రాతలను వ్రాసినందులకై ఆపుస్తకమును ఖండించుటగానూ చన్నపురి భారత శ్రీనివాసరావు యొక్క నిన్నటి సాయంత్రము తిరువోక్కేటి హిందూ ఉన్నత విద్యాలయమునందు దొంగపరిచిగెను శ్రీనివాసరావు నువ్వులపట్టికగానూ పరిచిగెట్టవలసింది. శ్రీనివాసరావు లక్షణముల పరిచయించిరి.

అన్యాయములు

శ్రీనివాసరావు ప్రభుత్వమున ముఖ్యము మేయోకన్య అమెరికన్ దేశపు యువతి భారతదేశమున కరుదించి కొలదిమాసముల తీరేమున సంవత్సరమునప్పటికి అసమగ్రములైన భారతీయజాతిని, ముఖ్యముగ హిందూసంఘమును ఖండించినందులకై ఆమె వ్రాతలను తిరిగి ఖండించుటకై నాటి సమావేశముగావించుటదేవని పేర్కొని. ఆపుస్తకము భారతదేశము యొక్కగాని, భారతీయులయొక్కగాని నిజపరిస్థితుల తెలియజేయునది యుక్తానుభవములతో యువజన దృష్టిని ఆకర్షించుటకై, గ్రంథములను పాఠశాలలు, అన్యాయములతో నిండి తీర్చిదిద్దినందులకై యున్నది. ఆమె వ్రాసిన వ్రాతలన్నింటిని గాంధీగారిని, ల. జ. ప. తి. రా. య. గ. గారిని, బా. గూ. గ. గారిని ప్రచురించుట జూపుచున్నప్పుడు గావున భారతదేశపరిస్థితుల వెలుగున విడిచిపెట్టి కిక్కిరించుట గ్రంథమునందు నమృతము. కాని వానిపంథమును విడిచిపెట్టి జూచిన ఆమె వ్రాతలవాక్యములు అసంబద్ధముగ బలపరచినవి తెలియగలవు. ఈగ్రంథము అమెరికన్లు ఆంగ్లేయులు వివిధ విషయములను దీనివలన వారి మనములందు కలుగ గల ఫలితములను వివరించుటకై భారతీయులను తలచు పరిశీలనాత్మక చిరసాయన గ్రంథములందులకై, భారతీయుల నాగరికతభావములను ప్రచారము గావించుటకై వ్రాయబడిన గ్రంథము. అట్టి గ్రంథమునందు అసంబద్ధ భావముల నెల్ల ఖండించి నిజపరిస్థితిని వెల్లడిజేయునది పాశ్చాత్యులెల్ల భారతీయులయొక్క పెక్కు అపరాధముల గురించుచు అమెరికన్లు పరిపూర్ణమున భారతీయులను వారి స్వార్థముల నొసంగకుండుటకై అమెరికన్ దేశము ప్రయత్నించుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికాయందు భారతీయులను బహిష్కరించుచున్నారని వినిన అప్పటికే, కలముల కాలిగ్రామములను దుర్భర విషయములను గూర్చి గ్రంథమునందు సత్యము కొంత వ్రాయబడినది. అతిబాల్కరివాదములు, చాని ననుసరించు బలవంతపులుగూడ గలవు. శ్రీనివాసరావు విద్యయును వెనుకబడి యున్నాడు. సాంఘిక సంస్కరణము కావనమయ్యారా సంస్కరణము జరుగవలయు అవశ్యకము" అని పేర్కొని.

శ్రీ అచంట రక్తిని లక్ష్యపతిగారు

"మేయోకన్య తన పుస్తకమును విడిచినట్లు భారత శ్రీనివాసరావు వానిసత్యనిత్యమునను, పూర్వచారపర్యాయమునను, అజ్ఞాన, హిందూలను మునిగియున్నారని విషయము నిరూపించు అన్యాయము ఈ పత్రములకు లక్షించుచున్నాడు. భారతశ్రీనివాసరావు పరిపాలనాసంస్థలచే రజకీయముగ ఆంగ్లేయులకు సాంధ్యమునందు ఉన్నతస్థితి యొసంగబడియుండుటయే ఇందుల కొక నిదర్శనము భారతదేశమున ఆక్షరాస్యులకు సాంధ్యమునందు తమ వికే విజ్ఞానాభావము గానని మేయోకన్య వ్రాస్తున్నాడు. చానినంబు ప్రభుత్వ వాద్యమునందు సాంధ్యమునందును, దేశము కళాపరిశ్రమలను భారత శ్రీనివాసరావు విజ్ఞానాభావము, నైతిక సుగుణ సంపదను కలగజేసినది" అని శ్రీనివాసరావు ఉపపాదించుచు "భారతమాత" యను మేయోకన్యగ్రంథముపై వెన్నెయోచినవ్యవస్థల ఖండించు పుస్తకమునను, గ్రంథకర్త, వ్రాసిన దుష్టవాదములతో పెక్కు అన్యాయములగుననియు, చక్రవర్తి మొదలు చందాబానిసలను ఒక్క పట్టికై నను ఆమె విడిచిపెట్టినది. (గ్రంథకర్త) భారతదేశమునందు నాలుగు మాసముల మాత్రము యుండెను. ఇంతస్వల్పకాలములో ఒక బాతి మొక్క నిత్యములు తెలియజాలవు. మేయోకన్య ఈదేశముకు రాజకీయప్రచారానికి అరుదైనది. సాంఘిక సంస్కరణ

గ వచ్చియుండినందులకు భారతీయుల యాచనను సన్మానించి యుండెడివారు. బ్రిటిషురాజ్యమును సమర్థించుట కామెలైస్తవ కము మిగుల ఉపయోగకారి. రామల్ కమిషన్ భారతదేశమునకు రానున్న తేటి ఇట్టి పుస్తకము ఈసమయమునందు వెలువడుటలను ఆకమిషన్ యొక్క సమయము కళంకపరితములగు తేయుటను తోడ్పడును. కావనసభలవారా సాంఘిక సంస్కరణమునకు ప్రయత్నములు చేయుచుండు తెంతయు శుభప్రదము. హిందూమతమునందు మేయోకన్యయొక్క ఆసత్యవాదములను గురించుచు" అని పేర్కొని.

శ్రీమతి జయలక్ష్మీకుమార్

శ్రీనివాసరావు బుర్రవయస్సు ఈగ్రంథము భారతీయులపై గురిజేయబడిన హిందూలకు ఖండించునదియు, భారతదేశమునందు శ్రీనివాసరావు అధికముగ వ్రాయుచున్న భారతీయజాతిని గానున్న మతవిషయములందు మంచిజ్ఞానముగల వారనియు, రామాయణ మహాభారత గ్రంథముల పరిచయ శ్రీనివాసరావు గలవనియు, భారతీయులకు అభ్యున్నతికై ప్రయత్నము పాలుపడుచున్నారనియు, కవచిన కొలదిసంఖ్యములలో శ్రీనివాసరావు యభిప్రాయము బహిష్కరించు పేర్కొని.

శ్రీ సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు

శ్రీనివాసరావు బుర్రవయస్సు భారతదేశమునందు నిజము భారతదేశమునందు అభ్యుత్థానము గలిగించుకొను నవకాళములు లేకపోయినవియు, మేయోకన్య గావించిన అన్యాయవాదములను ఖండించునది ఆంగ్లేయులదేవని చెప్పి యోధుత్వముల గలవనియు, ఆంగ్లేయులతో పోరాడుచు భారతదేశ మేయోకన్యవలె లాభివాదములను నిత్యమునున్నదియు, భారతీయుల ఆంగ్లేయులకు తెలుసు నిపుణులగు గృహనిర్వహణము గావించుకొనగలరు. రాజ్యాంగసంబంధముల అధికారములతోడను సాంఘికకార్యములతోడను వారికి పరిచయములను భారతీయులకు రాజకీయముగ చాలవచ్చు లాసంగిపడియున్నది. ఈపుస్తకము భారతదేశమునందు నిరసించుచున్నది" అని పేర్కొని.

శ్రీమతి అంజులక్ష్మి తామరమ్మగారు

అన్యాయములను దురపరాధములను పట్టికొని భారతదేశమును సంస్కరింపవలసిన సాంఘికసంస్థలగునని శ్రీనివాసరావు ఆమె శ్రీనివాసరావు ఉపపాదించుచు అతిబాల్కరివాదములు మొదలు దురచారముల నావలించుచు తమ ప్రాచీన ఋషిసాంప్రదాయముల పోషించుకొనవలెను. కాని పాశ్చాత్యుల నన్ని విధముల ననుసరించరాదని పేర్కొని.

శ్రీమతి కజినపతిగారు

అతిబాల్కరివాదములు అన్యాయములందే సంతానమునకును బలవంతపై సత్యము దేవదాసీ ధా. ము సృష్టిచారమును చట్ట ప్రకారము నిషేధించుటకై కావనసభలందును ఆమె యందును కావనములు గావించవలసినవి. అను శ్రీనివాసరావు ఉపపాదించుచు 12 సంవత్సరములు భారతదేశమునందు నివసించి భారతీయులను భారత శ్రీనివాసరావు మేయోకన్యకంటె బాగుగ తెలిసికొనియుండినందు భారతజాతిని మేయోకన్య అన్యాయముల నన్నిచెసయు యుక్తములగు పరిణామములను మేయోకన్య గమనింపకుండుట విచిత్రమనియు అతిబాల్కరివాదములు ఉన్నతజాతులను దెబ్బవగ వ్యాపించియున్నదిగాని, జనసామాన్యమును దృష్టించియు, 10 కి విరుగుదు గల బ్రాహ్మణులందుమాత్రమే ఈ అచారము విడిచివేయుననియు, భారతజాతియొక్క భావభివృద్ధినిగూర్చి తమను మహాన్నతాశయములు గలవనియు, చట్టసహాయమున భారతీయులను సంఘసంస్కరణమును గావించుకొనగలవనియు పేర్కొని.

శ్రీ ఓ. కందనామిశెట్టిగారు శ్రీనివాసరావు సంస్కరణమునకు ముందుకువచ్చుటకు సంతోషము ప్రకటించి సంస్కరణమునకు ప్రాంత్యచారపరాయణు లొకవంకను, ప్రభుత్వము చేరకవంకను ప్రతిబంధకముగ నున్నారని పేర్కొని.

అన్యాయముల పరిణామములను చూచు అనిబివేంట్సు కజినపతి మొదలు పాశ్చాత్య వారీరత్నము లెండో భారతదేశమునకు మహాన్నతాశయములు గలవనియు మేయోకన్యవలె పాశ్చాత్యుల ఆపవాదులకు ఖండించుటకై ప్రభుత్వమును కడపటియనుకొనుననుభవ గాకయో మామిది.

పిదప పత్రికామంపడెను.

సినిమా, సెప్టెం 28:— బెంగాలు గవర్నరు బాక్సను దంపతులు నేడు కలకత్తాకు వెడలిరి.

రాజమండ్రి హిందూ

నాటక సమాజము

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు

పురదుర్ధారణ మొనరించుట

స్వస్తి శ్రీ ప్రభవవంశ రాజ్యయజ్ఞ కుడ సంచయి కనివారము (1-10-27) రాత్రి 9 గంటలకు రాజమండ్రి ప్రవక్తములలో "శ్రీకృష్ణాపకర్షణ పాతన" లో మ||రా||శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు "శ్రీ రాజమండ్రి హిందూ నాటక సమాజ పునరుద్ధారణ మహాన్నతాశయము" జరుపుచు. ఆసంస్థానము ఈకార్యక్రమము జరుగును. కావున నాటకకళాభిమాను లందరు ప్రయత్నము ప్రార్థించు.

కార్యక్రమము	సమాజ సభ్యులు
ప్రారంభ అభ్యర్థనము	మ-రా-శ్రీ ఓ.గంటి సుబ్బారావుగారు (బి.ఎ.బి.ఎల్. హైకోర్టు నేటికే)
	" కందుల వీరభద్రస్వామిగారు (ఎమ్.ఎల్.సి. బారిష్టరు)
	" భావరాజు వేంకటకృష్ణారావుగారు (బి.ఎ.బి.ఎల్. హైకోర్టు నేటికే)
అసనస్థికారము	" శ్రీ దేశోద్ధారకులు (అన్యాయము)
ఉపసభ్యులు	" చిర్రాపురి ఆత్మారామగారు (బి.ఎ.బి.ఎల్. హైకోర్టు నేటికే)
సాక్షాత్తులు	ప్రశంసాపత్రములు (బ్రహ్మశ్రీ కవిరాజ శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి కామ్యునిగారు (శ్రీకృష్ణ భారతకృత్తికర్త)
ఉపసభ్యులను-పుర కార్యదామహాత్మ్యము	" శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు
విజ్ఞాపనము	" శ్రీనివాసరావు నాగేశ్వరరావుగారు
ముగింపుమాటలు	" శ్రీ దేశోద్ధారకులు
కృతజ్ఞతాభినందనములు	" ఓ.గంటి సుబ్బారావుగారు (బి.ఎ.బి.ఎల్. హైకోర్టు నేటికే)
- అవిధి :— ప్రేక్షకులు యభ్యుత్థుల యుర్రగలపు, ఉత్సాహంతరము "ప్రతాపసింహ" నాటక ప్రదర్శనము, సం దర్శనసారముగ హాట్ గావును తీయుట ముందైనది జరుగును.

కృష్ణివేంటి నాగేశ్వరరావు.

కాకినాడ

(స్వకీయసభ)

మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 28:—నిన్ను 8, 15 వార్డుల ఎన్నికలు జరిగినవి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు ఓటులకు లెక్కలు చేసు చెప్పబడిన ఫలితములను బట్టి తెలియుచున్నది. 8 వ వార్డుకు ఇదివరకు ఉన్న మ్యునిసిపలు కాన్సిలరు శ్రీకాళేశ్వర వెంకట్రావుగారికి 71 వోటులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి బాగ్యవరపు లక్ష్మయ్యగారికి 68 వోటులు వచ్చినట్లున, శ్రీ వెంకట్రావు గారు మ్యునిసిపలు సభ్యుడుగా ఎన్నుకొనబడినట్లు తెలుపబడినది. 15 వ వార్డుకు నామినేటెను సభ్యుడుగా నున్న కాలెపు గంగయ్యగారు ఎన్నుకొనబడినట్లు తెలుపబడినది. ఆయనకు 60 వోటులు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థి ఎస్సెం మూయ్యగారికి 48 వోటులు 2 వోటు ఇతరవారు ఆయనకు తెలుపబడినది.

ఆంధ్రవాహిత్య పరిషత్తు

ఈ సంవత్సరపు పరిషత్ సమావేశము యానెల 20 న శేషిని జరుపుటకు వీలులేదనియు, అక్టోబరు 22, 23 తేదీల కని ఆ సమావేశముల బ్రగ్ధియందు జనాభానుసరియు తెలుపబడినది. పుయ్యారా జరిపించారుగారు పరిషత్తునికి య 2,500 లు పారితోషికముగా నిచ్చినది తెలిసినది.

అనావృష్టి-దెబ్బలంటలు

హైదరాబాదు (సింగం, సెప్టెంబరు 28:—కరుతాపపు య చేత జరుగించారు. అత్యంత మామ్రమున్నాడు. దెబ్బలంటలు పెరుగుచున్నవి. నూర్కా తన ముఖ్యులతో ఒక జరిపించారు నీటికై పోరాడడోగా పోలీసువారువచ్చిరి. 80 మంది అరెస్టు చేయబడగలరు. (పీ.కె.సుగ)

తూర్పు గోదావరిజిల్లా
రీ సెటిలుమెంటు

తూర్పు గోదావరిజిల్లా సంఘమువారిచేత తయారుచేయబడిన యాక్రిండిమహజరు తాలూకా గ్రామములలో సంతకము చేయబడుచున్నది.

మహారాజశ్రీ చెన్నపురి గవర్నమెంటు రివిన్యూ శ్రేక్రటరీగారి సముఖమునకు.

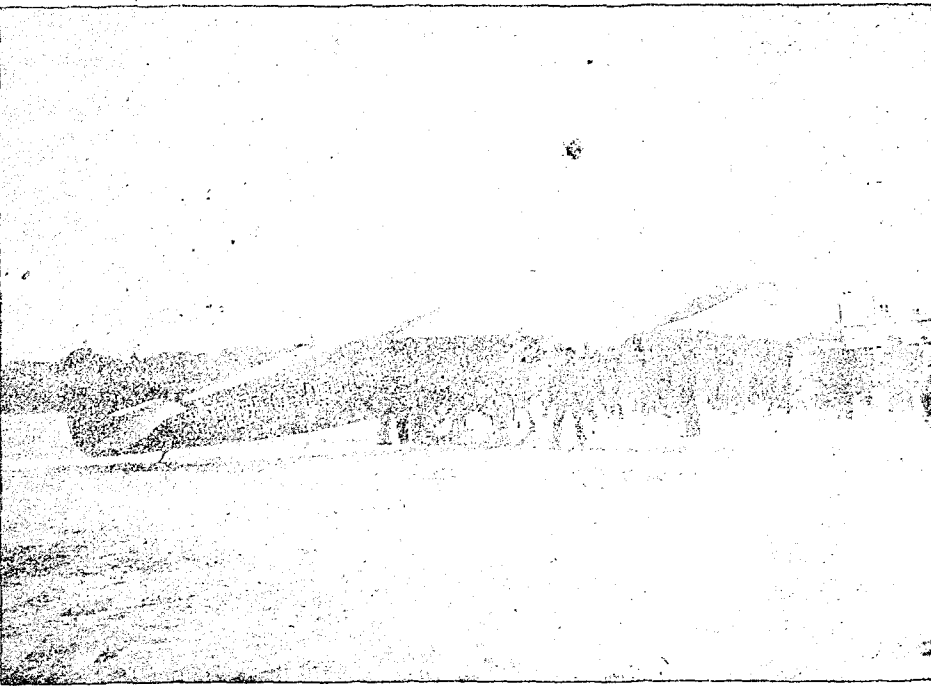
ముప్పది సంవత్సరములు అమలులోనుండు పద్ధతిని 1899 సం॥రమున కాంక్షను కాబడిన గోదావరిజిల్లా రీ సెటిలుమెంటు గడువు 1929 వ సంవత్సరముతో సమాప్తమగును. తిరిగి రీ సెటిలుమెంటు జరుపుటకు సర్వేసెటిలుమెంటు ప్లాట్లవారు కనవలసిన మూడు నాలుగేండ్లముండి యాజిల్లాలో పనిచేయుచున్నారు. ఈక్రాంతసెటిలుమెంటు రేట్లతబీసీలు తెలియబరచెడు స్క్రీమురిఫార్డు కొలదికాలముననే ప్రకటింపబడునని కడచిన ఆగష్టునెలలో జరిగిన చెన్నపురిశాసననిర్మాణభలో అడుగబడిన ప్రశ్నకు జవాబుగా దొరతనమువారు తెల్పియున్నారు. ఈసారి భూస్వామివర్గము, తరగతుల మార్పు మొదలగునవి లేక, కేవలము భరలనుబట్టియే నూటికి 18-12-0 ల ప్రాప్తికి మించకుండా ఉన్న రేట్లపయన హెచ్చింపునని తెలియచున్నది.

1909 సంవత్సరమున డిసెంబరు లెజ్జేషను కమిషనువారు 1919 సంవత్సరమునపార్లమెంటుజాయంటు సెలెక్షన్ కమిటీవారు భూమిపన్ను శాసనబద్ధమై యుండుట (లేదు స్కరము, అనెక్స్ కము అని స్పష్టముగా తెల్పియున్నారు. 1921, 1924 సంవత్సరములలో అట్టి నట్లముచేయుటకు ప్రయత్నములు జరుపబడినను 1924 సంవత్సరమున సిద్ధముచేయబడిన ల్యాండురివిన్యూ చిట్టు చిల్లు ప్రజానకులముగాను సమృతముగాను లేకపోవుటచేత, అట్టి ప్రప్రథముననే కాన్సిలు సభ్యులచేత నిరాకరింపబడినది. ఈసభ్యకాలమున తిరిగి అట్టిచిల్లు తయారుచేయు ప్రయత్నము ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టింట్లు కనపడదు.

కడచిన యెనిమిదియేండ్లలో యీరాజధానియొక్క భూమిపన్ను డెబ్బదితల రూపాయలవరకు పెరిగినది. ఇతర వ్యాపారములలోనున్న వారి స్థితి చక్కబడుచుండగా సామాన్య పురయితునకు తీవ్రము దుర్భరమై క్రుంగిపోవుచున్నాడు. కీన నోపాధికి కావలయు ప్రతినిస్తువుయొక్క గృహనిర్మాణ పరికరములు మొదలగు వానియొక్క విలువ కూలిపనుల కంటే దుర్భరముగ హెచ్చి కేవలము భూమినే నమ్ముకొని యున్నవాడు దినదినము హీనస్థితిలో పడిపోవుచున్నాడు. భూములు చీలికలై అన్యాయకాంతములై పట్టాదాతలసంఖ్య కృత్రిముగా హెచ్చుచున్నది. ఇండియాలోని అన్ని రాజధానులలోకన్న ఈ రాజధానిలో చామాపాయిని భూమిపన్ను కంటే పెక్కులు కంటే చాలా హెచ్చుగానున్నట్లు గవర్నమెంటువారి రిపోర్టులై తెలుపుచున్నవి. ఈజిల్లాలో డి. పి. డబ్ల్యు. వారు కుండకూముల పద్ధతి పెట్టినవిక్రయము పల్లపు న్యవసాయపుకాలమున 81వ ఆగష్టువరకు పొడుగించుటచేతను దొరతనము వారు ప్రకటించిన లెక్కలనుబట్టియే పల్లపుపంటలు సేరిసగము ప్రాప్తికి తగ్గిపోయినవని తెలియగలదు. మెరకభూములపంటలు విస్తారములై సమృద్ధిగాకాలనానము లేక తీసికట్టుగనున్నవి. మార్చి నెలలోపుకు రివిన్యూడిపార్టు మొంటువారు సమస్త పాదనములను సమీక్షించి జిల్లా ల్యాండురివిన్యూ డిమాండులో నాకిలేకుండ వసూలుచేయగలదున్నారన్న కారణమున రయితులు అనుమతిస్థితిలో నున్నారన దుర్భలాప్రాయము ప్రబలుట మా దుర్దృష్టహేతువు.

1926 సంవత్సరము ఏప్రిల్ 24 తేదీన యాజిల్లాలోని రయితులు జరిపిన ప్రత్యేక మండలసభలో నీ క్రింది రెండు తీర్మానములుగావించి దొరతనమువారికిని రివిన్యూభోధనకును పంపుకొనియుండిరి. (1) ప్రస్తుతము అమలులోనున్న రీ సెటిలుమెంటును కాశ్యతము చేయవలయును (2) కాశ్యత సెటిలుమెంటు శాసనబద్ధమునవరకు ప్రస్తుతము జరుగుచున్న సెటిలుమెంటు ప్రయత్నములను విరమించవలయును" ఈ ప్రార్థనలను ప్రభుత్వమువారు లేకము పరిపాటించలేదు. ఇది విచారకర విషయము.

ఉద్యోగీయులయొక్కయు ఇతరవ్యాపారములవలన ఆర్థిక సమకలవారియొక్కయు ఇతరులవద్ద కొలుపులోనున్న వారి యొక్కయు ఆదాయమున కొంతపరిమితివరకు కేవిధమైన పన్నులభారము లేకుండ ననుగ్రహించుచున్న దొరతనమువారు రయితులపట్లకూడ అట్టి సానుభూతిని చూపుట కర్తవ్యమని మేమే కాక మాపక్షమున పాటుపడుచున్న సంఘములవారును పదే పదే ప్రభుత్వము వారికి విన్నవించుచునున్నారు. ఆప్రార్థనలు

“వైదు ఆఫ్ డెట్రాయి”

అను విమానము న్యూఢాండులండునుండి బయలుదేరి క్రోయిడను చేరెను. అట్లాంటికు సముద్రమును ఆగకుండ దాటెను. (సెంట్రలు న్యూసు.)

పడచెంది బడుచున్నది. ఈజిల్లాలోని 87, 784వ పట్టాదాతలలో 76,778 మంది ఏబది రూపాయలు మొదలు రూపాయలలోపు పన్ను చెల్లించువారై యున్నారు. దొరతనమువారు తేల్చిన నికరలాభములో సగముభాగము వారు తీసికొనగా మిగతదానిలో నూటికి 10 రూపాయలవరకు సెస్సులక్రిందపాగా రయితున కెంత మిగులుచున్నదో సగమున అయిదుమంది జనముగల కుటుంబమురయితులంతస్వల్పముగా మిగులుచున్న ఆదాయముతో సంవత్సరముంతయు నెట్లుబ్రతుకగలదో దొరతనమువారికి తెలియని అంశముగాదు. వారు మీ దయకు పాత్రులు గారా? వారిస్థితి బాలిపుట్టింపదగినదాకా?

ఇండియాగవర్నమెంటువారికి చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారిదివరకు కొన్నియేండ్లముండి చెల్లించుచుండిరి 348 లక్షల రూపాయలకప్పము యీ సంవత్సరమునుండి మాపుచేయబడినది. ఈమాపుల శాశ్వతమనియే నమ్మదగియున్నది. ఇంతవరకు ఈరాజధాని ప్రభుత్వమువారు చెల్లించుచుండిన కప్పములోని యెక్కువభాగము రాజధాని లాండురివిన్యూలోనుండియే చెల్లింపబడుచున్నదగుటవలన, మాడుకోట్ల రూపాయలను పైగా ప్రభుత్వమునకు రాబడి యీసంవత్సరమునుండి మిగులుచుండుట వలనను రహితులపట్ల దొరతనమువారు దయను పానభూతిని ఆచరణమున మోపనగిన మంచితరుణము యిప్పుడు కలుగించినది. కావున నింతవరకు శాసనానుబద్ధము కాక ప్రభుత్వపు లక్ష్యములైన వాధారపడి యున్న యిప్పటికి సెటిలుమెంటు ద్యోలను నిలుపుచేయుటకు అవకాశము సమూహింపగల దని నుపయోగించుకొని ప్రజల సమరూపము చేయుటకు దొరతనమువారి కధికారము లేకపోలేదు. లాండురివిన్యూ శాసనము జేయుటనుగించి చెన్నపురి దొరతనమువారికిని యిండియా గవర్నమెంటునకును ఇప్పుడుతర్వాత ప్రభుత్వములు జరుగుచున్నట్లు 80-8-1927 తేదీన ఢిల్లీ ఇజిస్ట్రేటు ఆఫ్ఫీస్లో జరిగిన నాన్-గవడములవలన తెలియుచున్నది. అట్టిశాసనముచేయుటకు త్వరలో ప్రయత్నములు జరుగగలవని నమ్మదగియున్నది. భూమిపన్నునకు శాసనము గావింపబడినప్పుడు ప్రభుత్వపు టాదాయమునకు భంగములేకుండ పేరరహితుల యిప్పటికప్పుములు నివారణము లగుటకు ప్రభుత్వమువారును ప్రజాప్రతినిధులును గలిసి అనుకూలమున శాసనము గావింపుట నిశ్చయముగటవలనను, ప్రభుత్వమువారికి పరిపాలనమునకు గావలయు ధనము 165లక్షలరూపాయలు యిప్పుడు చేతబిక్కియుండుటవలనను. రీ సెటిలుమెంటు పనులునిలుపుచేయుటవలన నేవిధమగుపరిపాలనాసౌకర్యభంగము కలుగనేరదని మేము విన్నవించుకొన సాహసించుచున్నారము. మా ప్రార్థన నాలకించి మాజిల్లాలో ప్రస్తుతము జరుగుచున్న సెటిలుమెంటుపనులను నెలకు నీ నిలుపుచేయుచు, లాండురివిన్యూ ఆప్టును చెన్నపురిశాసననిర్మాణ సభవారు ప్యాసుచేయువరకు ప్రస్తుతము అమలులోనున్న సెటిలుమెంటురేట్ల అమలులోనుండగలవని తెల్పుచు సెటిలుమెంటు స్క్రీమురిఫార్డు ప్రయోగపనక్రరలేదని ఉత్తరపులు జారీచేయవలయునని వినయముతో వేడుచున్నాము.

(స్వకీయవిలేఖరి)

విద్యార్థిని బడివంతులు
అవమానించుట
విద్యార్థుల సమ్మె

అహమదాబాదు, సెప్టెంబరు 28—ప్రభుత్వకళాశాలలోని విద్యార్థులు తోడి విద్యార్థిని అవమానించినందుకు సమ్మెకట్టిరి. యిది తెలుసు ఇండియా ఇంపర్ఫెక్ట్ ట్రస్టు లిమిటెడు వారిచే ప్రభుత్వమువారు కేసుల దాఖలు చేయుచున్నారు.

సోవియటు ఆహ్వానములు

హజరతు మోహినిగారు వెడలుట కిష్టపడుట కాన్పూరు, సెప్టెం 28:—హజరతు మోహిని, ఆజ్ఞులుఖాను, డా॥ అన్నారి, షేక్ తాలి, మనామ్మదాలి, అబ్దులుకలాము అజదుగార్లకు రషియానగ్ధంతికి నయచేయగోరుచు చెల్లిననుండి ఆహ్వానములు వచ్చినవి ప్రభుత్వమువారు పాసు పోస్టు యిచ్చినచో హజరతు మోహినిగారు వెడలుట కిష్టపడుచున్నారు.

మిక్కిలి కఠినమైనట్టియు చిక్కెనట్టి చెవిసంబంధమైన వ్యాధులను త్వరలో కుదుర్చు ఔషధము

2117
అటు లేక ఏడుయేండ్లమునుపు నాకుడిచెబిలోనొప్పి యుండెను. నేను దానిని లక్ష్య పెట్టలేదు. అయితే కొంతకాలము కిందటనే ఉన్నట్టుండి నా చెవి బాధ అధికమయెను. చెవి, అందుకు జేరిన భాగములు అమితముగా ఉబ్బెను. ఆటుతర్వాత కుడిచేపు శిరస్సునందు అంతలను ఈబాధ వ్యాపించెను. బాధ అధికముగానుండుటచే అనేక రాత్రులు నిద్రలేక గడపితిని. తీవ్రమైనజ్వరమునచ్చు నూచనలుకూడ కనపడెను. నాకుప్పరిగా వినబడెనండెను. నావ్యాధి కుదురుననుకము లేకపోయెను. ఇట్టిస్థితిలో కృష్ణాపురినివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపురి మైలాపూరు, సెన్స్ షోమునందు ఉన్నవారియొక్క పిల్లలో అల్లుర్లు లాడ్జియందున్న పండిత స్వామిశ్రీనివాసస్వామిగారి నద్దకు చికిత్సకై తీసికొనిపోబడితిని. పిమ్మట వారిని శాస్త్రాన్ని పూచిగా కుదుర్చుగలరా అని అడిగితిని. తద్వారా ఔషధముచ్చేదనని చెప్పి పూచీ తా నిదినరకు ఇచ్చియుండలేదని యు ప్రస్తుతముకూడ పూచీనిచ్చుటకు వీలులేదనియు తెలిపిరి. మఱియు నావ్యాధిమిక్కిలిచిక్కెనదనియు కుదురుట సందేహమనియు తెలిపిరి. ఇదేప్రకారము లంగ్లన్డైర్లులుకూడ తెలిపియుండిరి. కాన వారివద్ద చికిత్సను ప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలపు అనుభవముచే నా మంచికాలమునకే పండితులవారి వద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని అనుకొంటిని. అప్పుడు నాబాధ మాయమైపోయెను. వాపు పూర్తిగా తొలగెను. మామూలు ప్రకారమే చక్కగా వినబడునట్లైనది. 26-2-28 (1) పి. ముత్యాలరాజు, బి. ఏ. లా విద్యార్థి, మద్రాసు,

మహాత్ముని సంచార విశేషములు

చెన్నపురిలో దరిమిలా వసూళ్లు

శ్రీమంతులు	578-10-7
సంబంధమును మాంటు సభలో	1219-9-8
చిల్లర	294-10-10
10-9-27	
కడలూరు విద్యార్థులు	142 0 8
ఇతర విరాళములు	2214 12 4
11-9-27	
చిదంబరం మినాక్షి కళాశాల విద్యార్థులు	800 0 0
ఇతరులు	1690 7 6
12, 18 లేదీలు	
మాయారం పాఠశాల విద్యార్థులు	221 0 7
ఇతరులు	2771 5 8
14-9-27	
సంభోగం విద్యార్థులు	289 12 0
ఇతరులు	2647 10 11
మన్నార్ డిఫిండ్లకళాశాల	804 8 4
సగలవేలం	262 0 0
జాతీయ ఉన్నతపాఠశాల	250 0 0
ఇతరులు	2088 6 7
దిండివనం	260 0 0
సెల్లెక్టు	500 0 0
కొడయవలగం	266 8 0
వలంగిమం	201 0 0
తిరు త్రమపూడి	186 0 0
రాజప్పనవాడి	288 12 0

9 వ లేదీని మేము చెన్నపురినుండి బయలుదేరి కడలూరుపోతిమి. మేమిరువురు చెన్నపురియను పల్లపు వరిపాలాల మధ్య నున్నాము. ఇచట ఆస్పత్రికి, దేవదాసీలు, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరకక్షలు, పారిశుధ్యము మన్నగుసమస్యలు తీవ్రముగానన్నవి. ఎన్నియున్నను ఖద్దరునిధి కందరును ధనమొసగు మనేయున్నారు. కుంభకోణంలో చాలమంది ఖద్దరును కట్టుచున్నారు. సుందరం అయ్యరుగారి యంత్రశాలలో నిపుడు ఖద్దరుకొరకు తొమ్మిదిమగ్గుల సేర్పరచిరి. ఇదివరకు విదేశీ నూలుతోనే పేయుచుండిరి. సభలకు వేలకొలది ప్రజలు వచ్చుచుండిరి గాని బహుశాంతుముగా జరుగుచుండెను. అన్నిచోట్లను సన్మానప్రత్యులను చదువుపద్ధతి తొలగిపోయినది. మన్నార్ డిలో పిన్నిపాలు క్రిష్టియనుమిషనరీయైనను ఖద్దరునిధికి ధనమొసగునటుల విద్యార్థులను ప్రోత్సహింపజేసెను. అన్నిచోట్లను విద్యార్థులు ప్రత్యేకముగా ధనమిచ్చుచునేయుండిరి. చిదంబరం మినాక్షికళాశాల విద్యార్థులు మహాత్ముడు కళాశాలకు రావలెనని నివేదించలేదు. బహిరంగసభలోనే విద్యార్థులుగూడ ధనమొసంగిరి. కుంభకోణమునకును మన్నార్ డికిని మధ్య చాలగ్రామములవారు మహాత్మునకు ధనమొసంగిరి. రైల్వేలో వి.ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి స్వగ్రామముగు వలంగిమం గ్రామవాసులుగూడ ధనమొసంగిరి.

చిదంబరంలో సహజానందస్వామి పంచముడు. అతడు యువజ్ఞుల బ్రహ్మచర్యనిష్ఠను బూనెను. నందనారమతము సేర్పరచెను. ఈమఠమునకు మహాత్ముడు కంఠస్థాపన మొనరించెను. ఇది నందనార పాదస్పర్శవలన పవిత్రమైనస్థలము. సత్యాగ్రహ సమగ్రదీక్షవలననే నందనార కృతకృత్యుడయ్యెను. ఇచటి ప్రజలలో నాభావ మింకను కొంత నెలచియున్నది. పరమశ్శ్రోతి స్వామిఅను బ్రాహ్మణేతరుడు మరియొకమఠము నిచట సేర్పరచి యున్నాడు. స్వరాజ్యము వచ్చినపిమ్మట మహాత్ముడు ఖద్దరుదీక్షను మానిననగూడ నేను మానదలచుకొనలేదని యీస్వామి చెప్పెను. ఈవఠము మహాత్మునకు చాల ప్రశాంతముగానుండెను. ఈస్వామి ఖద్దరుకొరకు చాల కృషిసలుపుచున్నాడు. నిధికి ధనముగూడ నొసగెను. (ఎంగుయిండియా 22-9-27)

గుజరాతువరదల సహాయనిధి

21-9-27 వ తేదీ వరకు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘమునకు చేరిన మొత్తము. 862462-0 6
సెప్టెంబరు 19, 20 లేదీలు నవతీవను కార్యాలయమునకు వచ్చిన మొత్తము 321-1-0

మొట్టమొత్తము 862783-1-6

నవతీవను కార్యాలయమునకు దరిమిలాను వచ్చిన మొత్తము 5726-12-0
(ఎంగుయిండియా 22-9-27)

కోర్టు ఆఫ్ వార్డును ద్రోహము చేయుట

ముద్దాయిలకు కఠినశిక్షలు

అలహాబాదు, సెప్టెం. 28:— అలహాబాదులోని కోర్టు ఆఫ్ వార్డును ద్రోహముచేయు నుద్దేశముతో కుట్ర ఏర్పడినదని కోర్టువారి యెదుట రుజువయ్యెను. మానేజరు జిల్లాదారు, ఇతర యుద్దాయిలు అందు భాగములు. వారందరు ధన మహరించుచుండిరి. న్యాయాధికారి వారినందరిని నొక్కచోనుంచిన ప్రభుత్వమునకు చాలభంగకరమని తెలిపి వారిని వెంటనే వేరొకచోటికి మార్చవలసినదిగ నీభార్య గావించిరి. ఇరువురు జిల్లాదారులపై కేసు రుజువు కాగా రెండేండ్లు కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

(ప్రీ ప్రెసు)

గ్రామ ప్రద్యోగస్థులబిల్లు

రాష్ట్రములోని చాల భాగములలో, గ్రామసాయకుని యొక్కయు కరణముయొక్కయు ఉద్యోగములు వంశ పారంపర్యముగా వచ్చుచున్నయె యున్నందున, రాష్ట్రము దంతటను ఈ యుద్యోగుల నియము ఒకే మోస్తరుగా ఉండుట యుక్తముగా నున్నందున, ఇందువలన ఈక్రింది విధముగా కాసిం చడమైనది:—

1. ఈ ఆక్టుకు 1927 వ సంవత్సరపు గ్రామోద్యోగుల ఆక్టు అని చెప్పవచ్చును.

2. గ్రామసాయకునియొక్కయు, కరణముయొక్కయు ఉద్యోగములు తంజావూరు, తిరుచినాపల్లి, నేలము, నీలగిరి, దక్షిణకన్నడము జిల్లాలయందును, ఆయుద్యోగములు ఇదివరకే వంశపారంపర్యముగా వచ్చునట్టివిగా నుండని ఈ రాజధానిలోని యితరస్థలములందును, వంశపారంపర్యముగా వచ్చునట్టివిగా ఇందుమూలముగా చేయబడుచున్నవి. మరియు ఆయుద్యోగములకు ప్రస్తుతము ఖాయముగా కలిగియుండువారు అట్టివంశ పారంపర్యపు టుద్యోగస్థులుగా భావింపబడవలెను.

3. 1895 వ సంవత్సరపు 3 వ మదరాసు వంశపారంపర్యపు గ్రామోద్యోగుల ఆక్టుయొక్క నిబంధనలు 2 వ సెక్షనులో చెప్పిన ఉద్యోగములకు వర్తించవలెను.

ఉద్దేశములయొక్కయు, కారణములయొక్కయు వివరణము

ఈ రాష్ట్రములో ముప్పాతిక కంటే ఎక్కువ భాగములో గ్రామసాయకునియొక్కయు, కరణముయొక్కయు ఉద్యోగములు వంశపారంపర్యముగా వచ్చునట్టివియున్నవి. రాష్ట్రము దంతటను ఉద్యోగనియము ఒకే మోస్తరుగా ఉండుట యుక్తము. ఏవ్యత్యాసమును గాని చూపుటకు ఎట్టి కారణమును లేదు. ఖాళీ వచ్చునపు డెల్ల ఉద్యోగము కొరకు అయుక్తమైన తగవులాట లేకుండ చేయుటగూడ మంచిది. ఈ ఉద్దేశములతో ఈ బిల్లు ప్రవేశ పెట్టబడినది.

ఎస్. ముత్తయ్య మొదలియార్,
1927 వ సం॥ ఫిబ్రవరి 8 వ లేదీ. (భోర్టు సెంటుబార్డింగెట్టు)

“గోపాలుడు”:—సి. కుమారస్వామినాయుడు అందు సన్నవారు మిషన్ గోపాలుడకు చిన్నపు ప్రమును వంశము లతో నందుకొంటిమి. ఇందలి శ్రీకృష్ణుని దుష్టక్షణచర్యలు సంగ్రహముగ వర్ణింపబడినవి. భాగవతముంతయు జదివినగాని తెలియని శ్రీకృష్ణుని పాదపర్యవర్తియు. ఈగ్రంథమును చదివిన తెలియును.

అందరకును పిల్లలకును తెలియునటుల స్పష్టముగ కులభేదాలిని వ్రాయబడినవి. అందరికిని అందుబాటులో నుండునటుల వెలగూడ తక్కువగానేయున్నది. వెల 0-6-0 మాత్రమే. భారత, భాగవత, రామాయణములం దేవియున్నదో తెలియనివారు ఇంకను ఎందరోయున్నారు. అట్టియజ్ఞానము ముందుసంతతివారికైన లేకుండజేయుటకు ఇట్టిగ్రంథములను పాఠశాలలందు పఠనీయగ్రంథములుగ బెట్టిన ఎంతయు బాగుండును.

ఈగ్రంథము వలయవారు మెసర్సు సి. కుమారస్వామి నాయుడు అండు సన్సు, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

హత్యాన్వేషణము

నూతనసంచలనము-పెద్దయుద్యోగులపై

నేరారోపణము

అలహాబాదు, సెప్టెం. 28:—భరతపుర మహారాజా వారి యాస్థాన ముఖ్యోద్యోగి గారి మేనల్లుని నిందించుచుండగ హత్య గావించినందులకు ఉరిశిక్ష విధింపబడిన భరతపుర నివాసి వంగిలాలు ముఖ్యోద్యోగి రాజాకిషను గాక ఈ హత్యను కారకులని తెలిపెను.

పయెనీరు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. జనవరి 6 వ లేదీన మంగిలాలుగారు రాజాకిషన్సింగు మోహనసింగును నిందించుచుండ తుపాకితో కాల్చి చంపెను. తుపాకిచప్పునకు చట్టిసింగు లేవగా అతడును గాయపడెను. తాను చట్టిసింగు ప్రేరేపణచే ఈ హత్య గావించెనని ముద్దాయి ఉభయ న్యాయస్థానములందును తెలిపెను. దానిపై యురిశిక్ష విధింపబడెను. తరువాత ముద్దాయి రాజాకిషన్సింగుగారికిగూడ నిండు జోక్యమున్నదనెను.

మహారాజావారు ఈ కేసును స్వయముగ విచారింప తలపెట్టిరి. ఆడముగారు పూర్తిగ నాచోకి తీసిరి. రాజాకిషన్సింగు గారిపై నేరారోపణకు వీలులేదనిరి. దివానుగారును ముద్దాయికి మరణదండన తొలగింపవలసిరి. ఇదివరలో కిషన్సింగు గారొక అర్జీ దివానుగారి కంపుగొరినయు, అది పైలుచేయబడెనో లేదో తెలియదనియు తెలిసిరి. మహారాజా వారాత్రి మరల దాఖలుచేయ వలసిరి. అది చదివి వినిన తరువాత అర్జీ అనవధమనిరి. దివానుగారిపై నేరారోపణ యగుటవలన దివానుగారు తనపై విచారణ జరుప నిచ్చుగింతురేమోయని మహారాజా వారకుగ దివానుగారు వలదనిరి. మహారాజావారు తిరిగి కేసును దివానుకడ కంపుచు దివానుగారి అసందర్భపు అసంబద్ధముల గూర్చి మోపురించిరి. (ప్రీ ప్రెసు.)

తూర్పు ఆఫ్రికాసంఘము

పాడిననుగారా, శాస్త్రీగారా భారతీయప్రతినిధి?

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 28:—ఇండియన్ డెయిలీమెయిలు జాంజిబారు విలేజిరి యిట్లు తేలినంపెను. “ఇరువురు భారతీయ సభ్యులను నియమించవలెనను ఆగాఖానుగారి నూచన యిచ్చట భారతీయుల ఆమోదమును బడసెను. బర్కినుమోడుగారు సర్ జార్జి పాడిననుగారిని, అలివర ప్రభువుగారు శాస్త్రీగారిని భారతీయప్రతినిధిగ సంఘమునం దుండవలెనని నూచించినట్లు వదంత్రిగలదు.

హిందూమత దేవదాయముల బోర్డువారి అఫీసు

రాయపేట-మద్రాసు

నోటీసు

1927 సం॥ మద్రాసు 2 వ చట్టము నిబంధనలు అన్వయించు అన్ని ధర్మసంస్థలయొక్క ధర్మకర్తలకు అనగా సెక్షను 70 (1) క్రింద కంట్రీబ్యూషను డిమాండుచేయబడియుండు వారికి తెలియజేయడమేమనగా.

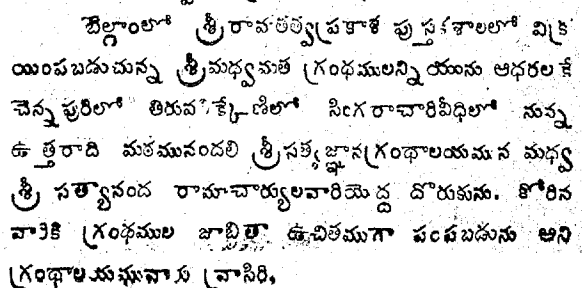
సదరు సెక్షను రెండవసబుసెక్షను ప్రకారం మూడు మాసములు పూర్తిఅయిన వెంటనే కంట్రీబ్యూషన్ సొమ్ము రాబట్టుకొనునీమిత్తం ఆయాజిల్లాకోర్టులలో అప్లికేషన్ దాఖల్ చేయుటకు బోర్డువారు అధికారమున్న బాధ్యతయున్న కల్రియున్నారు. అయినప్పటికిని బోర్డువారు అట్టివర్గపు కొనుటకు పూర్వం సదరు మతసంస్థల ధర్మకర్తలకు డిమాండు ప్రకారం పైకం చెల్లించుటకు మరియొక అవకాశమును యివ్వదలచివున్నారు. ఈనోటిసు ప్రకటించిన 21 రోజులలోగా కంట్రీబ్యూషన్ చెల్లించని ధర్మకర్తలమీద కే 70 (2) ను క్రింద చర్యపుచ్చుకొనవలెను. అట్లు జరిగినచో కోర్టువారి మొత్తము రాబట్టుకొనుటకు బోర్డువారికి అయినఖర్చులు సంస్థసొమ్ములో నుండిన్ని ధర్మకర్తలు తరఫున సుస్థిరగినచోట్ల-ధర్మకర్తలస్వంతజవాబుదారివలనను రాబట్టుకోవలసినవచ్చును.

సంస్థయొగక్షేమముల పాటించు ధర్మకర్తలు యుక్తాయుక్తములను పరీక్షించి సంస్థసొమ్ముకు యాలాటి అనవసరపుఖర్చు నష్టములు కలుగకుండులాగున తక్షణం కంట్రీబ్యూషను మొత్తముల పంపుచునని బోర్డువారు నమ్ముచున్నారు.

టి. నదాశివయ్యరు,

హిందూమత దేవదాయముల బోర్డువారి అఫీసు, 20-9-27

4108

కర్నూలుజిల్లా కాలమానస్థితి

(గా. హరిసర్వోత్తమరావు ఎం.ఎం.ఎల్.సి.గారు)

ఈనెల 17 వ తేదీతో అంతమయ్యే వారపు కాలమాన పురిషాట్లలో కనిన అంశములవలన ఏమాత్రము ఆశ్చర్యదృష్టివంతమగుటలేదు. మార్కపురము, కంభం, కర్నూలు, పత్తికొండ తాలూకాలో కొన్ని ప్రాంతములయందు వానపై ఆధారపడి యుండు చెరువులలో నీరుచాలని స్థితి యేర్పడినది. కంభం, శిరువెళ్ల, కర్నూలు, ద్రోణాచలము, మార్కపురము, పత్తి కొండతాలూకాలో కొన్ని ప్రాంతములయందు వానలేక పెరు లెండిపోవుచున్నవి. మార్కపురముతాలూకాలో కొన్ని ప్రాంతములలో వ్యవసాయపుపనిలో కూలిచేసికొనువారలకు కూలిదొరకుటలేదు. కడచిన 17 వ తేదీనాటికే వాన పగలుగ సంవత్సరమునకు పడవలసిన దానికంటె జిల్లాఅంతటినీదను 2, 3 పదునలు తక్కువ కురిసినది. జిన్నపల్లెల వారము వారమునకు పెట్టుచున్నది. జిల్లాలో కొన్ని ప్రాంతములందు భాద్రపదమాసమునందు పచ్చిక కర్రకైనది. కంభం, మార్కపురము తాలూకాలో కొన్ని ప్రాంతములయందు చొప్పదొరకదు. రిం డర్ పెట్టను, యువరువ్యాధి డోను, పత్తికొండ, కర్నూలు తాలూకాలో పశుధనమును అపహరించివైచుచున్నది.

ఇది సర్కారువారి రిపోర్టునుబట్టి వ్రాసినసంగతి. ఇటీవల కోవెలకుంట్లలో బరువుగా వానకురిసినది. మూడు పదును లకుపైగా పడినది. జైతుప్రాంతములకుకూడ దీనిజల్లు కొట్టుల చేత జైతుప్రాంతము సర్కారు లెక్కలకొరకు లేరుకొనినట్లెంచుచున్నాడు. లేకున్నయెడల జైతుప్రాంతముకూడ పంట లెండిపోవు ప్రాంతముగానే నమూనై యుండినది.

జిల్లాలోని రిపోర్టునుబట్టిమాడగా అన్ని జిల్లాలోకంటె ఈజిల్లాయే యెక్కువదురస్థ అనుభవించుచుండునట్లు లేలంచు ఁది. మార్కపురము, ద్రోణాచలము, పత్తికొండ తాలూకాలు కడచిన సంవత్సరము మహాదవస్థలు చెందినవి. మరల ఈ సంవత్సరమును మహాదవస్థల పాలగుచున్నవి. మార్కపురము తాలూకాలో ఇప్పటికే కూలిదొరకుట కష్టమయినది. కాలక నుమున నెంతకష్టము లనుభవించువలసివచ్చుకో ఈశ్వరునికే తెలియవలయును. కడచిన సంవత్సరము గ్రామపు లెక్కలలో ని ప రీ త ము లే ర్ప డి ప్రభుత్వము వారు ప్రజలకు చేయవలసినంత యుపకారము చేయుటకు అవకాశము లేకపోయినది. ఎంతో కష్టముమీదగాని మార్కపురము తాలూకాదున్నెత్తియైనను వారికి ఆర్థముకాలేదు. ఈ సంవత్సరము అధికారులే నేటిదినపుస్థితిని గ్రహింపగలిగినారు. ప్రజలొక కొంచెము జాగరూకులుగా నుండేయెడల మహాకష్టములయండును కొంతయుపకారము పొందవచ్చును.

ప్రభుత్వమువారుకూడ నేడే ప్రయత్నము లారంభించినయెడల ప్రజలు ముందుకు ఆరికముగా పూర్ణదైన్యము పొందక బతుకవచ్చును. త్రాగుడు నీటివసతులు ప్రతిగ్రామమునకు చేయదలచినట్లును అందుకు కావలసిన సంజాయిషీలు కోవెలకుంట్ల తాలూకాబోర్డు తప్ప తక్కినవారందరూ పంపియున్నట్లును జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటువద్దనుండి కడపటిరిపో 8 లకు రావట్లును ఇటీవలే నేనడిగిన యొకానొక ప్రశ్నకు ప్రభుత్వాధికారులు జవాబుచెప్పినారు. జిల్లాబోర్డువారు కొంచెము త్వరపడి పనిచేసి ప్రభుత్వాధికారులు మార్కపురము, పత్తికొండ, ద్రోణాచలము, కంభం, శిరువెళ్ల, కర్నూలు తాలూకాలో నీటివసతులను అరంభించునెడల ప్రజలకు కూలివారి బాగుగా రొరకగలరు. ఇదిగాక శ్రీతైలముగొట్టువిషయమునందుగూడ పనిజరుగవలసియైనది. జిల్లాబోర్డువారు దీనినిగట్టిగా సిఫారసుచేసియున్నారు. అధికారు లివని మురంభించుటచే ఇది ఆంధ్రదేశమునకు మహాపకారియగుట మాత్రమేగాక మార్కపురము తాలూకా ప్రజలకు ఈసంవత్సరము తరహాయముకాలదు. కడచిన సంవత్సరమునలే ప్రత్యేకము పనులుపెట్టినను మేలే.

ఫారెస్టు బాధలు బాపనియెడల కష్టకాలములలో మా ప్రజలు బ్రతుకుటే దుర్లభము. మార్కపురముతాలూకావారు మేపుకుమిక్కిలి కష్టపడినారు. సెప్టెంబరు వరకైనను వారికి పనితమగా మేపుకొనునట్టి వసతులును, ఉచితముగా ఏపీ ఆకు మొదలైనవి కొనికొనునట్టి వసతులును, రహదారిలేక గడ్డికొని కొనుగడుతులును, జరుపవలసినవి నేను జూన్ నెల 17వ తేదీన కలెక్టరుగారికి తంతిమాలముగా తెలుపుకొనగా వారు 1927 జూన్ 12న తేదీని జిల్లాలోని పరిస్థితు లిప్పుడు బాగున్నవి.

అందుచేత ప్రత్యేక సౌకర్యములను పొందించ నవసరము లేదని నాకు జవాబువ్రాసిరి. ఆగస్టునెలలో ఈజవాబు వ్రాసి సెప్టెంబరునెలలోనే మార్కపురము తాలూకాలో పచ్చిక కరవనియు చొప్ప దొరకనియు చెరువులలో నీళ్లు చాలవనియు కూలివారి దొరకుట కష్టమై పనియు వ్రాయవలసి వచ్చినది. ఇప్పటికైనను మాకలెక్టరుగారు తమ అంత పంకుచిత దృష్టితో ఆలోచించుట పారబానిస కనిపెట్ట గలిగినచో సంతోషింపవలసినదే.

ఇందు నేను వ్రాసిన విషయములను ఇమిడ్చి తగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపుట నానిధి. జరిపెదను. అధికారులు తోడ్పడెదనయే నానిశ్వాసము. ఈశ్వరుడనుకూలించవలెను. ప్రజానాయకులును తగినరీతిని కొంత పరిశ్రమచేసి తోడ్పడుదురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఈవ్యాసము వ్రాసినపిదప పత్తికొండ, కర్నూలు తాలూకాలో కొంతవస్థ ము కురిసినట్లు తెలియుచున్నది. మార్కపురము సంగతి తెలియలేదు. ఎట్లయినను ఇప్పటికి కొర్ర అనేక ప్రాంతములలో నష్టముపొందినది. విత్తనమే వేయని ప్రాంతములన్నవి. ఇప్పుడు విత్తనము వేసినను, ఇది వరలో ఆలస్యముగా విత్తనము వేసియున్నను, మరల వర్షములు కురిసినచో కొన్ని ప్రాంతములలో కురిసిన యిప్పటివర్షపు ప్రయోజనముండగలదు. కాబట్టి వానలు మరియక కష్టపడునట్టి ప్రాంతములవారు వెంటనే నాకు తెలియచేయవలసినదనియు అన్ని ప్రాంతములవారును స్థితిగతులు కనిపెట్టియుండి తెలుపుచుండవలసినదనియు కోరుచున్నాను. ఈశ్వరు డనుకూలించి పంటలు బాగుగాపండి ప్రజలకు కష్టములు నివారయగును గాక!

ది మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటారైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్ (ఇంగ్లాండులో ఇతరకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు
1927 వ సం॥ అక్టోబరు 1 వ తేదీనుంచి ఈ రైల్వేయొక్క మీటర్ గేజ్ సెక్షన్ లో కొలది మార్పులు చేయబడినవి. ఈ విషయములను శ్రద్ధతో గమనించవలెను.

పూనా - బెంగళూరు సెక్షన్

- సెం 1. పూనామెయిలు బెంగళూరునుండి రాత్రి 9-15 ని బయలుదేరి యిప్పటి మాడిరీనే పూనా ఉదయం 6-30 గం॥ చేరును.
- సెం 2. మెయిలు మధ్యమైదుంగు స్వల్పముగా మార్పు దలచేయబడినది. ఈ బండి హోన్నవల్లికోడ్డువద్ద ఆగును.
- సెం 6, 7 ప్యాకేంజరు, సెం 8. పార్సెల్స్ ఎక్స్ ప్రెస్ బండ్లు డోండ్కోవద్ద ఆగును.
- సెం 7. ఎక్స్ ప్రెస్ బెంగళూరునుండి యిప్పటివరకే బయలుదేరి, లోండానుండి పగలు 12-30 ని బయలుగై, మార్కాగోవానుండివచ్చు సెం 24 ప్యాకేంజరు 1 గంటకు ఆంద్ర తేసిన తరువరి 1 గం 25 ని లకు బయలుదేరును. ఈబండి బాగ్ వాడీయొద్ద ఆగును. లోండానును బెల్గాంకును మధ్యనడుమ 38, 34 సెం మిక్స్డ్ బండ్లు తీసివేయబడును.

హుబ్లీ - మచిలీపట్నం సెక్షన్

- సెం 14. ప్యాకేంజరు బెజవాడనుండి ఉదయం 6 గం 15 నిలకు బయలుదేరి మచిలీపట్నం 9 గం॥ చేరును.
- సెం 47 ప్యాకేంజరు మచిలీపట్నంనుండి ఉదయం ౧౦ 7-20 ని లకు బయలుదేరి బెజవాడ ౧౦ 10 లకు చేరును.
- ఒక నూతనమిక్స్డ్ బండి సెం 189 బెజవాడనుండి సాయంత్రం ౧౦ 4 లకు బయలుదేరి దోనకొండ రాత్రి 12 గం 30 ని చేరును.
- సెం 176 కొత్తమిక్స్డ్ బండి దోనకొండనుండి సాయంత్రం 4-50 బయలుదేరి బెజవాడ పగలు ౧౦ 12-45 ని చేరును.
- హోన్ పేటకును కనివిపాల్లికును మధ్యనడుపబడు సెం 53, 54 మిక్స్డ్ బండ్లు సోమ, బుధ, శనివారములు మాత్రమే పోవునవి, యిప్పుడు ప్రతిదినముపోవును.
- సెం 55 మిక్స్డ్ హోన్ పేటనుండి పగలు ౧౦ 8-15 ని బయలుదేరి కొట్టూరు రాత్రి ౧ 7-7 ని చేరును.
- పూర్తినివరములు గోరువారు కొలదిగోజాలలో స్టేషను లన్నిటియందును అమ్మబడు టైము చేబిల్లునుండి చూడవచ్చును.

న్న పురి బహు ధరలు

1927-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 29 తేదీ గురువారము

1. ధాన్యములు.			
దనియాలు బా 1-8	రు 133	మొదలు	140000
పుయ్యముబస్తాలు			
కునుమ తెనాలిది ,, క 42 కలది రు 14	0	15	00
కెల్లారిది ,, డిబ్బో	15	80	1600
లి ,, డిబ్బో	16	40	1700
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-8	11	80	1200
సువ్వులు ,,	22	00	2500
2. ధాన్యమువస్త్రములు.			
కందులు బస్తా 1-8 ర 205	16	00	1700
సెనగలు ,, డిబ్బో	18	40	1480
పెసలు ,, డిబ్బో	14	80	1700
మినుములు ,, డిబ్బో	17	00	1900
ఉలపలు ,, ర 195	15	00	1580
3. నూనెవస్త్రములు.			
సువ్వులనూనె బా 1-8	150	00	15200
నెయ్యి మ 1-8	14	00	2400
కొండాపురంజేరు నెనగపచ్చ బా 1-8	52	00	5400
ఇతరప్రదేశము ,,	48	00	5000
జేరునెనగనూనెగానగ బా 1-8 రు 116	మి.కా.నూనె	114	00
అముదము బా 1-	111	00	11200
4. చిల్లరవస్త్రములు.			
చాయవసుపు బా 1-8	73	00	7400
మారవసుపు ,,	44	00	4500
మిరవకాయల(గుంటూరుది) బా 1-8	135	00	13600
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిగుండు మజుగు 1-8	రు 40	40	
కాళహస్తపాయకట్టు ,,	50	55	
తెల్లము బా 1-8	40	00	6000
అన్నాచక్కెర బస్తా 1-8	29	00	2940
చింతపండు బా 1-8	21	00	4900
5. ఇనుము.			
కట్టారకం బా 1-8	29	00	3200
చనరం ,,	24	00	2900
రత్తిండు ,,	28	00	3200
6. నూలు.			
సెం 20 డెన్ని సింహము	యాటి	8	10
సెం 6 డెన్ని కట్టార		5	20
సెం 24 ,, లాటి		6	20
సెం 60 ,, కారం డెన్ని		10	80
సెం 20 క్వి కాపురకే		7	80
సెం 40 బామ్మరు 1) పా		11	00
సెం 44 పాండో		5	100
సెం 4 డెన్ని మసీదు		4	00
7. దూది.			
కోండానెట్టు బారన 1-8	రు 490	20	
కల్నాదుమాడి ,,	145	0	
8. లోహములు.			
సెండి 100 కులంకే	59	40	5960
జంగార, కులము 1-8	21	00	2140
చవరము 1-8		13	76
ఇత్తడి బా 1-8	285	00	28800
కాగి బా 1-8	247	00	25000

గజ్జికెత్తెలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు 0-4-0; వి. పి. సహా 0-9-0

ఈ తెలమును నాలుగు పూటలు రాచిన చీడి, గజ్జి తిలుము, జిం మొదలగునవి నశించును. తవ్వక పనిచేయును.

రోమహరి

డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0; వి. పి. సహా 0-13-0

ఈ ధన్యమును నీటితో కలిపి పట్టించిన, రోములు లెండు నిమిషములలో మొదలంటి రాలిపోవును. దీనివలన దబ్బీ ము నలుపెక్కుదు, మంటయొండదు. రోములు రాలిపోవును.

అమ్మ తాంబూనం డిపో, భొంబాయి - మదరాసు.

శాస్త్రాధికారములు

ఇది కలెండరు 1927-వ సం. సెప్టెంబరునెల 29-వ తేది గురువారమునకు వర్తింపజేయుచున్నది. ఈ కలెండరు 1927-వ సం. సెప్టెంబరునెల 29-వ తేది గురువారమునకు వర్తింపజేయుచున్నది. ఈ కలెండరు 1927-వ సం. సెప్టెంబరునెల 29-వ తేది గురువారమునకు వర్తింపజేయుచున్నది.

తక్కువధర!

మేలైన బసీనులు!!

సెలెబ్రిటీలు

ఈ కలెండరు సెలెబ్రిటీలను అనేకరకముల బసీనులు తయారుచేయుచున్నది. చూపునకు అంగముగాను, చాలకాలము నడుపునకు యును. దీనిని తీసివడిన దీనినిజము మోక తేలియును.

నేపల్ హోటల్ ఫ్యాక్టరీ శేవ్యాపేట, నేలము.

4097

ఏజెంట్లు:—టి. ఎన్. సంజయ్ చెట్టియార్, 102, గిడ్డింగివీధి, మద్రాసు.

విద్యార్థులకు సుగుణములను గురించి యిదివరకే అందరికీని బాగుగా ఎల్లచోట్లయందును తెలిసియున్నది.

అట్లు తెలియని వారు అలసింపక తక్షణమే

అధికారముల కనుగొనమార్చుట

అధికారములను గురించి విద్యార్థులకు తెలియజేయుచున్నది. అధికారములను గురించి విద్యార్థులకు తెలియజేయుచున్నది. అధికారములను గురించి విద్యార్థులకు తెలియజేయుచున్నది.

భీష్మ రత్న పాశ్చాత్య వైద్యశాల, ప్రొవైడెంటు.

శ్రీ సీతా గారు వైద్యశాల, మైసూరు.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు, విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు:

- 1 కళకాండ (భక్తిసంపుటము): వృషభాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, నారాయణ, కాళహస్తిశ్వరాది శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును) ౧-౮-౦
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచించబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపులమగుపీఠిక గలదు. ౨-౮-౦
- 3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౮-౦
- 4 కనుబాటి (చిన్న విచిత్రకథ): రాయసం వేంకటేశ్వరుడు ౦-౮-౦
- 5 నీటినిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టనీతిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండువేలెండ్లకు ముందొక భారతీయ పండితునిచే తిలకభాషయందు రచియింపబడి పదవడి యనేక భాషల బరివర్తితమై వ్యాప్తిచిగన్నది. అనువాదకులు వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౮-౦
- 6 నీటినిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టనీతిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండువేలెండ్లకు ముందొక భారతీయ పండితునిచే తిలకభాషయందు రచియింపబడి పదవడి యనేక భాషల బరివర్తితమై వ్యాప్తిచిగన్నది. అనువాదకులు వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౮-౦
- 7 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీపసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము శ్రీరామభక్తాగ్రణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు సరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచించినకృతులును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
- 8 బీష్ముడు: (యిందంకముల నాటకము) నాన్యేదేశపు కవిభామణి యగు ఇబ్నెను గారి వ్రాసిన నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు పాణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. ౧-౦-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

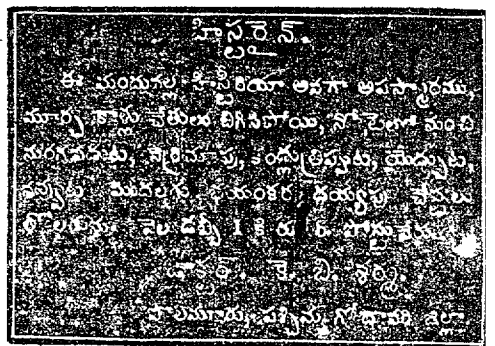
శాస్త్రాధికారము

భవిష్యత్తును గురించి శాస్త్రాధికారము ప్రకృతిక బలము వ్రాయుటకు రూ. 1-0-0 నై ప్రతిప్రకృతి 0-4-0 సంవత్సర ఫలము వ్రాయుటకు రూ. 5-0-0. ఐ. సి. ఖర్చులు వేరు. ప్రకృతి వ్రాయుకాలము తెలుపవలయును. సర్వశాస్త్రములందు జయము నొసగు శ్రీ ముక్త్యార్థకవచము రూ. 2-0-0. శ్రీ విమలబ్రహ్మణ్య షోభితకవచములయందు. 3880 3880 3880

ముఖ్య ప్రకటన

3970

చూపల్ గారి టెస్ట్ రెమిడిను రెండుభాగములు. ద్వితీయముద్రణము. రామకృష్ణమిషన్, సేవాశ్రమమువారిచే గొప్పగ్రంథములనుండి తీసి వ్రాయబడినది. హోమోపతి రసనాదకాస్త్రము విలువిధములుగా ననుసరింపియేయున్నది. లాభములు, రామకృష్ణమిషన్ సేవాశ్రమము, ము. తిగంజ్, అలహాబాదు, వారిశేవెందును. వెలరూ. 5/- పోస్ట్. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. వలయువాడు:—రామకృష్ణమిషన్ సేవాశ్రమము, ఉచిత వైద్యశాల, ము. తిగంజ్, అలహాబాదు.

హిందూదేశముయొక్క బీమాకంపెనీలలో కెల్ల ఎక్కువగా అభివృద్ధి నొందినది

ది జనరల్ అన్యూరెన్స్ సొసైటీ లిమిటెడ్ - అలాగే ఆరంభమైనదాని గడచిన 19 సంవత్సరములలో 1000 కి రూ. 20/- వాసను పొందిన భీమాకంపెనీలలో కెల్ల మొదటిది. ఇంత కొలదికాలములో యిట్టి అభివృద్ధి సేయలేకంపెనీ పొందలేదు. ఇప్పటివరకు అన్యూరెన్స్ మొత్తం 1 కోటి రూపాయలకు పైగలదు. కడచిన 21 మాసములకు రూ. 109000 ఎక్కువయినది 3477

ఏజెంట్లు కావలెను. ధారాళమైన కమిషనుయ్యవలయును. Apply to:—V. RAMA RAO, B, COM, (VORA & Co.) Special Representative, GENERAL ASSURANCE SOCIETY Ltd. VIZIANAGARAM

స్ఫోటకమువల్ల చనిపోవద్దు! సిల్వర్ స్వీట్ ను వాడుము!!

స్ఫోటకము వచ్చిన ధనముననుండి సిల్వర్ స్వీట్ ను సేవించిన, ఎట్టి ఆయాసము లేకుండా నయమగును. మచ్చలు ముఖమున గాని శరీరము మీదగాని నిర్భయముండవు. దీనిని స్ఫోటకము రాకమునకు సేవించిన ఒక సంవత్సరమువరకు (పది) మొదలైనవి ఎవ్వియు నంటవు. స్ఫోటకము తగ్గినవార్త దగ్గరకు వ్యాధిఅంటునని ఏలాటిభయము లేకుండా దరిజేరవచ్చును. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను. వివరములకు 4056

DAS GUPTA. "SILVER SWEET" CHITTARANJAN AVENUE NORTH P O Beadon Street, Calcutta.